

Intimate Partner Femicide: Secularism, Heterosexuality and Violence

Nikki van Dijk

S3658406

Dr. B. Bartelink

18193 words

Abstract

This thesis investigates the Dutch secular societal understandings of Intimate Partner Femicide (IPF). IPF is the murder of a female by her current or former romantic partner. I have explored Dutch secular understandings of romantic heterosexual relationships from the 18th century onwards. Within this historiography, I have conceptualised the discourse of the Secular female desiring body. In this discourse, Western women are equal to their male counterparts due to sexual freedom. This perception is based on a conflation between emancipation and equality. Next, I have analysed IPF cases from AD and Telegraaf with an interpretative content analysis. I found that the discourse of masculine sexual possessiveness was used to explain the IPF. This discourse of masculine sexual possessiveness is based on historical conceptions of romantic relationships. Still, it has adjusted itself to the language used in the discourse of the Secular female desiring body, in which women are equal to their male counterparts.

Contents

Introduction	4
Methodology	8
Chapter 1: Romantic Heterosexual Relationships from the 18th century until now	11
The Idea of Romance and the Public-Private Demarcation	11
Increased Female Sexual Freedom	16
The Secular Female Desiring Body	21
Summary	27
Chapter 2: Characteristics of Intimate Partner Femicide in Romantic Relationships in the Netherlands	28
The “crime of passion” myth	31
Coercive control	36
Summary	41
Chapter 3: Analysis of Dutch newspapers	42
Discourses of IPF in Dutch newspapers	44
Prioritising the romantic relationship and the perpetrator	44
Prioritising the romantic relationship and perpetrator in Murder-Suicide cases	46
Sexual possessiveness	49
Differences and similarities between AD and Telegraaf	55
Summary	56
Conclusion	58
Bibliography	61
Primary sources	61
Secondary literature	63
Appendix A: AD, Esmeralda de Vries	67
Appendix B: AD, Jessica	73
Appendix C: AD, Karina Veiga	80
Appendix D: AD, Mechteld Renema	87
Appendix E: AD, Rinalda Chompff	95
Appendix F: AD, Rubia Egers	102
Appendix G: AD/Gelderlander, Sela Trip	109
Appendix H: Gelderlander, Sanne Hertgers	117
Appendix I: Stentor, Sylvia Steunenberg	125
Appendix J: Telegraaf, Esmeralda de Vries	131
Appendix K: Telegraaf, Jessica	135
Appendix L: Telegraaf, Linda de Jong	137
Appendix M: Telegraaf, Rinalda Chompff	141
Appendix N: Telegraaf, Rubia Egers	143
Appendix O: Telegraaf, Sela Trip	148
Appendix P: Telegraaf, Sylvia Steunenberg	149

Introduction

For many years, the problem of the murder of women has been widespread. In 2023, more women were murdered worldwide than in the 20 years preceding. In Europe and North America, the intentional killing of women in the private sphere is primarily committed by their (former) intimate partner.¹ The killing of a woman by her intimate partner or former intimate partner is called Intimate Partner Femicide (IPF).² In the Netherlands, there is also a problem when it comes to femicide. In 2023, 45 women were killed. 18 of these murders have been the consequence of IPF.³ Even though scholarly and media attention in the Netherlands has risen in the last couple of years, with, for example, the development of the femicide monitor at the University of Leiden and multiple podcasts about femicide from Dutch newspapers.⁴ Apart from a few advocates to end femicide, societal attention and understanding of the issue seem lacking. When speaking about violence against women, people tend to victim-blame, see this violence as a one-time incident or specific to certain relationships, or assume that it is an issue of non-Western religious culture.⁵ However, the mechanisms of IPF seem to contradict that idea. How can we understand IPF in relation to Dutch secular ideas about romantic heterosexual relationships?

¹ UNODC and UN Women, *Femicides in 2023: Global Estimates of Intimate Partner/Family Member Femicides* (United Nations publication, 2024), Last accessed January 31st, 2025. [Femicide Brief 2024.pdf](#), 6.

² Jane Monckton-Smith, *Murder, Gender and the Media: Narratives of Dangerous Love* (Palgrave Macmillan, 2012), XIII.

³ Marieke Liem, “Femicide in Nederland 2023,” *Universiteit Leiden*, November 11, 2024, Last accessed January 21, 2025, [Factsheet Femicide in Nederland 2023](#).

⁴ Liem, “Femicide in Nederland 2023,” Saskia Belleman, “Zij is van mij,” Podcastserie de Telegraaf, January 2024-March 2024, [Zij is van mij | Podcast on Spotify](#).

⁵ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 30. Renée Römken and Esmah Lahlah, “Particularity violent? The Construction of Muslim Culture as a Risk Factor for Domestic Violence,” in *Violence against Women and Ethnicity: Commonalities and Differences Across Europe*, edited by Ravi K. Thiara, Stephanie A. Condon, Monika Schrötle (Barbara Budrich Publishers, Berlin, 2011), 79. Brenda Bartelink, Chia Longman and Tamsin Bradley, “Gender, Religion and Harm,” in *Religion and Gender based Violence: Global and Local Responses to Harmful Practices*. Edited by Brenda Bartelink, Chia Longman, and Tamsin Bradley ([S.l.]: Routledge, 2022), 3-4.

I sought answers to this research question through the following sub-questions: How can we understand romantic heterosexual relationships within the context of the history of Dutch secularity? How can we understand IPF in relation to ideas about romantic heterosexual relationships? And which understandings of romantic heterosexual relationships become visible in media representations in the Netherlands?

During my research, I have focused on discourses. I have interpreted discourses as a system of representations formed by an interrelation of power, truth, and knowledge. Within our language and society, some discourses receive more authority than others, which depends on power. By what right can certain institutions claim to be telling the truth?⁶ In short, knowledge that follows from truth is the production of power. Everything in our society is surrounded by discourse, so implicit truths about certain things are also present in the media coverage of IPF, as well as in general conversations about the subject.

Further, I sought answers to these questions within the conceptual frameworks of coercive control and secularism. Currently, the issue of femicide has been primarily analysed from a feminist, sociological and criminological perspective. The feminist approach connects patriarchal domination with an investigation of the killing of women.⁷ The sociological approach, on the other hand, focuses on the features that are special to the killing of women.⁸ Lastly, the criminological approach sees femicide as a specific category in homicide studies.⁹

For my thesis, I have combined feminist and sociological approaches with a conceptual framework of secularism, gender, and romantic relationships. Secularism can be seen as a discursive concept that has shaped our understanding of gender and romantic relationships from the 18th century until now.¹⁰ I have developed my theoretical framework of secularism in the first chapter of my thesis with the following question: How can we understand romantic heterosexual relationships within the context of the history of Dutch secularity? With this

⁶ Foucault, Michel, and Paul Rabinow. *The Foucault Reader*. (New York: Pantheon Books, 1984), 7.

⁷ Jill Radford. *Femicide : The Politics of Woman Killing*. Edited by Diana E. H. Russell. (New York, Toronto, New York: Twayne ; Maxwell Macmillan Canada ; Maxwell Macmillan International, 1992), 6.

⁸ Consuelo Corradi, Chaime Marcuello-Servós, Santiago Boira, and Shalva Weil. "Theories of Femicide and Their Significance for Social Research." *Current Sociology* 64, no. 7 (2016): 977-979.

⁹ Corradi, Marcuello-Servós, Boira, and Weil, "Theories of Femicide," 979.

¹⁰ Joan Wallach Scott, *Sex and Secularism*. (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 2018,) 6.

research question, I wanted to focus on the interplay between secularism, gender and romantic relationships. To fully grasp the scope of this interplay, I utilised the concept of the Secular female desiring body, coined by Joan Scott. The Secular female desiring body is a representation of a prevalent discourse within Western European countries. Within this discourse, the freedom to pursue sexual desire is made equivalent to equality between the sexes. The freedom to pursue sexual desire is framed as a secular activity. Because this narrative is contrasted to the “sexually repressed” Muslim woman, the contradictions within this narrative of secular sexual freedom have not been obscured in public debate.¹¹

Nevertheless, there are gendered issues within current Dutch secular relationships. Yet, secular Dutch people tend to disregard these problems, seeing violence against women as a religious problem, specifically an Islamic issue. Moreover, secular Dutch people tend to distance themselves from behaviour associated with gender inequality and tend to ascribe that to immigrants of non-Western descent.¹² I understand these mechanisms as a consequence of the discourse of secularism. Therefore, I have developed the Secular female body with the freedom to pursue desire, coined by Scott as a representation of secular discourse. I have conceptualised this discourse in the historiography of Dutch secular perspectives on heterosexual romantic relationships and contrasted it to the Muslim other.¹³

I have focused on the developments of Dutch secular perspectives in the historiography of heterosexual romantic relationships. By examining the developments in mentality surrounding romantic relationships, gender, and secularism, I aim to elucidate how the current dominant secular discourses surrounding IPF in the Netherlands can be understood. I recognise that current Dutch secular discourses are influenced by the historical secular discourses that preceded them. A discourse or idea is constructed in relation to or in contrast with preceding discourses. Therefore, a historical overview of secular Dutch discourses on romantic relationships can help understand discourses surrounding IPF in the present.

In the second chapter of my thesis, I used the following question: How can we

¹¹ Scott, *Sex and Secularism*, 164.

¹² Paul Mepschen, Jan Willem Duyvendak, and Evelien H. Tonkens. “Sexual Politics, Orientalism and Multicultural Citizenship in the Netherlands.” *Sociology* 44, no. 5 (2010): 968. Bartelink, Longman and Bradley, “Gender, Religion and Harm,” 4.

¹³ Scott, *Sex and Secularism*, 181.

understand IPF in relation to ideas about romantic heterosexual relationships? Within this chapter, I have focused on understanding IPF in secular democracies. IPF is most often preceded by coercive control.¹⁴ Coercive control is a concept developed by Evan Stark. It means a course of conduct deployed almost exclusively by men to dominate individual women with three equally essential mechanisms: intimidation, isolation and control.¹⁵ According to Stark, coercive control occurs primarily in liberal democratic societies where women's emancipation has progressed. Women's increasing economic empowerment undercuts their subordinate status in families and relationships.¹⁶ However, the increased empowerment is not the same as increased equality. According to Stark, this discrepancy between emancipation and equality fuels coercive control in romantic heterosexual relationships. I have connected this finding of Stark to the discourse of the Secular female desiring body. Comparing this ideal of the discourse of the Secular female desiring body with the prevalent discourses about IPF highlights the societal mentality towards gender asymmetry in romantic heterosexual relationships.

In the third chapter of my thesis, I aimed to extract current Dutch discourses on IPF from media representations. I have used the following subquestion: Which understandings of romantic heterosexual relationships become visible in media representations in the Netherlands? With that, I have been analysing media articles reporting on the murder of women by their (former)partner. I chose to analyse newspapers because the media are the primary source of information about social issues¹⁷ Next, I believe that the way a social problem is framed in the news shapes the perception of the readers and, in turn, how they respond to the issue.¹⁸ Moreover, within this chapter, I have connected the results of my analysis to the findings presented in the first two chapters, explaining the roots of the discourses used and how IPF is understood within Dutch secular discourse. I have used this connection in my conclusion to answer my research question: How can we understand IPF in relation to Dutch secular ideas about romantic heterosexual relationships?

¹⁴ Evan Stark. *Coercive Control : The Entrapment of Women in Personal Life*. Second edition. (New York, NY: Oxford University Press, 2023).

¹⁵ Stark, *Coercive Control : The*, 5.

¹⁶ Stark, *Coercive Control : The*, 213.

¹⁷ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 64.

¹⁸ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 63.

Methodology

So, for the third chapter of my thesis, I have analysed newspaper articles about IPF cases in the Netherlands. I have used an interpretative content analysis to examine IPF cases reported by Telegraaf and AD. Interpretative content analysis is a qualitative research method used to analyse data by exploring the meanings, interpretations, and contexts within a text or other forms of data. This analysis helps systematically identify specific characteristics of messages.¹⁹

I have analysed articles from both Telegraaf and AD. I chose these newspapers because they are the most widely read newspapers in the Netherlands, and they both publish reports on court hearings. Court reports are essential for my research, as they specifically cover the court case of the perpetrator of IPF. Therefore, the court cases offer insight into the judicial system's perspective on IPF, the mindset of the perpetrator, and the language used by newspapers to report on these cases.

Next, I have selected articles about IPF cases from 2023. I chose this year because it is close enough to reflect the same societal mentality, yet far enough in the past for the Dutch justice system to have had time to pass a sentence. Therefore, I was able to select narratives from the whole process surrounding the femicide, thus right after the femicide and during the prosecution of the perpetrator. Moreover, I only selected cases where there was an actual murder, so I did not include articles about murder attempts or domestic abuse in my database.

I began selecting newspaper articles by searching for the word “vrouwenmoord” in the online databases of the newspapers. I then selected an article about IPF from 2023 and used the articles affiliated with it to build my database. After that, I snowballed further using the name of the perpetrator, the name of the victim or the place where it happened. When I could not find more articles related to a particular case, I proceeded to the following case. With this method, I have collected coverage on 10 IPF cases in 2023. According to the femicide monitor provided by Marieke Liem, there were 18 cases of IPF reported in 2023.²⁰ Therefore, my database of 10

¹⁹ James W. Drisko en Tina Maschi. *Content Analysis* (New York: Oxford University Press, 2015) , 3, 58-60.

²⁰ Liem, “Femicide in Nederland 2023,” [Factsheet Femicide in Nederland 2023](#).

cases, which is over half of the cases that year, should be representative of the mentality surrounding IPF in the Netherlands in 2023.

Then, I applied further selection criteria to narrow down the results to only two articles per newspaper per case. I wanted the article to focus specifically on the murder and cover as much time as possible; therefore, I chose to include the first article per case, as it was apparent that it involved IPF. The second article was the news article that was closest to the sentencing of the perpetrator. With this selection, I was able to catch the mentality right after the murder and right before the sentencing of the perpetrator. In cases of murder-suicide, the perpetrator committed suicide after he had murdered the victim. I used the same selective criteria for the first article; for the second article, I selected the last article published about the case in the specific newspaper.

Using these selective criteria, I have analysed 30 newspaper articles—12 from Telegraaf and 18 from AD. I categorised these articles per case and newspaper. So, I have 16 different documents saved under the name of the victim of the IPF case. These documents envelop my appendix.

After selecting the news articles, I have analysed them. As mentioned above, I have used an interpretative content analysis. With this analysis, I focused on the underlying and overarching patterns within the articles. First, I structured my dataset in [atlas.ti](https://atlas.ti.com/) with a dictionary.²¹ A dictionary is a code list that is developed before and during the analysis. My first part of the dictionary was deductive, meaning that these codes were based on the first two chapters of my thesis.²² My deductive dictionary was as follows: Sexual possessiveness (imagined) infidelity, jealousy, love, control, accident, crime of passion, overkill, suggesting reciprocity, separation, history of violence. I started coding two cases described in four articles by AD, using my deductive dictionary in combination with codes that came to mind based on the information provided in the articles. Therefore, I also designed an inductive coding list. My inductive coding list is as follows: Prioritising the man, victim blaming, conflict, murder-suicide, character building, expression of regret, double standard, legitimising the

²¹ “Atlas.ti,” Master your Research Projects with the Power of AI, last used june 3, 2025, [ATLAS.ti | The #1 Software for Qualitative Data Analysis - ATLAS.ti \(atlasti.com\)](https://atlas.ti.com/).

²² Drisko en Maschi, *Content Analysis*, 78.

crime. Once I had coded all four articles, I reassessed them using my complete coding list. So the articles would be coded evenly. Once I was content with the coding, I finalised my dictionary. With this dictionary, I have coded my entire dataset. I chose not to include new codes after my initial process due to consistency. I wanted to avoid definitional drift, which is the difference in coding at the beginning of the dataset compared to the end of the dataset.²³ Next, this dictionary allowed me to focus on the underlying and overarching patterns rather than the specific details of each case.

With my dictionary, I began coding the articles. I started with the articles of AD and finished with the articles of Telegraaf. I coded the articles per case. I started by thoroughly reading the articles associated with a specific case. After reading these articles, I started coding them. After completing the coding of articles for one case from a newspaper, I repeated the process for every case until I had finished coding the articles for both AD and Telegraaf. After coding all the articles, I began reassessing how to code them more evenly. However, this time, I approached my dataset on a case-by-case basis. I compared the descriptions of AD and Telegraaf on specific cases, and weighed my codes accordingly. Afterwards, my dataset was coded evenly, my data was structured, and I could extract the (underlying) patterns in my dataset.

Before beginning the first chapter, I want to address some ethical concerns. My positionality in this research is very important. I am a white, heterosexual, feminist woman. I anticipate my subjectivity by being explicit about my emotions surrounding the subject and meticulously following the methodology and theoretical framework. Next, I plan to keep a reflexivity diary to express my feelings about the topic. With this reflexivity diary, I will recognise my pitfalls and maintain an analytical lens regarding the research.

²³ Drisko en Maschi, *Content Analysis*, 78.

Chapter 1: Romantic Heterosexual Relationships from the 18th century until now

The Idea of Romance and the Public-Private Demarcation

From prehistoric times onwards, there have been systems of marriage all over the world. Within Western Europe, these systems were primarily based on the exchange of property, the extension of family connections, and reproduction. Within this system, sex, mainly that of women, was seen as property. Therefore, women needed to be virgins before marriage. If women, for some reason, lost their virginity, they lost their value in the marriage market.²⁴

Within the dynamics mentioned above, there was typically no space for love. Moreover, love was seen as a destabilising force within the marriage. However, some ideas of love existed even before it became central to the institution of marriage. For the ancient Romans, love was often viewed as a distraction, and men who became consumed by it were considered to lack virtue. Roman men could have sexual partners, yet these partners needed to be of lower social rank, and love was not supposed to be a part of these relationships.²⁵

During the Reformation period, love and lust were seen as manifestations of human behaviour that needed to be disciplined. Otherwise, these behaviours could become sinful.²⁶ Therefore, men and women should find sexual release in their marriage. Secular authorities were encouraged to intensify discipline on sexual behaviour. Extramarital relations were repressed, and premarital relations were heavily punished. Within this period, there was a focus on disciplining the lust of young, unmarried people. Marriage was considered an instrument to discipline this lust, but was also based on the exchange of property, the extension of family connections, and reproduction.

²⁴ Coltrane, Scott, and Randall Collins. *Sociology of Marriage & the Family : Gender, Love, and Property*. 5th ed. (Belmont, CA: Wadsworth/Thomson Learning, 2001,) 85-86.

²⁵ William M. Reddy, "The Rule of Love: The History of Western Romantic Love in Comparative Perspective," in *New Dangerous Liaisons : Discourses on Europe and Love in the Twentieth Century*, Eds. Luisa Passerini, and Liliana Ellena, (New York: Berghahn Books, 2012), 36.

²⁶ Reddy, "The Rule of," 44.

Two significant changes in the mentality towards gender, marriage, and love occurred in the 18th century. Therefore, I will focus my attention on the understandings of romantic heterosexual relationships within Dutch secular society from the 18th century onwards.

Firstly, there was already inequality between men and women before the 18th century. However, the introduction of secularisation naturalised the system of sexual inequality, which was based on sexual difference and the public/private dichotomy. Assigning women, religion, and familial matters to the private sphere and men, politics and rationality to the public sphere. Even though some women could or had to work outside the house, they were still responsible for the domestic sphere. Moreover, their self-sacrifice and dependence on their husbands were seen as the moral reference points for a wife's being. Men, on the other hand, were regarded as the public display of their family.²⁷

The 18th century was also a period of nation-building and lawmaking. These laws were based on the ideas of that time: the public/private demarcation. Religion was legally separated from the state, and men became the head of the household, receiving ultimate authority over their families.²⁸ The civil laws of that time denied women's enlightenment demands, such as the right to act independently, the right to own property and the freedom to dispose of the earnings of one's labour.²⁹ In practice, wives became utterly dependent on their husbands and had no rights in the public sphere.³⁰

Secondly, a revolution in the concept of “romantic love” occurred in Western society. Romantic love was introduced as the basis for marriage. Before, marriages were systems primarily based on the exchange of property, the extension of family connections and reproduction. As mentioned above, love was seen as a destabilising force within these forms of marriage. Yet, from the 18th century onwards, bodily attraction and erotic passion were

²⁷ Stark, *Coercive Control : The*, 218.

²⁸ Elisabeth Joris, “Gender Implications of the Seperate Spheres,” in *The Routeledge History of the Domestic Sphere in Europe*, eds. Joachim Eibach and Margareth Lanzinger, (Abingdon, Oxon ; New York, NY : Routledge, 2020,) 365-366.

²⁹ Elisabeth Joris, “Gender Implications of,” 365. Mary Bernstein, “The Marriage Contract: The Legal Context of Marriage,” in *Introducing the New Sexuality Studies: Original Essays*, Eds. Nancy L. Fisher, Laurel Westbrook and Steven Seidman. (Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge, 2022,) 375.

³⁰ Claudia Opitz-Belakahe, “A Space of Emotions,” 276.

supposed to be the basis of lasting marriages.³¹ Therefore, individuals fought and mostly succeeded in choosing their marriage partners and securing their happiness. Within this construction, sexuality became strongly connected to romantic love and was ideally solely exercised between the confines of marriage.³² Sex within marriage was no longer regarded as a means to release sexual tension, but it was seen as an activity to strengthen the affection of the husband for his wife.³³ Sex outside of marriage and with the absence of love became increasingly taboo. Consequently, the revolution of “romantic love” sexualised the private sphere. This emotionality of the private sphere starkly contrasts with the politicised public sphere.³⁴

The initiation of free choice of romantic partners in Western society is understood as inherently modern and associated with progress.³⁵ Choosing a romantic partner became one of the few, though restricted, freedoms available to women in the 18th century. The developments within the 18th century enhanced the concept of the public-private dichotomy. The enhanced dichotomy in combination with the revolution of love defined male and female roles in marriages and became strictly hierarchical.³⁶

With the advent of the Industrial Revolution in the 19th century, the public and private spheres became increasingly distinct. This happened primarily due to businesses leaving the home and the exclusion of women from the public sphere.³⁷

At the same time, the private space was considered a “safe” haven from the outside world. Wives were supposed to supply this safe “haven” to their husbands and their children with emotional support, self-sacrifice and providing domestic work.³⁸ Moreover, within this

³¹ Coltrane, Scott, and Randall Collins. *Sociology of Marriage & the Family : Gender, Love, and Property*. 5th ed. (Belmont, CA: Wadsworth/Thomson Learning, 2001,) 85-86.

³² Sandra Guzzi-Herb, “Sexuality and Intimacy,” 287. Jack Goody, “Love and Religion: Comparative Comments,” in *New Dangerous Liaisons : Discourses on Europe and Love in the Twentieth Century*. Eds Luisa Passerini, and Liliana Ellena. (New York: Berghahn Books, 2012), 287.

³³ Sandra Guzzi-Herb, “Sexuality and Intimacy,” 293.

³⁴ Claudia Opitz-Belakhal, “A Space of Emotions.” in *The Routledge History of the Domestic Sphere in Europe*, Eds. Joachim Eibach and Margareth Lanzinger, (Abingdon, Oxon ; New York, NY : Routledge, 2020,) 280.

³⁵ Sandra Guzzi-Herb, “Sexuality and Intimacy,” 21, 24.

³⁶ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 45.

³⁷ Elisabeth Joris, “Gender Implications of,” 364.

³⁸ Stark, *Coercive Control : The*, 218-220, Sandra Guzzi-Herb, “Sexuality and Intimacy,” 288.

period, the privatisation of sexuality became emphasised. Sexuality was stressed as a significant factor for a happy family, and romantic love was downplayed in this period. There was a resurgence of pessimism about human nature and the power of reason.³⁹ Therefore, romantic love and desire were disentangled from sexuality and became secondary in the choice of marital partners.

Additionally, the private sphere under the rule of the female became idealised.⁴⁰ Yet, that did not diminish the gender inequality. It strengthened the constructions of masculinity and femininity within heterosexual romantic relationships.⁴¹ Wives were constructed as the “angels in the house”, looking after the sexual and emotional needs of their husbands and the emotional and material needs of their children. Next, women were expected to be attracted to men.⁴² In this construction, female sexuality is defined by male sexuality. Therefore, it does not exist independently of its context. To sum up, femininity is constructed in relation to another component, such as her duties, position, or sexuality. Masculinity, on the other hand, is defined by rationality, which includes the absence of emotion in public, the ability to provide for one's family, and sexual potency.⁴³

These notions of femininity and masculinity were situated on the idea of complementarity and ensured a script of heteronormativity in which heterosexuality is institutionalised and naturalised and constitutes the standard for legitimate and expected social and sexual structures.⁴⁴ The ideas of masculinity and femininity show the sexual division of labour. Men and women were assigned to their “place” in society. Men and women needed to be in a heterosexual relationship because they complemented each other. The sexual division of labour ensured that men and women needed each other to construct their families. The interesting aspect of the complementarity theory is the inequality within this mechanism. Though husband and wife were presented as one, legally, the status of the wife was that of male

³⁹ Reddy, “The Rule of,” 45-46.

⁴⁰ Jeffrey Weeks. *Sex, Politics and Society : The Regulation of Sexuality since 1800*. (London: Longman, 1981,) 24-27.

⁴¹ Tine Van Osselaer. *The Pious Sex : Catholic Constructions of Masculinity and Femininity in Belgium, c. 1800-1940*. (Leuven: Leuven University Press, 2013,) 17.

⁴² Van Osselaer, *The Pious Sex*, 17.

⁴³ Weeks, *Sex, Politics and Society*, 38.

⁴⁴ Chrys Ingraham, “One is Not,” 185.

property.⁴⁵ The 19th century eventually gave rise to the ideas that form the foundation of our modern perception of heterosexual romantic relationships. However, these ideas were constructed without romantic love or desire.

The notions of masculinity, femininity and heterosexual relationships remained undisturbed until the beginning of the 20th century. The political emancipation of women after the two World Wars changed the traditional public/private demarcation. Following the First World War, women's economic and political positions underwent significant changes, and more women gained opportunities to participate in better-paying jobs than before. Yet, factory managers used values implicit in women's status, such as women being the weaker sex, as a means to reduce wages. This ideology allowed women to be treated as secondary earners who could be paid less to do the same job as men. This mechanism meant that women were inexpensive wage labourers during the day and devoted the rest of their time to being homemakers with their families.⁴⁶ Moreover, women in the UK, the Netherlands and the US received the right to vote. At the same time, romantic love received renewed attention. The new media, such as film and radio, marketed stories about romantic love that led to marriage to an expanded audience.⁴⁷ Consequently, marrying out of love, thus the ability to choose one's marital partner, came into fashion again.

After the Second World War, European and US women fought for and received improved legal and economic rights outside marriage. Within the marital state, women were still dependent on their husbands.⁴⁸ So, the dichotomous dynamics of gender roles have not lost their grip on romantic heterosexual relationships. There remains an inequality in these relationships.⁴⁹ Dagmar Herzog argues that the model of marital domesticity sanctified the disparity between the sexes. However, this model became eroticised. It explicitly connected romantic love with lust. So, the wife remained subordinate to her husband in all aspects of life.

⁴⁵ Chrys Ingraham, "One is Not Born a Bride: Weddings and the Heterosexual Imaginary," in *Introducing the New Sexuality Studies: Original Essays*, Eds. Nancy L. Fisher, Laurel Westbrook and Steven Seidman. (Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge, 2022,) 184. Stark, *Coercive Control : The*, 223.

⁴⁶ Stark, *Coercive Control : The*, 224.

⁴⁷ Reddy, "The Rule of," 46.

⁴⁸ Bernstein, "The Marriage Contract," 376.

⁴⁹ Stark, *Coercive Control : The*, 235-237, Coltrane and Collins, *Sociology of Marriage*, 422.

Yet, the sexual relations between husband and wife are supposed to be reciprocally pleasurable. From now on, sex was considered to be the backbone of a healthy marriage, just like in the 18th century. Therefore, the ideal of passionate romance and companionship promoted marriage after the Second World War.⁵⁰ Within this model, romantic love and sexuality become implicitly connected. One cannot exist without the other.

Nevertheless, the political and economic emancipation, combined with renewed attention to romantic love, did not guarantee female liberation. Since the marriage that followed from romantic heterosexual love still assumed a sexual division of labour in which the husband was still allowed to discipline his wife and the wife was still responsible for the domestic sphere.⁵¹ In short, the constructions of heterosexuality that formed in the 19th century, based on the complementarity of husband and wife and inequality of women, were not dissolved with women's political and economic emancipation and the new emphasis on romantic love. Marital and sexual relations between husband and wife remained strictly defined and hierarchical.

Increased Female Sexual Freedom

The second wave of feminism in the United States and Europe brought about significant changes in the position of women and the public-private demarcation. According to Joan W. Scott, this was the beginning of the collapse of the public-private demarcation and the moment that female sexuality became a topic of public debate.⁵² An essential aspect of this debate is the need to contrast the secular female self to the “other”. First, the secular female was contrasted with the Soviet female, and then the secular female was contrasted with the Muslim other.

At the beginning of the Cold War, religion, specifically Christianity, became increasingly associated with “liberty,” “democracy,” and “Western civilisation” within the

⁵⁰ Dagmar Herzog. *Sexuality in Europe : A Twentieth-Century History*. (Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2011), 106. Laurie Essig, “Romance and Other Threats to Our Future,” in *Introducing the New Sexuality Studies: Original Essays*, Eds. Nancy L. Fisher, Laurel Westbrook and Steven Seidman. (Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge, 2022,) 175.

⁵¹ Scott, *Secularism and Gender*, 29-34. Stark, *Coercive Control : The*, 223.

⁵² Scott, *Sex and Secularism*, 140.

dominant secular discourse. These notions were sharply contrasted to the atheism, barbarism, and totalitarianism that were supposed to represent communism.⁵³ Freedom became the core theme within this contrast. The freedom to choose, for example, was the right to self-determination. This freedom to choose was explicitly applied to the treatment of women. For instance, in the model of marital domesticity, women decided to stay at home and be dependent on their husbands, contrary to Soviet women who had to work. This so-called freedom of choice showed that women's natural place was the home and that moving away from gender norms was unnatural and harmful to the nation-state.⁵⁴ The comparison between "freedom and democracy" and "Christian civilisation" tightened the anticommunist alliance. The political notions of freedom and democracy were seen as the inevitable legacy of Christianity. However, these were not regarded as the consequences of directly implementing them.⁵⁵

In the years since the 1960s, the societal position of women has undergone significant changes. As a consequence of the second wave of feminism, the liberal notion of freedom of choice was used to formulate demands for legal, economic, political, and especially sexual emancipation. Female participation in the labour force has significantly increased throughout the second half of the 20th century.⁵⁶ Moreover, access to education for women increased.⁵⁷ This process is emancipation from domesticity since it places women outside the home and gives them economic opportunities for independence.⁵⁸ Next, these factors facilitated the opportunity for women to choose their romantic or marital partners freely. From the 1960s onwards, it was the first time in history that women had almost the same freedom to choose their romantic partners as men. This development is contrary to our Western perception of Muslim relationships and marriages, where most parents choose the romantic partners of their children or where the partner choice is based on religious grounds.⁵⁹ Nevertheless, financial

⁵³ Scott, *Sex and Secularism*, 123.

⁵⁴ Herzog, *Sexuality in Europe*, 108, 135-136.

⁵⁵ Scott, *Sex and Secularism*, 130.

⁵⁶ Stark, *Coercive Control : The*, 226.

⁵⁷ Stark, *Coercive Control : The*, 227-228.

⁵⁸ Stark, *Coercive Control : The*, 230.

⁵⁹ J. A. Selby, "Required Romance On Secular Sensibilities in Recent French Marriage and Immigration Regulations," in *Secular Bodies, Affects and Emotions: European Configurations*. Edited by Monique

emancipation has done little for the position of women in romantic heterosexual relationships. Though women came outside the domestic sphere, they had the so-called “second shift” within their traditional marriage after their jobs, caring for the house and their families.⁶⁰ Meaning that the sexual division of labour was still in place. Scott argues that this was the moment that the normative discourse of the Secular female desiring body was built.⁶¹

From the 1960s onwards, female sexual freedom was equated with gender equality in the dominant secular discourses. Initially, Western nations struggled with the question of equal rights for women and how to define these rights. An example of these questions was: Were there natural differences that precluded equal treatment, even if both men and women were defined as individuals with free will?⁶² During these debates, sex was produced as a new kind of freedom and added to the secular discourses. This addition was a result of political and social struggles and advancements. Scientific advancements further fueled the equation between female sexual freedom and gender equality.

As a consequence of the introduction of contraceptives, women did not face the same punitive implications of sexual intercourse as before. They no longer had to fear an unintended pregnancy. Therefore, it was believed that women were finally able to realise a world in which sex is driven by an individual woman’s desire.⁶³

At the end of the Cold War, women's enjoyment of sexual freedom became essential for European and American identities. It became a marker distinguishing “advanced” Western democracies from the “undeveloped ones”.⁶⁴ At this moment, sexuality and sexual desire were naturalised entirely, constructed as the motivation of human motivation and identity.⁶⁵ The fulfilment of sexual desire became a universal fundamental human right in the secular discourse.⁶⁶

Scheer, Nadia Fadil and Birgitte Schepelern Johansen. (London: Bloomsbury Academic, 2019,) 167-168.

⁶⁰ Stark, *Coercive Control : The*, 233.

⁶¹ Scott, *Sex and Secularism*, 148-150.

⁶² Scott, *Sex and Secularism*, 140.

⁶³ Scott, *Sex and Secularism*, 147.

⁶⁴ Scott, *Sex and Secularism*, 147.

⁶⁵ Reddy, “The Rule of,” 47-48.

⁶⁶ Scott, *Sex and Secularism*, 157.

At the end of the 20th century, the USSR's role on the international stage diminished while the US and Western Europe's roles expanded.⁶⁷ This changing geopolitical landscape led to a global campaign to protect women's rights. International conferences, such as the 1994 convention in Cairo, linked development practices to the (then-assigned) third-world women, aiming to empower them and take control over their sexuality.⁶⁸ However, these developmental practices were based on European and North American discourses of female sexual freedom.

Within these prevailing secular discourses, it is assumed that female sexual freedom universally leads to gender equality. The developmental practices were focused on violence against women, specifically sexual violence. Within the secular discourses of the Western democracies, violence against women was the reason for sexual, economic and social disempowerment in the "undeveloped nations". Within this logic, a dichotomy emerged. Sexual freedom was a principle closely associated with the West. Sexual violence was a principle that could be connected to the East, especially the Muslim nations.⁶⁹

At the beginning of the 21st century, the dichotomy between the secular self and the Muslim other deepened. The narrative of sexual violence was changed into narratives of sexual repression. Within these secular discourses, Western women still embodied autonomous individuals who were free to pursue their sexual desires. Muslim women, on the other hand, were seen from a Eurocentric perspective as sexually repressed. Their sexuality is veiled.⁷⁰ Besides, arranged marriages, which are associated with Muslim marriages from a Western perspective, are viewed as negating female authority. These marriages turned wives into sexual possessions of the husband according to their secular view.⁷¹ In contrast, Western women embody liberal notions of freedom, individualism and self-determination. They are the ideal type of Secular female desiring body, autonomous with the freedom to pursue their sexual desires. They possessed their own sexuality. The fact that Western women can choose a romantic partner out of love means that she is equal to their male counterparts, unlike Muslim women.⁷² So, within this contrast to the Muslim other, the Secular female desiring body exists

⁶⁷ Kennedy, *Een Beknopte Geschiedenis*, 370.

⁶⁸ Scott, *Sex and Secularism*, 142.

⁶⁹ Scott, *Sex and Secularism*, 148-150.

⁷⁰ Scott, *Sex and Secularism*, 148, 157.

⁷¹ J. A. Selby, "Required Romance On," 162.

⁷² J. A. Selby, "Required Romance On," 166.

as a discourse to display gender equality with the means of sexual freedom in Western countries. This discourse of the Secular female desiring body only makes sense when it is compared to the Muslim other and is focused on sexual freedom.

I consider that this constructed contrast between Western and Muslim women in the secular discourses has diverted attention from gender asymmetry in romantic heteronormative relations. The freedom to choose a sexual and romantic partner is often presented as a key route to achieving gender equality. This contrast does not examine the amount of equality or inequality within these relationships.

Western people are fed with narratives of romantic love from a young age. These narratives are filled with heterosexual characters and promise us that everything will be great once you have found your “happy ever after.”⁷³ Individuals in Dutch secular society rely on romantic and sacred notions of heterosexuality to create and maintain the illusion of well-being and oneness.⁷⁴ As a consequence, people search and find their significant other, preferably of the opposite sex, and progress through the life stages, such as moving in together, marrying, and starting a family.⁷⁵ However, as shown in the historiography, these relationships are strictly defined, highly gendered and hierarchical. In the 21st century, people have greater freedom to determine their relationships independently. Yet, in general, romantic heterosexual relationships are organised along gender hierarchies.⁷⁶ Women still bring relatively less income, education and other power sources into a relationship, which subordinates them to their husbands.⁷⁷ Additionally, women generally are expected to take care of the children and handle household tasks.⁷⁸

Scott refutes that women in the West are perceived as equal to their male counterparts due to the depiction as sexually liberated, meaning the ability to fulfil their sexual desire, possess their sexuality, and choose their romantic and sexual partner. She calls this the discourse of the Secular female desiring body. She further argues that the idea of gender equality in the West only makes sense in contrast to the “Other”, first the Soviet woman and

⁷³ Essig, “Romance and Other,” 173-174.

⁷⁴ Ingraham, “*One is Not*,” 184.

⁷⁵ Sarah-Jane Page and Heather Shipley, *Religion and Sexualities*. (London: Routledge 2020,) 99.

⁷⁶ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 45.

⁷⁷ Stark, *Coercive Control : The*, 235-237.

⁷⁸ Stark, *Coercive Control : The*, 242.

later the Muslim woman, focused on the perceptions of sexual freedom.⁷⁹ In the following paragraph, I will dissect Scott's argument. With that, I will build on Scott's discourse of the Secular female desiring body, and I will use it to scrutinise romantic heterosexual relationships and the problematic behaviours associated with them.

The Secular Female Desiring Body

As discussed above, the Secular female desiring body is a discourse that displays gender equality by the measurement of female sexual freedom in Western countries. From this assumption in the discourse, it follows that when a woman is sexually free, she is equal to her male counterpart. So, when she is sexually unfree, she is unequal to her male counterpart. However, this discourse is only intelligible in contrast to the Muslim other. Within the logic of the secularisation discourses, the female body is the yardstick of sexual liberation, inclusion and gender equality. This means that Western women are seen as the embodiment of liberalisation, while Muslim women are the embodiment of Islamic oppression.

However, Scott contends that the logic of this discourse is not based on sameness between male and female but on the theory of complementarity and normative heterosexuality, as discussed in the first part of the chapter.⁸⁰ Therefore, I argue within this paragraph that women in the discourse of the Secular female desiring body are controlled more than their male counterparts. To substantiate my argument, I will first focus my attention on the contrast between the Muslim other and the Western "self". I regard the constructed contrast between Western and Muslim women in the discourse of the Secular female desiring woman as diverting attention from gender asymmetry in romantic heterosexual relationships in Dutch relationships.

From the 1960s onwards, sex and lust have gained more importance in the public debate. As mentioned above, it also had some influence on our perception of romantic relationships, though they were not lasting.⁸¹ Yet, it led to the erosion of the public/private

⁷⁹ Scott, *Sex and Secularism*, 181.

⁸⁰ Scott, *Sex and Secularism*, 159.

⁸¹ Reddy, "The Rule of," 46.

demarcation. Sexuality became a topic of public debate. In the process, sex and sexuality could be seen as the foundation for the state's regulation of populations. Such as marriages, distinctions between the "normal" and the "perverse", and the classification of identities.⁸² The debates about these issues are intensified. Dutch examples are the discussion about the so-called rainbow families, which was a debate about the ability to provide more than two people with full custody and rights over children. Secondly, the debate about "week van de lentekriebels". This debate was about sexual education in primary schools and what subjects were suitable to discuss with children of these ages. Lastly, the laws surrounding transgender rights which allow trans people to substitute their gender from male or female to an X in their passport.⁸³ Therefore, the meaning of secular democracy becomes sexual democracy. This means that the free rein of individual desire is emphasised and the normative constraints, such as heteronormativity, are overlooked. The self-image of European societies of freedom of sexuality and personal desire is contrasted with the Eurocentric perspective on non-European societies, which are characterised by the overabundance of (harmful) sexual acts, such as rapists in third-world countries, sex trafficking, honour killing and genital mutilation.⁸⁴ Within this contrast of the secular discourse, individual desire and sexual freedom are attributed to self-determining individuals, such as women in the Netherlands. The excess is attributed to those without such agency, which are Muslim women.⁸⁵

However, Foucault contends that there is no such thing as the self-determining individual. The idea that objects have self-determination is a way of denying the structural force of cultural norms within a society.⁸⁶ Therefore, individuality is not an inherent capacity. It is attributed to subjects. So, self-determination is the product of structure and historical

⁸² Scott, *Sex and Secularism*, 161.

⁸³ Julia Osendarp, "verdeeldheid en ophef over seksuele voorlichting 'Lentekriebels' op basisschool," *Metro*, Last accessed March 14, 2025. Published March 21, 2023. [Ophef over seksuele voorlichting 'Lentekriebels' basisschool](#), RTL Nieuws, "Meeroudergezinnen telergesteld in kabinet: 'Ik zal nooit familie van mijn dochter worden'," Last accessed March 14, 2025. Last modified July 15, 2019. [Meeroudergezinnen teleurgesteld in kabinet: 'Ik zal nooit familie van mijn dochter worden'](#) Marte Hoogenboom, "Na de transgenderwet wil NSC trans mensen het leven nog zuurder maken," *Oneworld*, Last accessed March 14, 2025. Published April 16, 2024. ['Na de Transgenderwet wil NSC trans mensen het leven nog zuurder maken' - OneWorld](#)

⁸⁴ Scott, *Sex and Secularism*, 163.

⁸⁵ Scott, *Sex and Secularism*, 164.

⁸⁶ Scott, *Sex and Secularism*, 159. Rabinow, *The Foucault Reader*, 9-10.

traditions whose logic exceeds the consciousness of the individual they enable. The structure and historical traditions involve the disciplining of the mind, body and soul.⁸⁷ Formulated differently, within Western culture, we perceive that individuals have self-determination, whereas others are perceived as lacking this capacity.

Nevertheless, self-determination is a construct that has evolved from our historical traditions. These historical traditions have formed our norms and values. We are disciplined in our dressing, behaviour, and speech to relate ourselves to these values and standards. In short, individual self-determination and the normative constraints that are implicitly connected to it are influenced by historical traditions and structures. I would like to illustrate Foucault's refutation of self-determination by using the example of the debate surrounding rainbow families. The foundation of a rainbow family is often based on a queer relationship. In addition, these families generally comprise more than two parents. Yet, the average and generally most accepted household composition in the Netherlands is that of the nuclear family, which consists of two parents, who can be either queer or heterosexual, and their children.⁸⁸ In the Netherlands, it is only possible to give two parents full custody and rights over their children. The third or fourth parent does not have formal rights over their own children. For eight years, rainbow families have been advocating to change this construction and provide all parents with full custody and rights over their children.⁸⁹

Although the parents of rainbow families aspire to emulate the European self-image of freedom of sexuality and personal desire by wanting to structure their own families, the Dutch government hinders this. The judicial norm remains that of the nuclear family, thus two parents and their children. This judicial norm communicates a social norm in society. In which it is not acceptable to have a different family structure. Therefore, the self-determination of the rainbow families is shaped and blocked by social and cultural norms in society. In this case, sex and sexuality are a foundation for the regulations of the Dutch population. The same can be seen in other cultures, where people are influenced by the history and culture of their country of origin.

⁸⁷ Scott, *Sex and Secularism*, 164.

⁸⁸ Simon Rothengatter, "Tegenslag voor meeroudergezinnen-wettelijke erkenning blijft voorlopig uit," *Red Pers*, Last accessed July 19, 2025. Published March 25, 2025. [Tegenslag voor meeroudergezinnen - wettelijke erkenning blijft voorlopig uit - Red Pers](#)

⁸⁹ Rothengatter, "Tegenslag voor meeroudergezinnen."

For example, different Islamic women wear a headscarf. In certain Islamic countries, women generally wear headscarves, which is the accepted custom. Historical traditions and constructions influence this decision. Though this is viewed negatively from a Eurocentric perspective, it can be equated with the fashioning of rainbow families. Historical traditions and constructions shape both examples; therefore, people self-fashion but also police others to remain within that social and cultural norm. So, with Foucault's theory of self-determination, I regard Western women as having no more or less agency or self-determination than Muslim women. Both rely on a mode of self-fashioning. The source that prescribes the modes of self-fashion differ.⁹⁰

Furthermore, the freedom to pursue a romantic or sexual partner says nothing about the relationship between the sexes. Nevertheless, the equation between the emancipation of women and gender equality is central to the dominant secular discourse.⁹¹ Historically, emancipation has been associated with liberation and freedom, never equality. However, with the political emancipation of women in the 20th century, they gained equal legal status to men. This extension of the law to previously excluded groups, in this case, women, does not necessarily alter the structures of domination and inequality in the social realm. Instead, it naturalises those structures by relegating them to civil society, abolishing these ideas as objects of political attention.⁹² For example, the universal right to vote in the Netherlands has given women the political right to vote. Yet, achieving the right to vote did not erase the conviction of sexual difference that once legitimised the denial of their right to vote.⁹³ In short, women gained the right to vote; yet, the perceptions that led to earlier inequality, such as the belief that women did not possess the same intellectual capacities as men, remained. Thus, the normative ideas that led to the disparity stay in the social realm.

Consequently, inequalities such as the pay gap and denied access to job positions for women endured. Because the symptom of the ideas, suffrage, is fixed, the concepts underlying the problems are relegated to civil society. Since the symptom is considered the problem, the ultimate problem, the normative ideas are not regarded as necessary to solve in the political

⁹⁰ Scott, *Sex and Secularism*, 164.

⁹¹ Scott, *Sex and Secularism*, 164.

⁹² Scott, *Sex and Secularism*, 173.

⁹³ Scott, *Sex and Secularism*, 172.

realm. The liberation notion of the individual with political rights has conflated emancipation and equality, concluding that because individuals are equal before the law, they must be in all areas of life.⁹⁴ The model of marital domesticity of the 1950s provided by Herzog perfectly exemplifies this theory.⁹⁵ According to Herzog, women could enjoy political emancipation, choose their romantic partners to some extent, and have the opportunity to work outside the home. Yet, social constructions and expectations led women to remain at home, caring for their husbands and children. To fulfil the submissive position regarding the husband. To sacrifice their aspirations for their family.⁹⁶

Besides, the freedom to pursue sexual desire is not the same for women in the discourse of the Secular female desiring woman compared to her male counterparts. The explanations for sexual differences that posit the meanings of masculinity and femininity can lead to very different and unequal paths to fulfilment.⁹⁷ The example of the dating scripts is telling in this regard. The dating scripts dictate how to behave on dates and the “right” time to have sexual relations. The way individuals behave differs by sex. Men are expected to be agentic, meaning they should initiate the date, plan the date, pay for the date, drive and make the first move. Women, on the other hand, are expected to react to the initiation of men. If women initiate sexual intercourse or initiate it “too soon”, they are not regarded as relationship material. Therefore, the sexuality of women is constructed in relation to men. Their sexuality is the possession of their romantic partner.⁹⁸ The constructions of masculinity, femininity and heteronormativity are essential in this example. These scripts are tied to the constructions prescribing the dating scripts. This example shows that the space to navigate sexual desire is different for men and women. Therefore, the freedom to pursue sexual desire is not the same. This difference is also apparent in romantic heterosexual relationships.

I argue that women in the discourse of the Secular female desiring body are generally controlled more than their male counterparts. For example, within marriages and relationships,

⁹⁴ Scott, *Sex and Secularism*, 172-173.

⁹⁵ Herzog, *Sexuality in Europe*, 107.

⁹⁶ Herzog, *Sexuality in Europe*, 107. Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 56.

⁹⁷ Scott, *Sex and Secularism*, 176.

⁹⁸ Ellen Lamont, “The Do’s and Don’ts of Dating: Heterosexual and LGBTQ Dating Rituals and Sexual Scripts,” in *Introducing the New Sexuality Studies: Original Essays*, Eds. Nancy L. Fisher, Laurel Westbrook and Steven Seidman. (Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge, 2022,) 48-49.

the constructions of masculinity and femininity prescribe how men and women are expected to behave. Whereas men are expected to initiate sex because “they are always turned on”, women are expected only to desire sex that involves an emotional connection.⁹⁹ Within this construction, both female and male sexualities are constructed narrowly. The explicit connection of romantic love and lust in the 1950s transformed marriages and more casual relationships later on in institutions where men's and women's sexuality is controlled.¹⁰⁰ Coltrane and Collins regard romantic heterosexual relationships as the possession of each other's sexuality. They argue their viewpoint with the rituals surrounding marriage. In practice, we take marriage to be established by sexual intercourse. A husband or wife can legally end the marriage due to the absence of sex with an annulment.¹⁰¹

However, women have less space to negotiate their sexuality than men. Moreover, female and male infidelity are regarded differently in our society. Traditionally, women are expected to tolerate the sexual escapades of their husbands, and infidelity was considered a natural outcome of masculine sexuality.¹⁰² Historically, men were protected by the law. There have been laws that excuse the killing of female partners if sexual jealousy or (imagined) infidelity was part of the motivation, constructing female sexuality as male possession.¹⁰³ In present times, the laws have disappeared, and women have the space to condemn the infidelity of their husbands. Yet, the historical arrangements have normalised male violence as a consequence of sexual jealousy and sexual possessiveness.¹⁰⁴ So, viewing marriage and relationships from the perspective of possessing each other's sexuality, coined by Coltrane and Collins in combination with normative ideas of infidelity, shows us that women in the discourse of the Secular female desiring body are generally more controlled than her male partner and constructed in relation to him, which causes women to have less space to negotiate

⁹⁹ Shannon Russel-Miller, “Inequalities in Sexual Consent and Sexual Pleasure for Young Adults,” in *Introducing the New Sexuality Studies: Original Essays*, Eds. Nancy L. Fisher, Laurel Westbrook and Steven Seidman. (Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge, 2022,) 189.

¹⁰⁰ Stark, *Coercive Control : The*, 51.

¹⁰¹ Coltrane and Collins, *Sociology of Marriage*, 42.

¹⁰² Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 97.

¹⁰³ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 97.

¹⁰⁴ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 97.

their sexuality than men.¹⁰⁵ Therefore, I argue that female sexuality is regarded as the sexual possession of the male partner within Western culture.

Summary

Within this paragraph, I have scrutinised romantic heterosexual relationships with the discourse of the Secular female desiring body. This problematisation shows how relationships are perceived in Dutch secular society are different from reality. First, I have focused on the constructed contrast between the Muslim other and the secular self. Where Western women are free to fulfil their sexual desires and choose their romantic partners, and Muslim women are perceived as sexually repressed and can not choose their romantic partners. Yet, if we take away the contrast and focus on Western romantic heterosexual relationships, the gender asymmetry becomes apparent, especially when it comes to sexuality.

Women in the discourse of the Secular female desiring body can pursue their desire and choose their romantic partner. However, this freedom is confined within normative constructions of masculinity, femininity and heteronormativity. Even though constructions of masculinity and femininity are more open than they used to be, these constructions still prescribe romantic and sexual behaviour in which the woman has less space than the man. Women are more frequently regarded as the sexual possession of men, and infidelity is adjudicated more harshly. Thus, the equation between sexual freedom and gender equality within the secular frame only makes sense in contrast to an imagined unfree Muslim other and a free self.

In the following chapter, the discourse of the Secular female desiring body will be contrasted with and connected to the framework of coercive control, as coined by Evan Stark.

¹⁰⁵ Coltrane and Collins, *Sociology of Marriage*, 42.

Chapter 2: Characteristics of Intimate Partner Femicide in Romantic Relationships in the Netherlands

In this chapter, I will examine the characteristics of Intimate Partner Femicide. I will do that by further scrutinising romantic relationships using the concepts of coercive control, coined by Evan Stark, and the discourse of the Secular female desiring body, coined by Scott. However, I will begin with some statistics and theories of femicide in the Western world and the Netherlands.

In the period 2018-2022, 217 women were murdered in the Netherlands. 59% of these murders were committed by an (ex-)partner.¹⁰⁶ Moreover, the authors of the Dutch report that provided these statistics connect the murder of women by their (ex-)partner to an intimate reign of terror, which is another concept to describe the dynamics of coercive control.¹⁰⁷ Websdale's study of domestic homicide in England found that their partner had previously abused 87% of the women whose intimate partner killed them. Jacquelyn Campbell found in the 1980s in the United States that women were most likely to be killed by their (ex-)husband or (ex-)boyfriend. Furthermore, prior violence against the woman by the man who killed her was the most frequent underlying dynamic.¹⁰⁸ Jacqueline Campbell, Daniel W. Webster and Nancy Glass designed a Danger Assessment tool to predict IPF. According to them, the existence of prior

¹⁰⁶ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Justitie en Veiligheid, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, "Stop Femicide! Plan van aanpak om dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes door (ex-) partner of familie te voorkomen." *Rijksoverheid*, June, 2024, Last accessed May 2nd, 2025. [file](#), 9.

¹⁰⁷ Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Justitie en Veiligheid, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, "Stop Femicide!," [file](#), 10. Stark, *Coercive Control : The*, 5.

¹⁰⁸ Jacquelyn C Campbell . "Risk Factors for Intimate Partner Homicide: The Importance of Margo Wilson's Foundational Research." *Homicide Studies* 16, no. 4 (2012): 439.

domestic violence or Intimate Partner Violence (IPV) is the most common risk factor for IPF.¹⁰⁹ In addition, R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash found that one-half to three-quarters of the murders of women in England, Wales and Scotland were committed by their intimate partner.¹¹⁰

These findings can be linked to the literature about femicide in North American and European countries. Alison Brysk and Vitoria Moleira have built a three-fold typology of femicide based on the “gender regimes” present in a nation. “Gender regimes” are closely tied to a country's stage of development. Using this model, they argue that liberal democratic nations have the highest prevalence of IPF. They contend that within these democracies, the disciplining of women's roles is mainly in the private sphere.¹¹¹

During the 1990s, the research on homicide against women expanded, and gender was identified as an essential factor of homicide and the explanation thereof. From then on, it became normalised to disaggregate homicide data based on gender.¹¹² Consequently, the prevalence of femicide no longer needs to be argued. Scholars could investigate how these murderers came to be and what mechanisms led to their actions.

The disaggregated data provided researchers with a wealth of information. Firstly, the characteristics of the IPF and the men who committed these murders could be investigated more thoroughly.¹¹³ Scholars found that women had the highest risk of IPF from the moment of break-up and until three months after.¹¹⁴ Furthermore, Macfarlane et al. report that 76% of

¹⁰⁹ Campbell, Jacquelyn C., Daniel W. Webster, and Nancy Glass. “The Danger Assessment: Validation of a Lethality Risk Assessment Instrument for Intimate Partner Femicide.” *Journal of Interpersonal Violence* 24, no. 4 (2009): 656.

¹¹⁰ R. Emerson Dobash, and Russell Dobash. *When Men Murder Women*. (Oxford: Oxford University Press, 2015), <http://public.ebookcentral.proquest.com/choice/publicfullrecord.aspx?p=1969453>, 24.

¹¹¹ Alison Brysk and Vitoria Moleira, “Femicide and the Global Political Economy,” in *The Routledge International Handbook on Femicide and Feminicide*. Eds. Dawson, Myrna, and Saide Mobayed Vega, (Abingdon, Oxon: Routledge, 2023), 30.

¹¹² R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 10.

¹¹³ Kate Fitzgibbon, Sandra Walklate, Jude McCulloch and Jane Marel Maher, “Intimate Femicide/Intimate Partner Femicide,” in *The Routledge International Handbook on Femicide and Feminicide*. Eds. Dawson, Myrna, and Saide Mobayed Vega, (Abingdon, Oxon: Routledge, 2023), 304.

¹¹⁴ R. E. Dobash, R. P. Dobash, K. Cavanagh, and R. Lewis. “Not an Ordinary Killer-Just an Ordinary Guy: When Men Murder an Intimate Woman Partner.” *Violence against Women* 10 (2004): 582. Aharon Ben-Ze'ev, and Ruhama Goussinsky. *In the Name of Love : Romantic Ideology and Its Victims*. 1st ed. (Oxford: Oxford University Press, 2008), 105. Stark, *Coercive Control : The*, 72. Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 36. R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 32.

female homicide victims were stalked before their death and that there was a serious statistical association between stalking, serious physical assault and IPF.¹¹⁵ The murder of an intimate partner was most likely committed with the use of a knife or by hands-on methods such as strangulation.¹¹⁶ The phenomenon of overkill is another characteristic of IPF. Overkill is the phenomenon in which the murderer has inflicted more harm than was needed to murder someone.¹¹⁷ An example of overkill is the murder of Nadine Beemsterboer in Amsterdam in 2006. Her ex-boyfriend killed her with 36 knife stabs to her body.¹¹⁸

Dobash and Dobash found that IP murderers had a more conventional background than male-male murderers in terms of employment, education, earlier convictions and substance abuse. However, they discovered that IP murderers more often had a distorted view of women compared to male-male murderers.¹¹⁹ The IP murderers held a conception of gender hierarchy and sexual ownership over their female partners.¹²⁰ Wilson, Johnson and Daly found in the 1990s using Canadian statistics that women living in cohabiting relationships had an eight times higher risk of intimate homicide than women living with their partner in marital relationships.¹²¹ Dobash and Dobash argue that, based on more recent data analysis, there is no difference in rates of IPF between those who were cohabiting and those who were married. They contend that the contextual and dynamic aspects of romantic relationships may be of equal or greater importance in understanding IPF.¹²²

¹¹⁵ Judith M. McFarlane, Jacqueline C. Campbell, Susan Wilt, Carolyn J. Sachs, Yvonne Ulrich, and Xiao Xu. "Stalking and Intimate Partner Femicide." *Homicide Studies* 3, no. 4 (1999): 300.

¹¹⁶ Marieke Liem, Pauline Aarten, Sven Granath, Janne Kivivuori, Aurélien Langlade, Keltoume Larchet, Nora Markwalder, Karoliina Suonpää, Asser Thomsen and Simone Walser. "Patterns of Female Homicide Victimization in Western Europe," *International Criminology* 4 (2024): 184.

¹¹⁷ Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 112.

¹¹⁸ Pim Gerritzen, "Jacqueline vergaf de moordenaar van haar zusje (20): 'Hij heeft zichzelf nog niet vergeven'," *AD*, September 26, 2021, Last accessed May 2nd, 2025. [Jacqueline vergaf moordenaar van haar zusje \(20\): 'Hij heeft zichzelf nog niet vergeven' | Binnenland | AD.nl](#)

¹¹⁹ R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 30, 80.

¹²⁰ R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 80.

¹²¹ Wilson, M., Johnson, H., & Daly, M. (1995). Lethal and non-lethal violence against wives. *Canadian Journal of Criminology*, 37: 331.

¹²² R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 26.

The “Crime of Passion” Myth

Most experts on IPF agree that jealousy, possessiveness, and separation are essential in the perpetrator's mind.¹²³ Websdale found that possessiveness and jealousy were prominent in 51% of IPFs.¹²⁴ In addition, Dobash and Dobash found that jealousy and possessiveness were significantly more common among men who murdered than among men who assaulted their partner.¹²⁵

Although attention to the perpetrator's motivations has increased academically and legally, perpetrators of IPF can still use the “crime of passion” defence. The “crime of passion” defence entails that if a murder is committed in a moment of intense passion that was generated by a specific, recent and temporal provocation, the culpability of the perpetrator could be diminished.¹²⁶ The “crime of passion” defence is most often used by male perpetrators of IPF, in the case of a real or imagined infidelity by their female counterparts.¹²⁷ Due to cultural and societal inequalities, which were presented in the first chapter, the infidelity of women is adjudicated more harshly. Consequently, it appears that the male murder of treacherous women is perceived as more tolerable and excusable than the other way around.¹²⁸ Fairbairn, Boyd, Jiwani and Dawson found that media reports of IPF have followed set formats, thus using discourses about IPF. In these discourses, IPF is presented as a natural and inevitable consequence of individually driven circumstances within relationships.¹²⁹ Ken Polk laid the

¹²³ R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 27. Stark, *Coercive Control : The*, 213. Patterns of female homicide victimisation, 179. Ben-Ze’ev and Goussinsky, *In the Name*, 101.

¹²⁴ Websdale, *Understanding domestic homicide*, 11-12. R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 27.

¹²⁵ R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 28.

¹²⁶ Ben-Ze’ev and Goussinsky, *In the Name*, 101.

¹²⁷ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 39.

¹²⁸ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 39. Hava Dayan, “Femicide and the “Heat of Passion” Criminal Doctrine,” in *The Routledge International Handbook on Femicide and Feminicide*. Eds. Dawson, Myrna, and Saide Mobayed Vega, (Abingdon, Oxon: Routledge, 2023,) 444-446.

¹²⁹ Jordan Fairbairn, Ciara Boyd, Yasmin Jiwani and Myrna Dawson, “Changing Media Representations of Femicide as a Primary Prevention,” in *The Routledge International Handbook on Femicide and Feminicide*. Eds. Dawson, Myrna, and Saide Mobayed Vega, (Abingdon, Oxon: Routledge, 2023), 554.

foundation for the challenge to the notion that IPF occurred spontaneously, or that the act was a consequence of a crime that was committed in the “crime of passion”.¹³⁰ The challenge to the “crime of passion” notion began with the argument by Ken Polk that the dominant feature in IPF was masculine possession. This masculine possession was an underlying theme in cases of sexual jealousy, and in cases where women were killed during the period of separation. Therefore, the murder seems more calculated, since the man needs to find an excuse to meet his ex-partner, and not the consequence of intense, spontaneous passion.¹³¹

A few years later, Jane Monkton-Smith analysed 72 case studies of IPF from December 2003 until December 2004 in England to understand the justifications used for IPF. Through this study, she found that certain discourses were used in the media representations to understand IPF. Within these discourses, the “crime of passion” defence was most successful when the offender demonstrated love for the victim. Moreover, a perpetrator of homicide generally received the lowest penalty if he murdered his wife or girlfriend compared to a stranger.¹³² Furthermore, Monkton-Smith emphasises the factor of male possessiveness that is used in the discourses in these cases. Within her research, she calls it “sexual jealousy”. She characterises these perpetrators as “sexually jealous” if they respond violently and abusively to enstrangement or its threat, and alleged, real or imagined sexual affairs.¹³³ She affirms that this kind of behaviour is equally attributable to the actions of a controlling man. However, she keeps using the concept of “sexual jealousy” because that is understood as the natural output of romantic love, and therefore, it can defend the violence as somewhat expected or normal.¹³⁴ According to Monkton-Smith, there is a discursive “truth” that violence by men against their romantic partner can be interpreted as a sign of love.¹³⁵ Using the idea that the killer loved his victim also deflects the accusation of being a determined killer. In this case, the offender is

¹³⁰ Fitzgibbon et al, “Intimate Femicide/Intimate,” 304.

¹³¹ Kenneth Polk, *When Men Kill : Scenarios of Masculine Violence*. (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), 19-21.

¹³² Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 148-149.

¹³³ Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 97.

¹³⁴ Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 97-98.

¹³⁵ Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 148.

protected from the sentence of murder, because it may seem impossible that he would intentionally kill the person he loved.¹³⁶

Monckton-Smith contends that media representation of IPF plays a significant role in the understanding of IPF. In these media representations, certain discourses are used. With the usage of love in the explanation of the murder, the IPF is framed as a couple's problem. When the love in a relationship breaks down, primarily due to the actions of the female within this frame, the dynamics of male jealousy and anger are created. These dynamics, in turn, lead to the IPF. Therefore, Monckton-Smith argues that one of the discourses to understand IPF in media representations is constructing IPF as a couple's problem.¹³⁷

Ben-Ze'ev and Goussinsky also wanted to counter the consensus on the "crime of passion" notion. However, they argue that the murder of the wife or girlfriend should be seen as a separate phenomenon, and not as a continuation of male violence, male possessiveness and sexual jealousy.¹³⁸ Ben-Ze'ev and Goussinsky support their argument by the fact that most cases of wife killing (50%-75%) take place after separation and are attributed by the murderers to the separation.¹³⁹ They contend that the choice to murder is shaped in the continuum after the female's threat to leave or the actual separation. However, this only happens when the relationship is characterised by deep emotional dependence of the male on his female partner and when love is experienced in terms of a shared identity. In this moment, the romantic cliché "without you, I am nothing" erupts.¹⁴⁰ Yet, the decision to kill is not solely a rational one, nor solely an emotional one. This decision is based on a foundation that evaluates the degree of punishment appropriate to the severity of the infraction, typically the threat of leaving or the act of leaving.

Nevertheless, the decision was made in a specific emotional environment, which prevailed before and during the murder. The emotions thus guided rational considerations.¹⁴¹ To conclude, Ben-Ze'ev and Goussinsky suggest viewing IPF as an intended act to cause the female's death and the climax of a gradual process culminating in an emotional state in which

¹³⁶ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 148.

¹³⁷ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 63.

¹³⁸ Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 101.

¹³⁹ Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 105.

¹⁴⁰ Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 109.

¹⁴¹ Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 112.

one seeks to destroy another person.¹⁴² Therefore, they strive against the consensus in the literature on IPF that IPF is a consequence of the cumulative effect of IPV, power, and control.

Though I agree with Ben-Ze'ev and Goussinsky's argument that the decision to kill is not solely a rational, nor solely an emotional one, I do not consider IPF as an intended action to destroy the other person. I position myself in the consensus of the debate and understand IPF as the continuation of male violence and the consequence of masculine sexual possessiveness, which can be summarised in the need to remain in power and have control. I will substantiate my perspective following the theory of Frederica Gregoratto.

Gregoratto argues that IPF is the aftermath of men's incapacity to cope with their female partners' autonomy and power.¹⁴³ She says the ideal and most healthy romantic relationship is based on a balance of dependency and independence, which means that self-realisation is based on the relationship with the other. Dependence on your partner is the condition for independence and autonomy. Moreover, each partner is deeply dependent on confirmation, care, and physical affection provided by their partner.¹⁴⁴ Each partner can exercise power by identifying and affirming their own needs, desires, goals, and projects independently of their partner. This act of exercising power assumes the other's positive response.¹⁴⁵ Therefore, both partners can give and receive power and independence by supporting their partner and pursuing their desires and needs. However, the ideal model of love as an interdependent bond is obstructed by gender dichotomies. The gender identities split the intertwining between dependence and independence. The side of dependence is projected to the woman, since femininity is associated with taking care of others' needs and desires, and the side of independence is projected to the man, because masculinity is associated with independence and being recognised as such.¹⁴⁶ Men and women achieve self-realisation in different ways. The man's needs, desires and goals are recognised and appreciated by his partner and agents outside the romantic relationship. This "multi-level" recognition enjoyed by the male partner lessens the power of the female over him.

¹⁴² Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 116.

¹⁴³ Gregoratto. "Why Love Kills", 135.

¹⁴⁴ Gregoratto. "Why Love Kills", 140.

¹⁴⁵ Gregoratto. "Why Love Kills", 141.

¹⁴⁶ Gregoratto. "Why Love Kills", 138, 143.

On the other hand, women's needs, desires and goals are structured in such a way that they mostly need a man's confirmation to be satisfied and pursued.¹⁴⁷ So, both man and woman recognise each other, but the recognition is asymmetric. Women can exercise less power to acknowledge, approve, and contribute to satisfying and pursuing a man's needs, desires, and goals.

In turn, the female partner's disempowerment leads to the male partner's disempowerment. Violence enters the relationship when the male partner tries to maintain his power. However, violence increases when it does not seem to fulfil its purpose, namely, increasing the power of the male partner. The murder of the female partner is the final, desperate and paradoxical attempt to regain mastery.¹⁴⁸ According to Gregoratto, IPF can be explained by pointing to a distortion of the logic of interdependence, which cannot be sustained.¹⁴⁹ In short, the male partner's power and independence depend on his female partner's acknowledgement. However, if the acknowledgement of his independence by his female partner is restricted due to gender dynamics, she cannot give her partner what he needs. Therefore, he tries to force that acknowledgement of his independence with violence, further restricting the autonomy of the woman and narrowing her possibility of acknowledging his independence. So the male partner refuses his dependency on his partner, even though he can achieve recognition outside of the romantic heterosexual relationship, and with that, he narrows the power of his female partner. Ultimately, the male partner attempts to exert control over his female partner by further restricting her autonomy and independence. Consequently, the male partner disempowers himself. In a last struggle to regain power, the male partner commits IPF.

150

According to Gregoratto's theory, the remaining inequality in romantic relationships is the primary reason for IPF. In the political realm, women have gained rights and autonomy. However, within the traditional gender dichotomy in romantic relationships, women remain dependent on their partners, receiving less power and having less ability to exercise power. As I have suggested earlier, using Scott's argument, emancipation and equality cannot be used

¹⁴⁷ Gregoratto. "Why Love Kills", 143.

¹⁴⁸ Gregoratto. "Why Love Kills", 145-146.

¹⁴⁹ Gregoratto. "Why Love Kills", 146.

¹⁵⁰ Gregoratto. "Why Love Kills", 146.

interchangeably. The political emancipation of women in the twentieth century, which led to women gaining equal rights before the law, did not eliminate inequalities in the social realm. The normative ideas that led to the inequality of women before the law were not corrected by the emancipation movement.¹⁵¹ Therefore, I want to substantiate my argument that IPF is the consequence of a continuation of male violence and masculine sexual possessiveness with the contention that the male violence and masculine possession are caused by a discrepancy between female emancipation and equality within romantic relationships. In the following paragraph, I will connect the theory of Stark, who argues that the progression of equality explains the phenomenon of IPF, with heterosexual romantic relationships and the discourse of the Secular female desiring body.

Coercive Control

Evan Stark argues that coercive control generally leads to IPF in two cases. Firstly, in the instance of a wife or girlfriend threatening to leave or doing so. Secondly, during the separation. Both cases are linked to the loss of control and domination over the victim, which can be connected to the theory of Gregoratto.¹⁵² These cases are the moment that the perpetrator “changes the project” from one of keeping the woman and demanding specific behaviour from her to one of punishing her for ending the relationship.¹⁵³ However, these dynamics most likely existed long before the murder. Stark has coined the concept of coercive control to understand these dynamics. Coercive control is a course of conduct deployed almost exclusively by men to dominate individual women with three equally essential mechanisms: intimidation, isolation and control.¹⁵⁴

Intimidation, isolation and control work seamlessly together, and the perpetrators of coercive control, primarily men, develop a system that dominates their victim, generally women.¹⁵⁵ The most crucial aim is to restrain the victim’s agency, which is the ability to act

¹⁵¹ Scott, *Sex and Secularism*, 172-173.

¹⁵² Stark, *Coercive Control : The*, 72.

¹⁵³ R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 43.

¹⁵⁴ Stark, *Coercive Control : The*, 5.

¹⁵⁵ Stark, *Coercive Control : The*, 248-249.

autonomously, and thereby maintain possession over the victim.¹⁵⁶ The restriction of the victim's agency is opposite to the perception of Western women, who embody the liberal notions of freedom, individualism and self-determination in the discourse of the Secular female desiring body.¹⁵⁷

Stark argues that the first step in the process of restricting the victim's agency is the act of isolation. It is generally linked to practices that are governed by traditional gender roles in romantic relationships, such as quitting work to be a "homemaker" or targeting other devalued activities to which women are already consigned. Stark claims that this step generally works well because women are still judged on their performance in the so-called second shift, which is the activities connected to taking care of family, the home and children.¹⁵⁸ Though the perpetrator adjusts the technology of coercive control further with trial and error, using tactics of intimidation and control, adapting the technology to how their victim responds. Further limiting the victim's authority. Since the perpetrator and victim have an intimate relationship, the perpetrator knows about the prides, weaknesses and insecurities of the victim.¹⁵⁹ One example is the case from the book by Evan Stark. He has interviewed Doreen and has illustrated the coercive control in her relationship.

Doreen had a prominent position in finance; however, when she met Jack, a physician at an Ivy League medical school, she relinquished her prominent position, sold the multiple properties she owned, and invested the revenue in his medical research. Moreover, she became a homemaker, solely providing for Jack. Her cooking was a point of pride for Doreen. Jack would phone her and tell her what he wanted for dinner that evening and when he would be home. He would arrive several hours later than communicated and "go wild" because the food was not "fresh." With the company of their son, Jack would insult Doreen's cooking, claim she was poisoning him and the boy, and throw plates at her.¹⁶⁰ This example illustrates how gender dynamics are employed to restrict female authority. The technology is refined by selecting subjects, such as cooking, which involves eroding the victim's self-esteem. Moreover, Doreen

¹⁵⁶ Stark, *Coercive Control : The*, 115.

¹⁵⁷ Scott, *Sex and Secularism*, 164.

¹⁵⁸ Stark, *Coercive Control : The*, 263.

¹⁵⁹ Stark, *Coercive Control : The*, 258.

¹⁶⁰ Stark, *Coercive Control : The*, 289-290.

is deprived of financial independence, slowly making her dependent on her romantic partner, who is also the perpetrator.

So, the primary harm inflicted in this kind of control is political, not physical. It reflects the deprivation of rights and resources critical to personhood and citizenship. The primary means used to establish coercive control is the microregulation of everyday behaviours associated with stereotypical female roles, as shown in the example above.¹⁶¹ This technology reveals that the perception of the Western woman as self-determining in the discourse of the Secular female desiring body is problematic. Societal norms and values, thus the stereotypical female roles, capture women, secular or non-secular, in the web of coercive control. Stark states that: “Certain men have devised coercive control to offset the erosion of sex-based privilege in the face of women’s gains, filling the void created as institutional support for male domination is disassembled by installing patriarchal-like controls in personal life.”¹⁶² Formulated differently, this masculine control in personal life is based on losing authority and privilege in public life. In addition, this coercive control is not possible without women's existing inequalities compared to men.¹⁶³ As mentioned earlier, women still tend to bring less income, education, and power to a relationship. Moreover, existing gender structures, which are discussed using the discourse of the Secular female desiring body, show that women have less negotiation space on the subject of sexuality within a romantic heterosexual relationship than men.

Individuals can only deploy coercive control in their personal lives due to community beliefs, cultural practices and the resources used to describe them. As Stark argues, IPF and IPV are part of a political reality. It is not a concrete social reality that can be solved with specific policies and programs. To solve IPV and IPF, the societal mentality towards women and the discourses used to speak about them need to change.¹⁶⁴ In short, structural forces influence individual actions. Discourses used in media representations that carry community beliefs and cultural practices enforce the behaviour of the male perpetrator and challenge the

¹⁶¹ Stark, *Coercive Control : The*, 5.

¹⁶² Stark, *Coercive Control : The*, 213.

¹⁶³ Stark, *Coercive Control : The*, 5. Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 41.

¹⁶⁴ Stark, *Coercive Control : The*, 108.

conceptions of the female victim.¹⁶⁵ First of all, the language used to describe partner abuse and eventually IPF assumes a mutuality. Concepts like couple, marital, domestic or family presume that partners' mutual commitment and proximity will shape tactics. This finding can be connected to Monkton-Smith's argument that one of the discourses used to describe IPF is that these are constructed as a couple's problem and the consequence of female actions that trigger male violence.¹⁶⁶

Yet, coercive control is about domination and subordination, not about conflict. The coercive control replaces multiple voices with a singular male authority. Thus reducing reciprocity.¹⁶⁷ This mechanism silences the autonomy and voice of women, especially in the context of IPF, since the act of the murder happens after the decision to leave, and the usage of the concept couple, for example, emphasises the earlier relationship.¹⁶⁸ This language is influenced by conceptions of the discourse of the Secular female desiring body, in which the woman is equal to her counterpart because she has the freedom to pursue her sexual desires and a romantic partner, thus she can also leave when she chooses to. Yet, this discourse has masked the social and gender inequalities persistent in our society and language.¹⁶⁹ Moreover, the usage of this language covers the distorted image of women that most IP murderers have, as was indicated in the study of Dobash and Dobash.¹⁷⁰ In short, our language in such circumstances reflects one side's perception, the perpetrator's, since it stresses the preexisting romantic relationship. The romantic relationship that the victims, in most cases, wanted to end or have ended.

The threat of IPF and coercive control is not solely within the romantic relationships themselves; as mentioned before, women experience the highest risk for abuse and IPF when they are separated, single and divorced.¹⁷¹ Many women who were the victims of coercive control have indicated that they felt that the most dangerous thing that they could do was to

¹⁶⁵ Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 9.

¹⁶⁶ Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 63.

¹⁶⁷ Stark, *Coercive Control : The*, 104.

¹⁶⁸ Monkton-Smith, *Murder, Gender and*, 10. Stark, *Coercive Control : The*, 134-135.

¹⁶⁹ Scott, *Sex and Secularism*, 172-173.

¹⁷⁰ R. Emerson Dobash and Russell P. Dobash, *When Men Murder*, 30, 80.

¹⁷¹ Stark, *Coercive Control : The*, 113.

leave, and they thought that it would put their life and that of family members in danger.¹⁷² This fact means that the coercive control still targets women, while they are no longer associated with the perpetrator.¹⁷³ Due to this finding, I associate IPF with the loss of domination over women by men and the concept of sexual possessiveness.¹⁷⁴

Moreover, within these mechanisms, a dynamic of normalisation is present. This normalisation is evident at both the individual and societal levels. Many women who have experienced coercive control do not recognise it as such. They continued their relationship with the idea that everything was normal; it was not the preferred situation, but it was believed that it was expected and inescapable.¹⁷⁵ The man's actions are rationalised, or normalised, with the concept of love. Societally, violence and love have a close association due to the idea of jealousy. Within Western cultures and languages, jealousy and possessiveness are often viewed as a natural byproduct of romantic love. Since jealousy is associated with anger or revenge, violence could be seen as a natural consequence and inevitable if there are threats to the relationship.¹⁷⁶ This rationalisation plays into the dynamics of masculinity, femininity and heteronormativity. The woman receives cultural validation because she excites such passion in a man. The perpetrator is represented as unable to restrain such masculine passion.¹⁷⁷ Due to this popular conception, violence can be explained as an outcome of love.

Furthermore, the rationalisation of violence and abuse leads to normalisation. If a society and a legislative system only respond to the most violent cases, the average level of abuse and violence seen as acceptable would rise. Therefore, societal beliefs of romantic love and political systems have shaped a norm in which male violence towards women is not sufficiently recognised and punished.¹⁷⁸

In conclusion, this normalisation of male violence and masculine sexual possessiveness works together with the discourse of the Secular female desiring body. The self-perception of sexual freedom and the language used to speak about it have masked the mechanisms of

¹⁷² Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 53.

¹⁷³ Stark, *Coercive Control : The*, 115.

¹⁷⁴ Stark, *Coercive Control : The*, 115.

¹⁷⁵ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 53.

¹⁷⁶ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 58.

¹⁷⁷ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 58.

¹⁷⁸ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 53.

coercive control. Within the discourse of the Secular female desiring body, women are free to choose their romantic and sexual partners. So, they are also free to leave a relationship whenever they choose. However, the normalisation of male violence and masculine sexual possessiveness limits the female freedom to go and act independently. Therefore, the discourse of the Secular female desiring body has masked the social and gender inequalities in our society.

Summary

Within this chapter, I have argued that the discrepancy between emancipation and equality has led to and masked male violence and masculine possessiveness in heterosexual romantic relationships. These mechanisms could, in turn, lead to IPF. In my argument, I have used the theories of coercive control by Evan Stark and the discourse of the Secular female desiring body by Joan W. Scott. Stark argues that coercive control generally leads to IPF. The primary means to establish coercive control is the microregulation of everyday behaviours associated with stereotypical female roles. Stark contends that individuals can utilise coercive control in their personal lives, influenced by communal beliefs.

In the discourse of the Secular female desiring body, women are free to navigate their desires and make their own choices. However, as shown in the paragraph, the language associated with the discourse of the Secular female desiring body has masked social and gender inequalities in our society. The described language mechanisms play into the constructions of masculinity, femininity and heteronormativity, while remaining under the guise of the discourse of the Secular female desiring body. Moreover, in this discourse, sexual possessiveness, jealousy and violence are normalised with the usage of the concept of love.

Chapter 3: Analysis of Dutch Newspapers

As mentioned earlier, in 2023, there were 45 cases of femicide in the Netherlands. In 18 of these cases, women were murdered by their current or former male romantic partner.¹⁷⁹ Therefore, these murders were cases of IPF. During my research, I have analysed news articles about 10 of these cases. I have read articles about the murder of these women and the trials of their perpetrators. Within these articles, the lives of these women are reduced to the murder that ended their lives. Because of this, I want to give these women back their names and provide a glimpse into their personalities. I will provide a brief background on these women before proceeding with my analysis of the newspapers.

Starting with Sylvia Steunenbergh, 45 years old. She had a competitive personality, always striving to excel in everything she did. Likewise, within her line of work, she was a mortgage loan adviser. Also, according to her sisters, she was the best aunt their children could wish for.¹⁸⁰ Moreover, Mechteld Renema, 53, was a teacher at a vocational school. There she was involved in the course of food and hospitality. Besides, she was the mother of two adult sons.¹⁸¹ Rubia Egers, 52 years old, was described by her two sons and niece as a loving and caring person. They said that her smile could light up an entire room.¹⁸² Sanne Hertger, 31, was an educated security guard with a passion for motorcycles. Her father defined her as a strong, independent and assertive woman before she met her former partner.¹⁸³ Sela Trip, 21 years old,

¹⁷⁹ Liem, “Femicide in Nederland 2023,” [Factsheet Femicide in Nederland 2023](#).

¹⁸⁰ Hanna Koops, “Haar neefjes en nichtje waren nog bij haar aan het logeren, een paar dagen later is ‘suikertante’ Sylvia (45) er niet meer,” *AD*, Last accessed June 17, 2025. Published March 25, 2024. [Haar neefjes en nichtje waren nog bij haar logeren, een paar dagen later is ‘suikertante’ Sylvia \(45\) er niet meer | Apeldoorn | AD.nl](#).

¹⁸¹ Eldridge Pentury, “Middelburgse Scaldadocente (53) met geweld om het leven gebracht: ‘Dit is niet te bevatten,’” *PZC*, Last accessed May 29, 2025. Published April 20, 2023. [Middelburgse Scaldadocente \(53\) met geweld om het leven gebracht: ‘Dit is niet te bevatten’ | Nieuws | pzc.nl](#).

¹⁸² Ard Schouten, “‘Rubia’s glimlach kon een hele ruimte verlichten’: OM eist twaalf jaar cel voor femicide in Utrecht,” *AD*, Last accessed May 29, 2025. Published July 11, 2024. [‘Rubia’s glimlach kon een hele ruimte verlichten’: OM eist twaalf jaar cel voor femicide in Utrecht | Utrecht | AD.nl](#).

¹⁸³ Henk van Gelder en Henny Haggeman, “Wim vond het lichaam van zijn dochter Sanne: ‘Krijg die afgrijselijke beelden niet uit mijn hoofd,’” *AD*, Last accessed May 29, 2025. Published January 14, 2024. [Wim vond het lichaam van zijn dochter Sanne: ‘Krijg die afgrijselijke beelden niet uit mijn hoofd’ | Winterswijk | gelderlander.nl](#) NPO radio 1/KRO-NCRV, “#3- ik heb levenslang: ‘Noem het beestje bij de

who moved 6 months before her death to a house in Nijmegen. She started connecting to neighbours, she talked with them about her daughter, who was 1 year old.¹⁸⁴ Esmeralda de Vries, 33, mother of one daughter. Esmeralda was brave enough to choose for her and her daughter's security by ending her relationship with her ex-partner.¹⁸⁵ Jessica, 45, was a mother of three children and a lawyer working for the Dutch organisation of lawyers. Furthermore, she hosted regular parties at her home, like Halloween and Sinterklaas.¹⁸⁶ Karina Veiga, 36, mother of three children. Lived in Rijswijk. She was part of the Capeverdian community in the Netherlands. Her family described her as a kind and gentle woman. However, she was also assertive. She did not let other people mess with her.¹⁸⁷ Finally, Rinalda Chompff, 67. She lived in Houten. She enjoyed the small things in life, such as a sweet treat along with a coffee.¹⁸⁸

Throughout the remainder of my thesis, I will continue to use the names of the women when discussing a specific case. On the other hand, I will not name the perpetrators of these cases. With this, I hope to give the women who have died at the hands of their (former) partners a voice. I will refer to the men within these cases as perpetrators or murderers since these men are found guilty of at least manslaughter. In the cases of murder-suicide, the (brief) investigations showed that the men first killed their (ex-)partner before they committed suicide.

naam: femicide, vrouwenmoord' (S04)", Last accessed may 29, 2025. Published april 26, 2025. [#3 - Ik heb levenslang: 'Noem het beestje bij de naam: femicide, vrouwenmoord' \(S04\) - Ik heb levenslang | Podcast on Spotify](#), 1:52-1:59.

¹⁸⁴ Mitchel Suijkerbuijk, "Ongeloof om dood jonge, neergestoken vrouw: 'Hoe moet haar kindje verder zonder moeder?', "Last accessed may 29, 2025. Published march 13, 2023. [Ongeloof om dood jonge, neergestoken vrouw: 'Hoe moet haar kindje verder zonder moeder?' | Nijmegen | gelderlander.nl](#).

¹⁸⁵ Jorina Haspels, "Juanito doodde ex-vriendin Esmeralda in blinde razernij: 'ik weet dat ze niet meer leeft door mij', "AD, Last accessed june 3, 2025. Published may 11, 2023. [Juanito doodde ex-vriendin Esmeralda in blinde razernij: 'Ik weet dat ze niet meer leeft door mij' | De Zaak X: S03E08 | AD.nl](#).

¹⁸⁶ I chose to not translate Sinterklaas to Santa claus. Sinterklaas is a Dutch feast that is celebrated at december 5th. Children receive presents from Sinterklaas, who is a old man with a white beard. Sinterklaas brings the presents to the children at home on his horse and with the help of Pieten. Michiel van Gruijthuijsen, "Hoe kon het zó misgaan in het 'gelukkige' gezin, vragen burens en voetballers zich af na doodschieten echtgenote," AD, Last accessed june 3, 2025. Published november 28, 2023. [Hoe kon het zó misgaan in het 'gelukkige' gezin, vragen burens en voetballers zich af na doodschieten echtgenote | Rijswijk | AD.nl](#).

¹⁸⁷ Jorina Haspels, "Karina Veiga werd vermoord omdat ze niet wilde trouwen, denkt haar familie," AD, Last accessed june 3, 2025. Published june 28, 2023. [Karina Veiga werd vermoord omdat ze niet wilde trouwen, denkt haar familie | Den Haag | AD.nl](#).

¹⁸⁸ Rachel van Kommer, "Als Bert (66) de 112-meldkamer belt, zegt hij: 'ik heb mijn vrouw vermoord', nu ontkent hij," AD, Last accessed june 3, 2025. Published november 22, 2024. [Als Bert \(66\) de 112-meldkamer belt, zegt hij: 'Ik heb mijn vrouw vermoord', nu ontkent hij | De Zaak X: S05E04 | AD.nl](#).

Discourses of IPF in Dutch Newspapers

Within this paragraph, I will discuss the results of my analysis. During my study, I have found two general underlying patterns within the articles. First, I will discuss the pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator. I will explore this pattern further with the murder-suicide cases in my dataset. Secondly, I will delve into the discourse of sexual possessiveness.

Prioritising the Romantic Relationship and the Perpetrator

First of all, the analysis demonstrates asymmetry in the representation of the perpetrator and the murdered woman. In 7 out of 10 cases, the story of the perpetrator was prioritised in the articles. The positive aspects of the perpetrator's background are emphasised, while the more negative aspects of the victim's background are mentioned, or the victim's background is not mentioned at all. An article in the AD on the murder of Esmeralda de Vries is a case in point:

‘Nadine hoorde de voorbije maanden regelmatig over moeilijkheden in de relatie. Juanito kreeg geregeld te horen dat het gedaan was. „Maar kort erna kreeg hij dan weer een bericht dat zij hem graag wilde terugzien. Het meisje kampte zelf met psychologische problemen en kreeg daarvoor hulp, vertelde Juanito mij. Hij zorgde zo goed als hij kon voor haar. Het zoontje van zijn vriendin noemde Juanito zelfs ‘papa’.’

189

Nadine is the foster mother of the perpetrator. This article uses quotes from her to sketch an image of the romantic relationship between Esmeralda and the perpetrator. Within this article, the foster mother was quoted emphasising that her son was a sweet boy who would never hurt anyone, worked hard to make the relationship succeed, took care of Esmeralda's son and that

¹⁸⁹ Appendix A: AD, Esmeralda de Vries, article 1.

Esmeralda had mental health issues.¹⁹⁰ This quote illustrates two mechanisms simultaneously. Firstly, it prioritises the romantic relationship from the perspective of the perpetrator. Secondly, it shows the mechanism of victim-blaming. Within this construction, Esmeralda's actions have ultimately led to the murder. Within the last paragraph of sexual possessiveness, I will further delve into this mechanism of victim-blaming.

On the other hand, Esmeralda's perspective is not uttered in any way. Therefore, the narrative produced by the perpetrator and his family remains dominant. This dominant construction becomes the narrative of what happened, prioritising the romantic relationship and the perpetrator.

Here, an underlying pattern of prioritising the romantic relationship, the perpetrator and victim blaming becomes visible, which is also present in other articles and cases. The murder of Linda de Jong is another case in point, as the Telegraaf published an article in which they interviewed her neighbours:

‘Je zal maar het bericht krijgen dat je dochter vermoord is. Het is toch wat dat zoiets gebeurt. Dat verwacht je niet. Je zou dit van deze mensen ook niet zeggen. Dit was een heel gewoon gezin. Het stel woonde hier sinds hun trouwen al dik twintig jaar. Afgelopen zondag liepen ze nog hand in hand.’ De man in kwestie staat in de buurt goed bekend. ‘Een harde werker. Een echter Bovenkarspeler’, vertelt een andere buurtbewoner.¹⁹¹

The quote demonstrates that Linda's position is discussed passively in relation to others. The first neighbour only mentioned how horrible it must be for the parents of Linda, instead of how it must be for her. After that, only neighbours are quoted as saying how happy the couple looked and what positive qualities the perpetrator had. In coverage of Linda's murder, there is an emphasis on the romantic relationship between the perpetrator and the victim.

¹⁹⁰ Appendix A: AD, Esmeralda de Vries, article 1.

¹⁹¹ Appendix L: Telegraaf, Linda de Jong, article 2. Translation: “‘It would happen to you, that you get the message that your daughter is killed. It is something that this happens. You do not expect it. You would never say it about these people. It was a normal family. The couple lived here from their marriage onwards over twenty years. Last sunday they walked hand in hand.’ The man in question had a good reputation in the neighborhood. ‘He worked hard, a real Bovenkarspeler’ another neighbor narrates.”

The emphasis on the love between the murdered woman and her perpetrator is further visible in the case of Sylvia Steunenberg. A reporter from *De Stentor*, a regional paper closely associated with AD, begins his article with the following about the relationship between Sylvia and her perpetrator: “Ze waren twaalf jaar samen, maar de relatie tussen ... en Steunenberg was in 2022 al verbroken. Toch kwamen ze niet van elkaar af.”¹⁹² The reporter emphasises that Sylvia and her ex-partner were unable to let each other go, even though they had broken up a year before.

Within this phrase, there is a suggestion of mutuality, as if both parties in the relationship have the same responsibility for the remaining proximity. Although the reporter stresses later in the article that the perpetrator forced Sylvia to be in touch, this sentence suggests a mutual decision. Combined with the perpetrator’s account of his love for the victim, the relationship is presented as if the two could not let each other go. During the rest of the article, it becomes clear that the perpetrator could not let the victim go; the perpetrator misused Sylvia’s home to sleep and shower. Moreover, he remained in proximity to Sylvia while they had broken up long before the murder, yet there is no account of Sylvia going to his house.¹⁹³

In this paragraph, I have discussed the underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator. The examples of Esmeralda de Vries, Linda de Jong, and Sylvia Steunenberg have shown that the romantic relationship and the perpetrator are prioritised in multiple ways.

Prioritising the Romantic Relationship and Perpetrator in Murder-Suicide cases

Within the murder-suicide cases, the underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator was present. Since the perpetrator was no longer alive to take control of the narrative, I chose to treat these cases separately.

¹⁹² Appendix I: *De Stentor* Sylvia Steunenberg, article 2. Translation: “They were together for twelve years, yet the relationship between and Steunenberg was already broken up in 2022. However, they were not able to let each other go.”

¹⁹³ Appendix I: *De Stentor* Sylvia Steunenberg, article 2.

Of the 10 cases that I have analysed, there have been 3 cases of murder-suicide. The murderers of Sanne Hertger, Karina Veiga and Jessica took their own lives after they killed these women.¹⁹⁴ Moreover, the man who took Rinalda's life tried to kill himself. Still, he had called the police before he committed the act.¹⁹⁵ Therefore, the police were there in time to save him. Unfortunately, Rinalda Chompff had already been gone for several hours. Furthermore, the perpetrator in the case of Esmeralda de Vries wanted to take his own life in front of Esmeralda; yet, at the last moment, he decided to stab her and her parents.¹⁹⁶ So, the theme of suicide is prevalent in more cases than the actual murder-suicide cases.

Accordingly, 3 out of the 10 analysed IPF cases were murder-suicide cases. In the case of Sanne Hertgers, her murderer was a police agent. The reporters frequently mentioned his role throughout the articles. Moreover, his colleagues emphasised his character and performance within his function, while he was inactive at the moment of the murder-suicide. Within these articles, the life choices of the perpetrator are described first, followed by a brief character description of Sanne, and then the perpetrator is revisited.¹⁹⁷

Since Sanne's perpetrator is also dead, as in the case of Jessica and Karina Veiga, there was no criminal case, and there was nobody to charge. Generally, the reconstructions of the circumstances that led up to the moment of the murder are from the perpetrator's perspective. They are used to legitimise the murder in the courtroom in the abovementioned examples. As mentioned above, using these reproductions as frames within the articles to explain the murder prioritises the perpetrator or the romantic relationship. Within the murder-suicide cases, reporters did not have that perspective, since the perpetrator was also gone. Therefore, it is even more striking that the reporters still prioritise the perpetrator in the cases of Sanne Hertgers and Jessica. So, even though there was no motivation for the perpetrator to prioritise his perspective, since he was already dead and could not be convicted of committing the murder, the media still (unconsciously) prioritised the perpetrator and the romantic relationship.

¹⁹⁴ Appendix H: Gelderlander, Sanne Hertgers, article 1. Appendix C: AD, Karina Veiga, article 1. Appendix K: Telegraaf, Jessica, article 2.

¹⁹⁵ Appendix M: Telegraaf, Rinalda Chompff, article 1.

¹⁹⁶ Appendix J: Telegraaf, Esmeralda de Vries, article 1.

¹⁹⁷ Appendix H: Gelderlander, Sanne Hertgers, article 1 and 2.

There is one exception in my dataset to the underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator. That is the case of Karina Veiga. The reporting of her case focuses more on the perspective of the woman. However, the circumstances of her murder were unusual; the perpetrator did not have Dutch citizenship, the neighbours did not know the perpetrator, and Veiga's family members actively drew attention to Veiga and the act of femicide.¹⁹⁸ This example shows two things: first, the importance of family members in reporting femicide. If the family members have the time and energy in such circumstances, they can give a voice to the victim. But family can also direct the frame of the murder. Within the first article that describes the IPF of Karina, the reporter does not speak about femicide.¹⁹⁹ Yet, during the second article, the journalist describes the murder as the consequence of femicide, due to the attention that is paid to the concept of femicide by the family members of Karina Veiga.²⁰⁰ Secondly, the image of the perpetrator is crucial. If the perpetrator is unknown in the neighbourhood and does not have a job or other people willing to account for them, the importance of the woman's account weighs more. Therefore, the reporting of Karina Veiga's case is a positive exception to the general pattern of prioritising the perpetrator and the romantic relationship within my broader dataset.

The last two paragraphs have shown that the romantic relationship and the perpetrator are prioritised in multiple ways. The theory of coercive control, coined by Evan Stark and utilised by Monckton-Smith, can help understand this underlying pattern. Stark and Monckton-Smith have implied that micro-regulation associated with coercive control is challenging to capture. Firstly, because the primary means to establish coercive control is the regulation of everyday behaviours related to stereotypical female roles. Therefore, it is difficult to determine what is 'normal' feminine behaviour and what is feminine behaviour under coercive control. Secondly, our concept of abuse is more based on physical abuse.²⁰¹ Thirdly, in cases of IPF, the person who could best address the coercive control has been killed. Finally, the family of the victim, who could address a few controlling mechanisms, are rarely interviewed. In the articles I have analysed, priority is given to the stories of the perpetrator, his

¹⁹⁸ Appendix C: AD, Karina Veiga, article 2.

¹⁹⁹ Appendix C: AD, Karina Veiga, article 1.

²⁰⁰ Appendix C: AD, Karina Veiga, article 2.

²⁰¹ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 141. Stark, *Coercive Control : The*, 72.

family and neighbours of the victim and perpetrator.²⁰² Therefore, little to no attention is given to the problematic masculine behaviours within the relationship that ultimately lead to the IPF. These behaviours are not recognised as problematic within the articles.

Furthermore, the phrases used in multiple news articles indicate that there is some awareness of problematic behaviours within relationships; however, these behaviours are not recognised as coercive control. The reporters generally remain within the discourse of romantic relationships without critically assessing other readings of the circumstances and providing alternative explanations for the murder. Even if the romantic relationship is broken up long before the murder, the victim and perpetrator are constructed as a couple, and the murder is explained as a consequence of the couple not being able to let each other go. Therefore, privileging the perspective of the perpetrator and the romantic relationship. The reporting on Karina Veiga's case has shown that journalists can avoid prioritising the romantic relationship and the perpetrator.

Sexual Possessiveness

The discourse of sexual possessiveness is closely related to the underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator. Since the discourse of sexual possessiveness is based on regarding the woman as sexual possession of her (former) romantic partner. Silencing her own needs and focusing on the male partner's (romantic) needs. I will further explore the discourse of sexual possessiveness with the cases of Sela Trip, Mechteld Renema, Rubia Egers and Esmeralda de Vries.

In the first article of Sela's case in *De Gelderlander*, the history of the relationship is described, with multiple assaults, a police report, which was revoked later and the arrangements that Sela has to make to break up with her ex-partner. One example from the article is the following quote: "Na een tijdje gebeurt er echter iets bijzonders: Sela trekt de aangifte in en de twee komen weer bij elkaar, gaan zelfs weer samenwonen."²⁰³ In this phrase,

²⁰² Appendix A-P.

²⁰³ Appendix G: AD/*Gelderlander* Sela Trip article 1. Translation: After a while something remarkable happens: Sela revokes the police report and the two are getting back together, the two are even living together again."

the journalist mentions that Sela has reported her romantic (ex-)partner to the police, only to revoke the report and live together with her romantic partner again. The emphasis in this phrase is on Sela's actions. It is framed as if the two were getting back together due to the revocation of the police report. The frame that the reporter provides carries a sense of victim-blaming, as if Sela brought this relationship on herself by revoking the report.

Secondly, the reporter provides the reader with a description of the circumstances that led up to the murder. The description is constructed as follows: “Een dag later, op 11 maart, gaat... langs bij Sela. Volgens hem had ze geld nodig en kwam hij dat brengen. Maar dan is er een man in huis. Een man met wie Sela pas elf dagen aan het daten is.”²⁰⁴ The journalist reports that the perpetrator came to visit Sela because, according to him, she needed money. But, there is a man in Sela's house—a man whom she is dating, “pas”, which translates to recently. The emphasis of this phrase is on the new relationship between Sela and another man. At the same time, the perpetrator arrives, the focus on the short dating period leads the reporter to frame Sela as promiscuous. While the perpetrator visited a house, he was no longer welcome, as mentioned in the earlier article.²⁰⁵ This frame plays into the discourse of sexual possessiveness of the perpetrator, that Sela is still the sexual possession of him, even though they broke up.

Within the discourse of sexual possessiveness, a frame of “crime of passion” can be observed. In this frame, passion is used by perpetrators to legitimise their actions. In most of these cases, journalists repeated this frame of “crime of passion” to describe the murders. The case of Mechteld Renema further illustrates the pattern of the discourse of sexual possessiveness and the “crime of passion” frame. AD used the following phrase to construct the circumstances that led to the murder:

‘Weer thuis bij Renema zaten ze samen in op het bed - opnieuw met drank erbij - en ontstond een verhitte discussie die overging in ruzie. De vrouw zou hebben verteld dat ze meerdere keren was vreemdgegaan. Er werd gescholden, geschreeuwd, geduwd en getrokken. Daarna ging het helemaal mis. ‘In een opwelling heb ik haar geslagen en

²⁰⁴ Appendix G: AD/Gelderlander, Sela Trip article 1. Translation: “One day later, at march 11, ... visits Sela. According to him, she needed money and he came to bring it. However, there was a man in the house. A man who Sela only has been dating for 11 days.”

²⁰⁵ Appendix G: AD/Gelderlander, Sela Trip article 1.

vijf, zes keer gestoken’, vertelde ... Dat deed hij met een oestermesje dat volgens hem altijd op de slaapkamer van Mechteld Renema lag. Tijdens de sectie werden echter 32 steekwonden geconstateerd. ‘De stoppen sloegen door. Ik was moe, had een zware dag in de steigerbouw achter de rug en ze zei pijnlijke dingen over mijn moeder. Daardoor werd ik zo boos. Ik heb haar vijf of zes vuistslagen gegeven, gestoken en drie of vier keer tegen haar hoofd geschopt. Het duurde maar een paar seconden.’²⁰⁶

Within this phrase, the circumstances that led up to the murder are explained. The perpetrator narrates that he got into a fight with Mechteld because she mentioned that she had cheated and said hurtful things about his mother. This fight led the perpetrator to stab Mechteld five or six times with an oyster knife that was always in her bedroom, according to him.

Within this article, the alleged cheating of Mechteld and the fact that she supposedly said hurtful things about the mother of the perpetrator are framed as the circumstances that led up to the murder. The focus is on the acts of Mechteld leading up to the murder, instead of the actions of the perpetrator. In this case, Mechteld is described as provoking the perpetrator to be violent, even though the perpetrator has a history of violence, as shown by the abuse of Mechteld’s son.²⁰⁷ The article emphasises that the perpetrator reacted violently because Mechteld had rejected the love and sexual possession of the perpetrator by her actions. This can also be seen as victim-blaming as it suggests that if Mechteld had acted in the opposite direction, the murder would not have happened. The perpetrator and victim are framed in this article as if they are both complicit in the murder.

²⁰⁶ Appendix D: AD, Mechteld Renema, article 1. Translation: “At Renema’s home again, they sat on the bed together- again with booze- and a heated discussion enveloped which transitioned into a fight. The woman allegedly told that she had cheated multiple times. There was some cursing, shouting, pushing and pulling. After, it went wrong. “I beated and stabbed her five, sex times in an impulse’, ... told. He did that with an oysterknife, which at all times laid in the sleeping chamber of Mechteld Renema. During the autopsy, 32 stabwounds were observed. ‘I lost my temper. I was tired, I had a rough day in the construction building industry and she said hurtful things about my mother. That is why I got mad. I hit her five or six times, stabbed her and kicked her three or four times against her head. I only lasted a few seconds.’”

²⁰⁷ Appendix D: AD, Mechteld Renema, article 2.

The case of Esmeralda de Vries also illustrates the usage of journalists of the discourse of sexual possessiveness and the related “crime of passion” frame. One of the first articles about the murder of Esmeralda de Vries begins as follows:

De 31-jarige uit het Belgische Brasschaat kon niet verkroppen dat zijn 33-jarige Nederlandse vriendin hem met een sms-bericht de bons had gegeven. ‘Hij had na twee misgelopen relaties zo gehoopt dat dit meisje eindelijk de ware zou zijn. Hij was een goede jongen, maar die sms deed zijn stoppen doorslaan’, zegt zijn pleegmoeder Nadine.²⁰⁸

The journalist describes the circumstances that led up to the murder of Esmeralda. Within this description, he mentions that Esmeralda has broken up with the perpetrator via text message. Next, he describes how the perpetrator responds to that text message. He uses the Dutch word “verkroppen”, which translates into having difficulty accepting something. Next, he describes that the perpetrator loses his temper with the Dutch phrase “zijn stoppen doorslaan”. These concepts are frequently used in descriptions of the circumstances that led up to an IPF. These concepts emphasise the sexual possessiveness of the male over the woman, because the loss of love, the refusal to accept the breakup, is accepted as a legitimisation for a man to lose his temper, as is seen in the example above. Within the discourse of sexual possessiveness, male love is privileged, while the voice of the women is silenced, in this case literally.²⁰⁹

The frame provided by the journalist thus legitimises the loss of temper due to heartbreak. The fact that Esmeralda broke up with him, while he expected her to be the one, was enough reason for a “good boy” to lose his temper, ride the whole way from the Belgian place of Brasschaat to Delft and to murder his (ex-)partner and injure his (ex-) parents-in-law.

²¹⁰ With the presentation of these steps, I aim to demonstrate the importance of a frame. By

²⁰⁸ Appendix A: AD, Esmeralda de Vries, article 1. Translation: “The 31 year old from the belgian place of Brasschaat could not stomach that his 33 year old Dutch girlfriend dumped him with a text message. ‘After two failed relationships, he had hoped that this girl would be the one. He was a good boy, but that text message let him lose his temper’, his fostermother Nadine says.

²⁰⁹ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 149-150.

²¹⁰ I use quotation marks with the words good boy, because I want to reproduce the narrative of the journalist to show how IPF’s are legitimised with the usage of certain discourses and words.

legitimising the crime by a loss of temper due to a heartbreak, the actions of the perpetrator seem reasonable. He committed a “crime of passion”. Which means that if a murder is committed in a moment of intense passion that was generated by a specific, recent and temporal provocation, the culpability of the perpetrator could be diminished.²¹¹ Within this case, the murder is excused by framing the violence committed by the perpetrator as a natural outcome of romantic love and the actions of the woman who betrayed the perpetrator's love. Using this idea can deflect the accusation of being a determined killer, since it may seem impossible that a person would kill the person they loved.²¹² This idea can be linked to Monckton-Smith's finding that perpetrator's who demonstrated love for their victim, received lower penalties than those who did not demonstrated love for their victim.²¹³

Journalists did not consistently reproduce the discourse of sexual possessiveness and the frame of “crime of passion” provided by the perpetrators. In the case of Rubia Egers, the perpetrator used the “crime of passion” defence to legitimise the murder of Rubia. However, within the media, his frame of “crime of passion” was not reproduced, contrary to that in the cases of Sela Trip, Mechteld Renema and Esmeralda de Vries. The most significant difference between these cases is that the murderer of Rubia Egers has uttered different excuses and even has denied the murder of Rubia Egers. Moreover, he showed a general lack of remorse, distancing himself from and judging men who murder their partners.²¹⁴ Therefore, it seems that the reporters were more willing to excuse the actions of perpetrators who acknowledged that they murdered the woman.

In contrast, reporters were less willing to reproduce the “crime of passion” defence if the perpetrator had uttered different narratives and showed no remorse about the moments that led up to the murder. This finding means that the actions and reactions of the perpetrator influence how the reporters decide to frame the murder. To summarise: there is an ideal type of perpetrator, and reporters position the narrative of the murder to the image of the perpetrator.

Moreover, in other cases, the level of sexual possessiveness expressed by the perpetrator was lower. Yet, in these cases, the reporters played into the discourse of (imagined)

²¹¹ Ben-Ze'ev and Goussinsky, *In the Name*, 101.

²¹² Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 148.

²¹³ Monckton-Smith, *Murder, Gender and*, 148-149.

²¹⁴ Appendix F: AD, Rubia Egers, article 2.

infidelity and sexual possessiveness and used it to frame the cases. An example of this is the case of Mechteld Renema. Where the perpetrator had stated that he killed her after she had stated that she had cheated with multiple men. The (imagined) infidelity of Mechteld is framed as the reason for her murder. No other signs of sexual possessiveness provided by the perpetrator are mentioned in the article. Further, Mechteld's perpetrator showed remorse and did not deny murdering Mechteld. The reporter simply used the reading supplied by the perpetrator, did not distance themselves from it and did not provide an alternative reading of the situation.²¹⁵

Examining these cases through the lens of the Secular female desiring body, we can observe that these women lived by the ideal of the Secular female desiring body. They chose to be free. Some of them picked their romantic and sexual partner after breaking up with their perpetrators. Yet, we can also observe that women have less space to negotiate their sexuality, and (imagined) infidelity is adjudicated more harshly.

The frame that the reporter in the cases provided exemplifies this; the reporters used the discourse of sexual possessiveness of the perpetrator. In Sela's case, the focus is on her actions, specifically her decision to revoke the police report, her decision to date again, and the brief duration of her new relationship. In Mechteld's case, the focus is on her (imagined) infidelity. In Esmeralda's case, the focus is on her breaking up the romantic relationship with her perpetrator. These actions are described concerning the murder committed by the perpetrator. However, in the articles about these cases, the perpetrator's actions are mentioned casually. The emphasis within the articles is on Sela's romantic relationship, Mechteld's (imagined) infidelity, and Esmeralda's choice to break up. These decisions are described from one perspective, that of the perpetrator. The circumstances leading up to the consideration of the women are not mentioned. Moreover, it is not proven that Mechteld even cheated. The suggestion of it by the perpetrator was enough to frame it as such. The women in these articles are described as the sexual property of the perpetrators. Therefore, these articles are framed within the discourse of masculine sexual possessiveness, in which the victim is regarded as the sexual possession of the perpetrator, and (imagined) infidelity, even if the perpetrator and victim are separated, is used as a legitimization of the murder.

²¹⁵ Appendix D: AD, Mechteld Renema, article 1 and 2.

In conclusion, the discourse of sexual possessiveness differed per case and article. Furthermore, the articulation of these themes also differed per case. Some reporters focused on the sexual possessiveness as a legitimization for the murder of the woman who left, such as in the case of Sela Trip. At the same time, others recognised the frame, actions, and accusations of the perpetrator and distanced themselves from it, as seen in the case of Rubia. This variation shows that some journalists are not aware of the implicit discourse in our society, which prioritises the male perspective and implicitly assigns women as male sexual property, and reproduces this discourse. In contrast, other reporters seem aware of this discourse and distance themselves from it. Yet, I have not found a reporter in my dataset who actively contradicted the discourse of sexual possessiveness.

Differences and Similarities between AD and Telegraaf

As mentioned above, my dataset consists of news articles from both AD and Telegraaf. During my analysis of the general underlying patterns, I found that both newspapers generally followed the discourse of sexual possessiveness and the underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator. However, the discourse of sexual possessiveness, prioritising the romantic relationship and the perpetrator was more present in the articles of AD. The reporters of AD tend to present a narrative alongside the news of a murder. They tried to construct a narrative using accounts from neighbours, family, and friends. However, while building this narrative, the reporters consciously or subconsciously prioritised the man. They tend to follow the narrative that the perpetrator has provided about the circumstances of the murder.

The Telegraaf, on the other hand, employed less narrative structure, particularly in the articles immediately following the murder. The reporters of the Telegraaf tended to reproduce the statements of the police and other institutions that were involved. The articles of Telegraaf tended to be shorter and more factual, thus only reporting what “happened”. This finding does not mean that Telegraaf never used the discourses of sexual possessiveness, prioritising the romantic relationship and the perpetrator. In their articles about the court cases, they tended to reproduce the perpetrator's perspective on the circumstances surrounding the murder. However,

in some cases, the reporters provided an account of the circumstances from the public prosecution office, thus highlighting a contrasting perspective. So, suppose one of the papers provided a narrative to support the construction of the murder. In that case, they tend to lapse into the discourses of sexual possessiveness and the “crime of passion” defence.

To conclude, Telegraaf disseminated the harmful discourses surrounding IPF on a smaller scale than AD; however, that does not mean that Telegraaf did not participate in the dissemination of these discourses.

Summary

I have found two general underlying patterns in my dataset: The underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator, and the discourse of sexual possessiveness.

In seven out of the ten cases, the perpetrator was prioritised. Within these cases, the romantic relationship was prioritised, mainly from the perspective of the perpetrator. The perpetrator's affection for the victim was used as a legitimisation for the murder. Yet, narratives from other people were also responsible for prioritising the romantic relationship and the perpetrator. Generally, the reporters have used narratives provided by neighbours and the perpetrator's family members to provide information about the murder. These people emphasise the romantic relationship and the good character of the perpetrator, constructing the perpetrator and victim as a couple. Therefore, the perpetrator and the romantic relationship are also highlighted in murder-suicide cases. Within the articles about these IPFs, there is little to no attention paid to the problematic masculine behaviours in the romantic relationships. These behaviours are not recognised as problematic by the journalists.

The journalists have frequently used the discourse of sexual possessiveness; this discourse is closely related to the underlying pattern of prioritising the romantic relationship and the perpetrator. Within this discourse, the perpetrator and the victim are constructed as a couple. The IPF is a consequence of the couple's actions; the perpetrator's violence is built as a natural outcome of romantic love and the woman's betrayal of the perpetrator's love. The

victim is regarded as the sexual possession of the perpetrator, and (imagined) infidelity, even if the perpetrator and victim are separated, is used as a legitimization of the murder.

However, the discourse of sexual possessiveness differed per case. In some cases, the journalists distanced themselves from this discourse. This happened in cases where the perpetrator had uttered different narratives about the murder and showed no remorse about the moments that led up to the murder. There is a so-called ideal type of perpetrator, characterised by those who show remorse and love for the victim. Journalists reproduce the “crime of passion” defence and the discourse of sexual possessiveness for these perpetrators. Finally, no reporter actively contradicted the discourse of sexual possessiveness or the “crime of passion” defence.

Conclusion

In this thesis, I have used the research question: How can we understand IPF in relation to Dutch secular ideas about romantic heterosexual relationships?

In the first chapter of my thesis, I have used the following sub-question: How can we understand romantic heterosexual relationships within the context of the history of Dutch secularity? To answer this question, I have built a historiography of heterosexual romantic relationships in Dutch secular society. I have used the discourse of the Secular female desiring body to problematise these relationships. The discourse of the Secular female desiring body conveys the perception of Western people on gender equality. Within this discourse, sexual freedom is made synonymous with gender equality. Because Western women were free to choose their sexual and romantic partner, they were equal to men in society. In the discourse of the Secular female desiring body, the sexually free women in the Western world are contrasted to the perceived sexual (un)freedom of the Muslim other. During the construction of my theoretical frame, I found that the discourse of the Secular female desiring body is only sensible in contrast to the Muslim other.

Moreover, the Western woman is not as sexually liberated and equal to her male counterpart as perceived in the discourse of the Secular female desiring body. The Secular female desiring body can pursue her desire and choose her romantic partner. However, this freedom is confined within normative constructions of masculinity, femininity and heteronormativity. These constructions still prescribe romantic and sexual behaviour in which the woman has less space than the man. Women are more frequently regarded as the sexual possession of men, and infidelity is adjudicated more harshly. Within Western romantic heterosexual relationships, a gender asymmetry is apparent, especially when it comes to sexuality.

In the second chapter of my thesis, I have discussed the scientific theories that explain IPF and IPV. For this chapter, I have used the following question: How can we understand IPF in relation to ideas about romantic heterosexual relationships? To answer this question, I have positioned myself in the consensus of the debate. I have argued that IPF is the consequence of

male violence and male sexual possessiveness. Further, I have debated that male violence and male sexual possessiveness are the consequence of and masked by the earlier discussed conflation of emancipation and equality. I have used the discourse of the Secular female desiring body and the theory of coercive control to show what communal beliefs are problematic for the understanding of IPF and IPV. These beliefs are influenced by the language associated with the discourse of the Secular female desiring woman. This language has masked social and gender inequalities in our society.

Chapter three answered the sub-question: which understandings of romantic heterosexual relationships become visible in media representations in the Netherlands? Here, it was demonstrated that the discourse of sexual possessiveness is used in Dutch secular society to explain IPF. In many articles, the perpetrator and victim are constructed as a couple, even if the relationship was broken up. Further, in these articles, the IPF is framed as the consequence of the couple's or female's actions. The woman has betrayed the perpetrator's love by ending the relationship, (imagined) infidelity, or moving on with her life. The preceding violence of the perpetrator is regarded as a natural outcome of romantic love. Within this discourse, the woman is the sexual possession of her perpetrator, whether she broke up with him or not.

Moreover, this discourse is used as a legitimisation for the IPF. If the perpetrator portrayed love for the victim and articulated that the IPF happened because of a loss of temper as a consequence of heartbreak, the actions of the perpetrator seemed reasonable since no sensible person would intentionally kill the person they loved. It also blames the woman for her murder, since her actions have triggered the violent response of the perpetrator.

In conclusion, I have answered the research question: How can we understand IPF in relation to Dutch secular ideas about romantic heterosexual relationships? I have shown that the discourse of sexual possessiveness has its roots in historical perceptions of romantic heterosexual relationships. However, due to the concept of female emancipation, which was regarded as a form of gender equality and explained by the notion of female sexual freedom, the discourses surrounding romantic relationships changed. Instead of pertaining to the female as the “actual” possession of the man, the discourses used in recent years considered women as part of an equitable relationship. Yet, the conceptions of male violence, jealousy, and normative constraints for women are still present in Dutch secular mentality. Thus, the

discourses based on equality mask the perception of masculine sexual possessiveness, while implicitly reproducing it. Consequently, the discourse of masculine sexual possessiveness leads to the understanding in Dutch society that IPF is the consequence of the couple's actions or the actions of the female.

Within the current debate, IPF is primarily researched from a sociological, feminist or criminological perspective. By combining the sociological and feminist perspectives with my theoretical framework of secularism, gender and romantic relationships, I was able to problematise Dutch societal mentalities on romantic heterosexual relationships. This allowed me to research IPF from a different perspective, focusing on problematic mentalities and language. Further, my research was innovative due to the connection of the secular frame with the more traditional approaches. Finally, the framework of the Secular female desiring body allowed me to critically assess a society that I, as a researcher, am part of.

Yet, the media analysis brought some limitations to my research. Firstly, it only provided a small perspective on the societal mentality. I chose to analyse newspapers, yet other forms of news media are currently used more frequently. Besides, the newspapers provided a glimpse into the societal mentality surrounding IPF. Not all Dutch people reading these newspapers share the mentality of the journalists writing for these newspapers. Nevertheless, the findings of my research have shown a trend in the understanding of IPF in Dutch secular society. It shows that the societal understanding of IPF is influenced by the discourse of masculine sexual possessiveness.

Currently, within mainstream media and politics, attention to femicide and the preceding mechanisms has risen dramatically. However, the language used is still influenced by the discourse of sexual possessiveness and the discourse of the Secular female desiring body. To further prompt societal understanding of Intimate Partner Femicide, our language within the media and politics should focus on the ideas of femininity, masculinity, heteronormativity and love that still prevail in Dutch society, not implicitly using these ideas to frame an article. Moreover, awareness of these constructions could help societal understanding of IPF. Further research could be focused on how to change the discourse of masculine sexual possessiveness that obscures Dutch societal understanding of IPF and how this change can be communicated successfully.

Bibliography

Primary sources

“Atlas.ti,” Master your Research Projects with the Power of AI, last used june 3, 2025, [ATLAS.ti | The #1 Software for Qualitative Data Analysis - ATLAS.ti \(atlasti.com\)](https://atlasti.com/).

Belleman, Saskia, “Zij is van mij,” Podcastserie de Telegraaf, January 2024-March 2024, [Zij is van mij | Podcast on Spotify](#).

Gelder, Henk van and Henny Haggeman, “Wim vond het lichaam van zijn dochter Sanne: ‘Krijg die afgrijselijke beelden niet uit mijn hoofd,’” *AD*, Last accessed may 29, 2025. Published january 14, 2024. [Wim vond het lichaam van zijn dochter Sanne: ‘Krijg die afgrijselijke beelden niet uit mijn hoofd’ | Winterswijk | gelderlander.nl](#)

Gerritzen, Pim, “Jacqueline vergaf de moordenaar van haar zusje (20): ‘Hij heeft zichzelf nog niet vergeven,’” *AD*, September 26, 2021, Last accessed May 2nd, 2025. [Jacqueline vergaf moordenaar van haar zusje \(20\): ‘Hij heeft zichzelf nog niet vergeven’ | Binnenland | AD.nl](#)

Gruithuijsen, Michiel van. “Hoe kon het zó misgaan in het ‘gelukkige’ gezin, vragen burens en voetballers zich af na doodschieten echtgenote,” *AD*, Last accessed june 3, 2025. Published november 28, 2023. [Hoe kon het zó misgaan in het ‘gelukkige’ gezin, vragen burens en voetballers zich af na doodschieten echtgenote | Rijswijk | AD.nl](#).

Haspels, Jorina. “Karina Veiga werd vermoord omdat ze niet wilde trouwen, denkt haar familie,” *AD*, Last accessed june 3, 2025. Published june 28, 2023. [Karina Veiga werd vermoord omdat ze niet wilde trouwen, denkt haar familie | Den Haag | AD.nl](#).

Haspels, Jorina. “Juanito doodde ex-vriendin Esmeralda in blinde razernij: ‘ik weet dat ze niet meer leeft door mij,’” *AD*, Last accessed june 3, 2025. Published may 11, 2023. [Juanito doodde ex-vriendin Esmeralda in blinde razernij: ‘Ik weet dat ze niet meer leeft door mij’ | De Zaak X: S03E08 | AD.nl](#).

Hoogenboom, Marte. “Na de transgenderwet wil NSC trans mensen het leven nog zuurder maken,” *Oneworld*, Last accessed March 14, 2025. Published april 16, 2024. [Na de Transgenderwet wil NSC trans mensen het leven nog zuurder maken’ - OneWorld](#)

Kommer, Rachel van. “Als Bert (66) de 112-meldkamer belt, zegt hij: ‘ik heb mijn vrouw vermoord’, nu ontkent hij,” *AD*, Last accessed june 3, 2025. Published november 22, 2024. [Als Bert \(66\) de 112-meldkamer belt, zegt hij: ‘Ik heb mijn vrouw vermoord’, nu ontkent hij | De Zaak X: S05E04 | AD.nl](#).

Koops, Hanna. “Haar neefjes en nichtje waren nog bij haar aan het logeren, een paar dagen later is ‘suikertante’ Sylvia (45) er niet meer,” *AD*, Last accessed June 17, 2025. Published March 25, 2024. [Haar neefjes en nichtje waren nog bij haar logeren, een paar dagen later is ‘suikertante’ Sylvia \(45\) er niet meer | Apeldoorn | AD.nl](#).

Liem, Marieke. “Femicide in Nederland 2023,” *Universiteit Leiden*, November 11, 2024, Last accessed January 21, 2025, [Factsheet Femicide in Nederland 2023](#).

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Justitie en Veiligheid, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, “Stop Femicide! Plan van aanpak om dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes door (ex-) partner of familie te voorkomen.” *Rijksoverheid*, June, 2024, Last accessed May 2nd, 2025. [file](#)

NPO radio 1/KRO-NCRV, “#3- ik heb levenslang: ‘Noem het beestje bij de naam: femicide, vrouwenmoord’ (S04)”, Last accessed May 29, 2025. Published April 26, 2025. [#3 - Ik heb levenslang: ‘Noem het beestje bij de naam: femicide, vrouwenmoord’ \(S04\) - Ik heb levenslang | Podcast on Spotify, 1:52-1:59](#).

Osendarp, Julia. “verdeeldheid en ophef over seksuele voorlichting ‘Lentekriebels’ op basisschool,” *Metro*, Last accessed March 14, 2025. Published March 21, 2023. [Ophef over seksuele voorlichting 'Lentekriebels' basisschool](#).

Pentury, Eldridge. “Middelburgse Scalda-docente (53) met geweld om het leven gebracht: ‘Dit is niet te bevatten,’” *PZC*, Last accessed May 29, 2025. Published April 20, 2023. [Middelburgse Scalda-docente \(53\) met geweld om het leven gebracht: ‘Dit is niet te bevatten’ | Nieuws | pzc.nl](#).

Rothengatter, Simon. “Tegenslag voor meeroudergezinnen-wettelijke erkenning blijft voorlopig uit,” *Red Pers*, Last accessed July 19, 2025. Published March 25, 2025. [Tegenslag voor meeroudergezinnen - wettelijke erkenning blijft voorlopig uit - Red Pers](#)

RTL Nieuws, “Meeroudergezinnen telergesteld in kabinet: ‘Ik zal nooit familie van mijn dochter worden,’” Last accessed March 14, 2025. Last modified July 15, 2019. [Meeroudergezinnen teleurgesteld in kabinet: 'Ik zal nooit familie van mijn dochter worden'](#)

Schouten, Ard, “‘Rubia’s glimlach kon een hele ruimte verlichten’: OM eist twaalf jaar cel voor femicide in Utrecht,” *AD*, Last accessed May 29, 2025. Published July 11, 2024. [‘Rubia’s glimlach kon een hele ruimte verlichten’: OM eist twaalf jaar cel voor femicide in Utrecht | Utrecht | AD.nl](#).

Suijkerbuijk, Mitchel. “Ongeloof om dood jonge, neergestoken vrouw: ‘Hoe moet haar kindje verder zonder moeder?’,” Last accessed May 29, 2025. Published March 13, 2023. [Ongeloof om dood jonge, neergestoken vrouw: ‘Hoe moet haar kindje verder zonder moeder?’ | Nijmegen | gelderlander.nl](#).

UNODC and UN Women, *Femicides in 2023: Global Estimates of Intimate Partner/Family Member Femicides* (United Nations publication, 2024). Last accessed January 31st, 2025. [Femicide_Brief_2024.pdf](#).

Secondary literature

Bartelink, Brenda, Chia Longman, and Tamsin Bradley, eds. *Religion and Gender-Based Violence: Global and Local Responses to Harmful Practices*. [S.l.]: ROUTLEDGE, 2022.

- Bartelink, Brenda, Chia Longman, and Tamsin Bradley, "Religion, Gender and Harm."

Ben-Ze'ev, Aharon, and Ruhama Goussinsky. *In the Name of Love: Romantic Ideology and Its Victims*. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 2008.

Cady, Linell E. and Tracy Fessenden, eds. *Religion, the Secular and the Politics of Sexual Difference*. Columbia University Press, 2013.

- Cady, Linell E. and Tracy Fessenden, "Gendering the Divide: Religion, the Secular, and the Politics of Sexual Difference."
- Saba Mahmood, "Sexuality and Secularism"
- Scott, Joan Wallach, "Secularism and Gender Equality."

Campbell, Jacquelyn C. "Risk Factors for Intimate Partner Homicide: The Importance of Margo Wilson's Foundational Research." *Homicide Studies* 16, no. 4 (2012): 439.

Campbell, Jacquelyn C., Daniel W. Webster, and Nancy Glass. "The Danger Assessment: Validation of a Lethality Risk Assessment Instrument for Intimate Partner Femicide." *Journal of Interpersonal Violence* 24, no. 4 (2009): 656.

Casanova, José "Religion, European Secular Identities and European Integration." In *Religion in an expanding Europe*, edited by Timothy A. Byrnes and Peter J. Katzenstein, Cambridge University Press, 2006.

Coltrane, Scott, and Randall Collins. *Sociology of Marriage & the Family: Gender, Love, and Property*. 5th ed. Belmont, CA: Wadsworth/Thomson Learning, 2001.

Corradi, Consuelo, Chaime Marcuello-Servós, Santiago Boira, and Shalva Weil. "Theories of Femicide and Their Significance for Social Research." *Current Sociology* 64, no. 7 (2016): 975–95.

Dawson, Myrna and Saide Mobayed Vega, eds. *The Routledge International Handbook on Femicide and Feminicide*. Abingdon, Oxon: Routledge, 2023.

- Brysk, Alison and Vitoria Moleira, "Femicide and the Global Political Economy."
- Dayan, Hava, "Femicide and the 'Heat of Passion' Criminal Doctrine."
- Fairbairn, Jordan, Ciara Boyd, Yasmin Jiواني and Myrna Dawson, "Changing Media Representations of Femicide as a Primary Prevention,"

- Fitzgibbon, Kate, Sandra Walklate, Jude McCulloch and Jane Marel Maher, “Intimate Femicide/Intimate Partner Femicide”

Dobash, R. Emerson, and Russell Dobash. *When Men Murder Women*. Oxford: Oxford University Press, 2015.

<http://public.ebookcentral.proquest.com/choice/publicfullrecord.aspx?p=1969453>.

Dobash, R. E., R. P. Dobash, K. Cavanagh, and R. Lewis. “Not an Ordinary Killer-Just an Ordinary Guy: When Men Murder an Intimate Woman Partner.” *Violence against Women* 10 (2004): 582.

Drisko, James W. and Tina Maschi. *Content Analysis*. New York: Oxford University Press, 2015.

Eibach, Joachim and Margareth Lanzinger, eds. *The Routledge History of the Domestic Sphere in Europe*. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2020.

- Claudia Opitz-Belakhal, “A Space of Emotions.”
- Elisabeth Joris, “Gender Implications of the Separate Spheres,”
- Sandra Guzzi-Heeb, “Sexuality and Intimacy.”

Fisher, Nancy L, Laurel Westbrook and Steven Seidman, eds. *Introducing the New Sexuality Studies: Original Essays*. Milton Park, Abingdon, Oxon, New York: Routledge, 2022.

- Chrys Ingraham, “One is Not Born a Bride: Weddings and the Heterosexual Imaginary,”
- Ellen Lamont, “The Do’s and Don’ts of Dating: Heterosexual and LGBTQ Dating Rituals and Sexual Scripts.”
- Laurie Essig, “Romance and Other Threats to Our Future,”
- Mary Bernstein, “The Marriage Contract: The Legal Context of Marriage,”
- Shannon Russel-Miller, “Inequalities in Sexual Consent and Sexual Pleasure for Young Adults,”

Foucault, Michel, and Paul Rabinow. *The Foucault Reader*. New York: Pantheon Books, 1984.

Gregoratto, Federica. “Why Love Kills: Power, Gender Dichotomy, and Romantic Femicide.” *Hypatia* 32, no. 1 (2017): 135–51.

Herzog, Dagmar. *Sexuality in Europe: A Twentieth-Century History*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2011.

Kennedy, James C. *Een Beknopte Geschiedenis van Nederland*. Amsterdam: Prometheus, 2017.

Liem, Marieke, Pauline Aarten, Sven Granath, Janne Kivivuori, Aurélien Langlade, Keltoume Larchet, Nora Markwalder, Karoliina Suonpää, Asser Thomsen and Simone Walser. “Patterns

of Female Homicide Victimisation in Western Europe,” *International Criminology* 4 (2024): 184.

McFarlane, Judith M., Jacqueline C. Campbell, Susan Wilt, Carolyn J. Sachs, Yvonne Ulrich, and Xiao Xu. “Stalking and Intimate Partner Femicide.” *Homicide Studies* 3, no. 4 (1999): 300.

Mepschen, Paul, Jan Willem Duyvendak, and Evelien H. Tonkens. “Sexual Politics, Orientalism and Multicultural Citizenship in the Netherlands.” *Sociology* 44, no. 5 (2010): 962-979.

Osselaer Tine van. *The Pious Sex: Catholic Constructions of Masculinity and Femininity in Belgium, c. 1800-1940*. Leuven: Leuven University Press, 2013.

Page, Sarah-Jane and Heather Shipley, *Religion and Sexualities*. London: Routledge ,2020.

Passerini, Luisa, and Liliana Ellena. *New Dangerous Liaisons: Discourses on Europe and Love in the Twentieth Century*. New York: Berghahn Books, 2012.

- Jack Goody, “Love and Religion: Comparative Comments.”
- William M. Reddy, “The Rule of Love: The History of Western Romantic Love in Comparative Perspective.”

Polk, Kenneth. *When Men Kill: Scenarios of Masculine Violence*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994,

Radford, Jill, *Femicide: The Politics of Woman Killing*. Edited by Diana E. H. Russell. New York, Toronto, New York: Twayne; Maxwell Macmillan Canada; Maxwell Macmillan International, 1992.

Scheer, Monique, Nadia Fadil and Birgitte Schepelern Johansen. Eds. *Secular Bodies, Affects and Emotions: European Configurations*. London: Bloomsbury Academic, 2019.

- J. A. Selby, “Required Romance On Secular Sensibilities in Recent French Marriage and Immigration Regulations,”

Scott, Joan Wallach. *Sex and Secularism*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 2018.

Stark, Evan. *Coercive Control: The Entrapment of Women in Personal Life*. Second edition. New York, NY: Oxford University Press, 2023.

Thiara, Ravi K., Stephanie A. Condon and Monika Schröttle. Eds. *Violence against Women and Ethnicity: Commonalities and Differences Across Europe*. Barbara Budrich Publishers, Berlin, 2011.

- Römken, Renée and Esmah Lahlah, “Particularly violent? The Construction of Muslim Culture as a Risk Factor for Domestic Violence.”

Websdale, Neill, *Understanding domestic homicide*. Boston, MA: Northeastern University Press, 1999.

Weeks Jeffrey. *Sex, Politics and Society: The Regulation of Sexuality since 1800*. London: Longman, 1981.

Wilson, M., Johnson, H., & Daly, M. (1995). Lethal and non-lethal violence against wives. *Canadian Journal of Criminology*, 37: 331.

Appendix A: AD, Esmeralda de Vries

Pleegmoeder van Juanito (31), die Delftse vriendin doodstak: ‘Hij hoopte dat deze relatie wél zou lukken’

De 31-jarige Juanito V. uit het Belgische Brasschaat kon niet verkroppen dat zijn 33-jarige Nederlandse vriendin hem met een sms-bericht de bons had gegeven. „Hij had na twee misgelopen relaties zo gehoopt dat dit meisje eindelijk de ware zou zijn. Hij was een goede jongen, maar die sms deed zijn stoppen doorslaan”, zegt zijn pleegmoeder Nadine.

Patrick Lefelon/Redactie Het Laatste Nieuws 06-02-23, 14:37 Laatste update: 07-02-23, 10:58

Met berichten op Facebook bekende Juanito V. zondagmiddag dat hij zijn ex-vriendin uit het Nederlandse Delft had omgebracht. Hij stond haar met een mes thuis aan de Frederik van Eedenlaan in Delft op te wachten. Toen de hulpdiensten ter plaatse kwamen, vonden zij drie slachtoffers. Een van hen lag op straat, een ander in een voortuin. Het derde slachtoffer lag volgens de nieuwssite District8 in een woning. Voor de 33-jarige dochter kon geen hulp meer baten. Haar ouders raakten eveneens zwaargewond. Alle verdenkingen gingen onmiddellijk uit richting Juanito V. (31) uit Brasschaat. Hij had meteen [na de feiten de moord bekend op Facebook](#).

Juanito V. was helemaal geen agressieve kerel die makkelijk over zijn toeren raakte. Dat zegt toch zijn pleegmoeder Nadine, die Juanito en zijn broers en

zussen in Oudenaarde lange tijd mee opving toen hun moeder zwaar ziek werd. Met hun vader was de relatie al langer vertroebeld.

Goede werker

„Juanito had eerder al twee langere relaties gehad. Na zijn laatste relatie verhuisde hij van Oudenaarde naar Brasschaat. Daar werkte hij in een supermarkt. Hij was een goede werker, dat wist iedereen. Verder sportte hij ook veel in de sportschool. Met politie of justitie had hij nooit problemen.”

Het meisje kampte zelf met psychologische problemen en kreeg daarvoor hulp

Moeder van verdachte

„Zowat een jaar geleden liet Juanito mij weten dat hij iemand nieuw had leren kennen. Een Hollands meisje. Hij was heel trots op die relatie en zei: ‘Hopelijk heb ik nu de juiste gevonden.’ Ik steunde hem volop, want zo’n fijne kerel als Juanito verdiende wel een serieuze relatie.”

Nadine hoorde de voorbije maanden regelmatig over moeilijkheden in de relatie. Juanito kreeg geregeld te horen dat het gedaan was. „Maar kort erna kreeg hij dan weer een bericht dat zij hem graag wilde terugzien. Het meisje kampte zelf met psychologische problemen en kreeg daarvoor hulp, vertelde Juanito mij. Hij zorgde zo goed als hij kon voor haar. Het zoontje van zijn vriendin noemde Juanito zelfs ‘papa’.”

Toen dit weekend weer een sms kwam uit Delft dat de relatie deze keer definitief gedaan was, sloegen Juanito's stoppen evenwel door. Hij stapte in zijn auto en reed in rechte lijn naar Delft, waar hij zijn gruweldaad pleegde.

Overgeleverd

De Nederlandse wegpolitie reed Juanito zondag klem op de E19 in Schoten. Hij gaf zich over aan de politie en werd meegenomen naar een cellencomplex in Antwerpen. Vandaag werd hij voorgeleid bij de onderzoeksrechter. Die besliste dat hij vanmiddag zal worden uitgeleverd.

Juanito doodde ex-vriendin Esmeralda in blinde razernij: 'Ik weet dat ze niet meer leeft door mij'

Juanito V. uit België, die begin februari in Delft zijn ex-vriendin Esmeralda met gruwelijk geweld doodde, wilde die dag zichzelf voor haar ogen om het leven brengen. Maar hij ontstak ter plekke in blinde razernij.

Jorina Haspels 11-05-23, 13:54 Laatste update: 11-05-23, 15:43

Dat is het beeld dat opdoemt na de eerste rechtszitting donderdag. Zijn advocaat Sammy Laurier zegt dat het voor 'miljoen procent zeker' zo is gebeurd. Ook uit het verleden van Juanito V. blijkt nergens dat hij ooit agressief was. Hij heeft geen strafblad en stond niet bekend als een agressieve jongen.

Maar toen de Belg op die zondagochtend in Delft zijn ex-vriendin uit haar ouderlijk huis zag komen, stapte hij uit en in plaats van dat hij voor haar ogen, wat zijn plan was, zichzelf van het leven beroofde, stampte hij langs zijn ex schoonmoeder en haalde zijn mes uit richting de [hals van Esmeralda](#).

V. liep een paar keer terug

Uit camerabeelden zou verder blijken dat V. een paar keer terugliep en haar opnieuw stak. De moeder en stiefvader van Esmeralda probeerden hem tegen te houden, maar ook hen stak hij, zo zei de aanklager donderdag,

meteen heel agressief neer. Zij raakten zwaargewond, maar overleefden de slachtpartij.

Het is mede door dit onverklaarbare gedrag dat justitie de Belg opgenomen wil zien in het Pieter Baan Centrum (PBC). Dat gaat door een beslissing van de rechtbank nu ook gebeuren. V. wilde wel meewerken aan psychologisch onderzoek, maar niet weg uit de gevangenis in Vught omdat in het PBC zijn familie hem niet meer kan bezoeken.

De familie is voor V. belangrijk. De eerste dagen nadat hij aangehouden was, ging hij in honger- en drinkstaking en hoopte hij op zijn dood. Nadat zijn familie hem mocht bezoeken, ging het iets beter met hem.

Veel spijt

Hij heeft veel spijt, zei de Belg donderdag in de rechtbank. In het verdachtenbankje zat hij ineengedoken, zijn rechterbeen bibberde voortdurend. „Als ik opsta, het eerste waar ik aan denk is aan haar. Ik weet dat ze niet meer leeft door mij. Als ik ga slapen, dan denk ik ook aan haar. En ik kan wel duizend keer spijt zeggen, maar ik weet dat door mij zij er niet meer is.”

Met zijn sorry oogt hij als een atypische verdachte, omdat bij veel spijtoptanten in de rechtbank de spijt te maken heeft met de gevolgen die hun handelen voor hen zelf heeft. Daar bleek niets van.

Niets herinneren

Des te opmerkelijker is de andere reden voor justitie om V. te laten opnemen in het Pieter Baan Centrum: de Belg zegt zich van het steken zelf niets meer te herinneren, maar in een opgenomen gesprek tussen hem en zijn broer zegt V. dat hij zich onwetend wil houden in de hoop op een lagere straf. Bij een opname in het PBC wordt vanzelf duidelijk of dit grootspraak is of werkelijkheid. Wie wekenlang onder observatie is in het PBC kan niet volhouden ‘in het doen alsof’.

Ze zijn de enigen nog die ik heb

Volgens zijn advocaat Sammy Laurier zijn het zinnnetjes die uit een lang gesprek aan elkaar zijn geplakt en volledig uit zijn verband zijn getrokken. „Als je het hele gesprek leest, zie je dat hij echt niet weet wat er die zondag precies is voorgevallen.” V. zegt zelf dat hij zich tegenover zijn broer zo groot mogelijk wil houden. „Ze zijn de enigen nog die ik heb.”

In de rechtszaal was ook de familie van Esmeralda aanwezig. Voor hen was vandaag geen ruimte om te zeggen wat zij van Juanito V. en zijn spijtbetuiging vonden. Contact met media willen zij niet, waardoor het onbekend blijft wat zij van de zaak vinden.

De steekpartij in Delft gebeurde op zondagmorgen 5 februari. Die ochtend had Juanito V. een sms gekregen van Esmeralda dat de relatie definitief over was. Er waren wel al problemen. Direct na de moord bekende V. zijn daad op [Facebook](#). ‘Ik heb drie mensen neergestoken waaronder de persoon van

wie ik hield', schreef hij. 'Ik kon het ni verkroppen da ze mij verliet. Ik ben geen gek, maar alles was te veel. Sorry iedereen.'

Appendix B: AD, Jessica

‘Intens verdriet’ om doodgeschoten vrouw (45), zwaargewonde man opgepakt: ‘Tragische gebeurtenis’

met video Een 45-jarige vrouw is in de nacht van zaterdag op zondag doodgeschoten in haar eigen woning in Rijswijk. De politie heeft haar 49-jarige man opgepakt als verdachte. Hij werd kort na de vondst van de vrouw in een parkje vlakbij de woning zwaargewond aangetroffen. De burgemeester noemt het incident ‘intens verdrietig en tragisch.’

Thomas Bosman, Fred Vermeer 26-11-23, 07:30 Laatste update: 26-11-23, 15:33

Werkelijk ‘flabbergasted’ is hij, een buurman uit de Lange Dreef in Rijswijk. Hij moet aan het werk en loopt onder de politielinten door naar zijn auto. „Dit was wel het laatste gezin waar ik dit zou verwachten”, zegt hij stomverbaasd. „Mijn dochter hoorde vannacht vier schoten, ongelooflijk.”

Wat er precies gebeurd is, weet de buurman ook nog niet. Maar bizar vindt hij het wel dat zijn buurman eerst zijn vrouw zou hebben doodgeschoten en zelf een paar honderd meter verderop zwaargewond op een grasveld wordt gevonden. „En een pistool haal je ook niet zomaar bij de supermarkt, dus er moet wel wat aan de hand geweest zijn.”

De melding van het incident kwam rond 01.00 uur binnen bij de politie. Samen met meerdere ambulances gingen zij ter plaatse. In de woning in Rijswijk werd de vrouw gevonden. Hulp mocht voor haar niet meer baten. De man werd een kwartier later gevonden vlakbij de woning. Hij is door het ambulancepersoneel verzorgd en met spoed naar het ziekenhuis gebracht.

Familie geëmotioneerd

De vrouw en de man zijn de bewoners van het huis waar de vrouw om het leven kwam. De politie begon direct een grootschalig onderzoek. De recherche kwam samen met de

Forensische Opsporing naar de woning en het parkje om sporen veilig te stellen. Familieleden hadden zich na het incident in de straat verzameld en waren zichtbaar geëmotioneerd.

De zwaargewonde Rijswijker (49) stond in de buurt te boek als een populaire man. „Hij deed veel op de voetbal en er kwamen altijd veel mensen over de vloer”, zag de buurman, die nooit iets merkte dat aanleiding gaf voor het drama dat zich in de nacht van zaterdag op zondag voltrok. „Ik weet dat hij een tijd geleden erg ziek was. Kanker. En hij was onlangs nog naar Las Vegas geweest, zonder zijn vrouw. Hij hield van pokeren.”

Slechts gissen

Maar wat zich écht achter de voordeur van de woning heeft afgespeeld, daar kan de buurman slechts naar gissen. „Ik vind het echt sneu voor de kinderen. Een jongen van een jaar of 20 en nog twee kinderen. De jongen schijnt nog binnen te zijn.” Hij wijst naar de voordeur, waar politieagenten de wacht houden.

Intussen melden twee familieleden zich, een jonge en een wat oudere vrouw. Ze komen zich ontfemen over de drie katten die nog in de woning zijn. Ze willen die graag meenemen, anders gaan de viervoeters met de dierenambulance mee. Over het dramatische voorval willen ze niks zeggen. „Nee, liever niet. We zijn familie.”

Het leek het perfecte koppel. Vreselijk wat er gebeurd is, dit zag ik niet aankomen

Buurvrouw

Een buurvrouw die in de stromende regen haar hondje uitlaat, kent het stel al heel lang. „Van dansles, jaren geleden”, zegt ze. „Het leek het perfecte koppel. Vreselijk wat er gebeurd is, dit zag ik niet aankomen. Zeker niet in deze straat. Het is hier altijd zo rustig. Er is even verderop ooit wel eens een drugskwekerij met van die plantjes gevonden, maar dat is alweer jaren geleden. Ik weet wel dat de man ernstig ziek is geweest. Ik vroeg hem een tijdje geleden voor een klusje, maar toen had hij daar geen tijd voor.”

Relationele sfeer

De politie gaat uit van een incident in de relationele sfeer, zegt een woordvoerder. Dat betekent dat er opnieuw een geval van femicide heeft plaatsgevonden. In Nederland wordt gemiddeld genomen één keer in de acht dagen [een vrouw vermoord](#), in meer dan de helft van de gevallen is de (ex-)partner hier verantwoordelijk voor. In Rijswijk is dat dit jaar [al voor de tweede keer](#). De 36-jarige moeder Karina Veiga werd begin juni dood gevonden in haar woning. Haar ex-vriend, die haar zou hebben vermoord, pleegde zelfmoord.

Mijn gedachten gaan uit naar de kinderen, de familie en nabestaanden. Ook denk ik aan de buurtbewoners die geraakt zullen zijn door deze tragische gebeurtenis

Huri Sahin

Volgens Huri Sahin, burgemeester van Rijswijk, 'lijkt er sprake te zijn van een familiedrama'. Ze heeft op berichtendienst X gereageerd op het incident. „Vannacht heeft in onze stad een afschuwelijke gebeurtenis plaatsgevonden”, schrijft Sahin. „Intens verdrietig en tragisch. Mijn gedachten gaan uit naar de kinderen, de familie en nabestaanden. Ook denk ik aan de buurtbewoners die geraakt zullen zijn door deze tragische gebeurtenis.”

De zwaargewonde man ligt zondagochtend nog in het ziekenhuis, meldt de politie. De recherche doet zondag op twee plekken onderzoek, in het huis en op de plek waar de man werd gevonden.

Hoe kon het zó misgaan in het ‘gelukkige’ gezin, vragen burens en voetballers zich af na doodschieten echtgenote

Hoe kon het zó uit de hand lopen in het ogenschijnlijk gelukkige gezin in Rijswijk? Dat vragen buurtgenoten en leden van voetbalclubs in Den Hoorn en Wateringen zich af. Een 49-jarige man schoot zijn vrouw, de 45-jarige Jessica - moeder van drie kinderen - afgelopen weekend dood, zo is de verdenking. Hij is er nu fysiek zó slecht aan toe, dat hij is vrijgelaten uit zijn voorarrest.

Michiel van Gruijthuijsen 28-11-23, 15:00 Laatste update: 29-11-23, 12:15

Leden van voetbalclubs SV Den Hoorn en KMD in Wateringen zijn geschokt als zij horen dat leden op hun clubs verwikkeld zijn geraakt in het dodelijke incident. Een lid van het gezin speelt bij de Wateringse club KMD. Ook bij SV Den Hoorn zijn gezinsleden actief als spelend lid en trainer. De 49-jarige man, die wordt verdacht van het doodschieten van zijn vrouw Jessica, ligt nog zwaargewond in het ziekenhuis. Hij is [nog steeds verdachte van de schietpartij](#), maar is er fysiek zo slecht aan toe dat hij niet kan worden voorgeleid aan de onderzoeksrechter.

Ondertussen groeit de bloemenzee bij hun woning in een nette straat in Rijswijk. Omwonenden kunnen er met hun verstand niet bij: Hoe kon het toch zo fout gaan in dit ogenschijnlijk gelukkige gezin? Lachend kijkt ze in de camera. Jessica heeft zich opgedoft als roetveegpiet: zwarte pruik, blauwe baret met roze veer en een witte molensteenkraag om haar nek. De foto die

's ochtends wordt gemaakt, plaatst ze als profielfoto op haar facebookpagina.

Vijftien uur later is ze er niet meer. Ze is het slachtoffer geworden van femicide: vrouwenmoord. In Nederland wordt gemiddeld genomen één keer in de acht dagen een vrouw vermoord, in meer dan de helft van de gevallen is de (ex-)partner hier verantwoordelijk voor. In Rijswijk is dat dit jaar al voor de tweede keer.

Drie bloembollen

Tussen de bloemenzee ligt een kaars met een hartje. Daarnaast een potje met drie bloembollen. Weer iemand anders vraagt zich af 'why?' Het is de vraag die veel omwonenden bezighoudt. Wat is er gebeurd in het gezin met drie kinderen dat zó gelukkig leek? Waar regelmatig feestjes, zoals Halloween en Sinterklaas, werden gevierd. Dat actief was op de voetbalclub en voor iedereen in de straat een glimlach overhad?

„Dit leert ons maar weer, je weet nooit wat er bij iemand achter de voordeur gebeurt”, vat een buurvrouw in Rijswijk samen. „Dit is het laatste gezin waar je het zou verwachten.” Wanneer een andere buurman ze zag, kreeg hij standaard een zwaaiende hand terug.

Dit leert ons maar weer, je weet nooit wat er bij iemand achter de voordeur gebeurt

Buurvrouw

Wat er in de woning is gebeurd, waarom hij het vuurwapen gebruikte en hoe hij daaraan kwam? Het zijn vragen die de politie onderzoekt. In de nacht van zaterdag op zondag schoot hij zijn vrouw neer, zo is de verdenking. In haar eigen huis overleed ze aan haar verwondingen. Haar partner, verdachte van de schietpartij, werd zo'n tweehonderd meter verderop zwaargewond in een parkje gevonden.

Rondom de woning gaat het politieonderzoek verder. Terwijl een vrouw bij de voordeur een bosje rode rozen neerlegt met de tekst 'Intens verdrietig. Nooit meer een praatje! Nooit meer jouw lach! Nooit meer leuke verhalen!', verzamelen rechercheurs aan de achterzijde bewijs.

Bij de werkgever van de vrouw, de Nederlandse Orde van Advocaten, wordt geschokt gereageerd. 'Wegens omstandigheden is het kantoor vandaag niet telefonisch bereikbaar', is op een bandje te horen. „Wij kunnen daar op dit moment niet op reageren”, zegt een woordvoerder geëmotioneerd. „Ik hoop dat je dat begrijpt.”

Wedstrijden afgelast

Met groot verdriet reageren de scholen en sportverenigingen van de drie kinderen op de schietpartij. Leden die behoefte hebben aan een gesprek, kunnen in de kantine van KMD terecht. Voor komend weekend zijn alle seniorenwedstrijden afgelast. „We zijn een familievereniging waar iedereen elkaar goed kent. Iedereen is zo hevig geëmotioneerd dat we het niet verstandig vinden om een potje voetbal te gaan spelen”, zegt KMD-voorzitter

Patrick Kriek. „We zijn in gedachten bij de familie en hebben dan geen zin om een prestatieve wedstrijd te moeten neerleggen.”

SV Den Hoorn laat in een mail aan alle leden weten ‘diep geschokt’ te zijn en direct met betrokken personen bij elkaar te zijn gekomen en professionele hulp te hebben ingeschakeld. ‘Wij zullen het team de komende tijd samen met hulpverleners begeleiden en zo goed mogelijk ondersteunen en helpen bij het verwerken van dit drama.’ Ook op de scholen waar de schoolgaande kinderen van het gezin op zitten, wordt met leerlingen gesproken.

Appendix C: AD, Karina Veiga

Moeder (36) overleden in woning, burens hoorden urenlang baby huilen: 'Alles wijst op gezinsdrama'

Video Buurman Jimmy is nog steeds geschokt. Hij staat vol ongeloof voor de deur van zijn portiekwoning in Rijswijk. In het complex werd dinsdagmiddag het lichaam van zijn benedenbuurvrouw (36), een moeder van drie kinderen, gevonden. „Ik moest gisteren haar baby vasthouden. Ik krijg nog steeds kippenvel als ik eraan denk.”

Ilah Rubio 14-06-23, 13:39 **Laatste update:** 14-06-23, 15:54

Jimmy is een van de weinigen op straat deze morgen. Het is opvallend rustig in de Mandolinestraat. Wel staan er twee politieagenten voor de deur van de woning waar gisteren [een verschrikkelijk drama](#) plaatsvond. In de benedenwoning werd het lichaam van een moeder aangetroffen. Haar partner, vertelt de buurman, pleegde even later suïcide op het spoor.

Het onderzoek naar de dood van de moeder is nog in volle gang. 'Er wordt rekening gehouden met diverse scenario's, zoals de mogelijkheid dat een eerdere zelfmoord dinsdag 13 juni verband houdt met de zaak', meldt de politie.

Bloed

Jimmy is duidelijk aangeslagen. Hij was gisteren, samen met de ex-partner van het slachtoffer, degene die het lichaam ontdekte. Trillend vertelt hij zijn verhaal. „Ik woon op de bovenste verdieping. Haar kinderen stonden om een uur of drie voor de deur, maar niemand deed open. Mijn vriendin heeft toen ook nog aangeklopt, maar de deur bleef dicht. Ze bracht ze daarom terug naar school. Zelf was ik op dat moment op mijn werk. Toen ik thuiskwam, had ik al een slecht voorgevoel. Op een gegeven moment zag ik

haar ex voor de deur. Hij zei: ‘broer, haar telefoon staat uit.’ Ik vertelde hem toen dat meerdere burens de baby binnen hadden horen huilen.”

„Op dat moment kwam mijn vaderinstinct in me naar boven en ben ik hard gaan bonken op de deur.” Hierop begon de baby weer te huilen. De mannen besloten op dat moment naar achteren te lopen. Daar klom de ex via het keukenraam naar boven. De man schrok zo erg van wat hij binnen zag, dat hij weer naar beneden sprong. „Hij was helemaal in paniek, want hij had veel bloed gezien.”

Jimmy rende daarop naar voren om de kinderen, die nog bij de voordeur stonden te wachten, in veiligheid te brengen. Heel snel daarna kwamen de eerste agenten, die naar binnen klommen via het keukenraam. Jimmy werd gevraagd om naar de voorkant te lopen. Daar kreeg hij van een agent de baby in zijn handen gedrukt, omdat de agent op dat moment de plaats delict veilig moest stellen. „Ik heb die baby een tijdje in mijn armen gehad. Ik krijg er nog kippenvel van als ik eraan denk”, zegt hij terwijl hij zijn onderarmen toont. Uiteindelijk kon hij de baby overdragen aan een vrouwelijke agent.

De jonge vader vindt het verschrikkelijk wat er is gebeurd. Hij kende de buurvrouw en haar kinderen goed. „Het was een lieve moeder, die goed was voor haar kinderen. Ik zag haar kinderen dagelijks. Ze waren altijd blij. Ze was ook behulpzaam”, vertelt hij verdrietig. Hij had nooit kunnen vermoeden dat het zo zou aflopen voor dit gezin. „Ze hadden weleens ruzie, maar wie heeft dat niet.”

Ik ben hier ook niet gebleven vannacht. Het was te confronterend voor mij

Buurman Jimmy

Geslapen heeft hij deze nacht nauwelijks, vertelt Jimmy. Gelukkig waren zijn kinderen gisteren bij zijn ex. „Ik ben hier ook niet gebleven vannacht. Het was te confronterend voor mij. Wat hij heeft gedaan, kan je niet doen als vader en man. Een kind is nu wees. De andere twee hebben nu alleen hun vaders nog.” Het slachtoffer had namelijk drie kinderen van verschillende mannen, vertelt hij.

‘Gezinsdrama’

De Rijswijkse burgemeester Huri Sahin liet woensdag weten diep geraakt te zijn door de dood. „Het is intens verdrietig dat gisteren in de Muziekbuit in onze gemeente een groot drama heeft plaatsgevonden”, zegt ze. „Alles wijst erop dat het om een gezinsdrama gaat. (...) De gedachte wat het kind heeft doorstaan is hartverscheurend.”

Ook de overburen zijn geschokt. Een van de kinderen is een klasgenoot en vriend van hun 11-jarige zoon. Ze speelden veel buiten, maar ook vaak bij elkaar. „Ik was gisteren thuis aan het werk, en zag ineens allemaal politie buiten. Maar op dat moment wist ik niet dat er zoiets ergs gebeurd was. Pas later op de dag begreep ik dat het heel ernstig was. Ik zag dat haar ex in

shock was en bood aan om de kinderen bij mij binnen te halen. Dat vond hij goed.”

Zijn eigen zoon is erg geschrokken van wat er gebeurd is. „Hij was echt bang. Ook al omdat er eerder op de dag een ongeluk (zelfdoding, red.) was bij het treinstation hier in de buurt. Toen hadden we nog geen link gelegd met wat hier was gebeurd. Dat hebben we vanochtend pas gehoord.” Vanmorgen heeft hij zijn zoon rustig uitgelegd wat er is gebeurd. „Hij was heel erg stil.”

Ook bij de andere bewoners in de straat is het incident hard aangekomen. „Het is schokkend”, zegt een bewoonster die haar hond uitlaat. „De kinderen spelen hier allemaal met elkaar buiten.” Zelf was ze er niet bij gisteren, maar haar vriendin woont boven het slachtoffer. „Die vertelde mij dat het kindje al de hele dag hard aan het huilen was. Maar ze hadden wel vaker onenigheid en baby's huilen vaker, dus niemand sloeg alarm.” Pas toen de moeder 's middags de deur niet opendeed voor de schoolgaande kinderen, werd duidelijk dat er iets mis was.

Niet de eerste keer

De buurt is erg geschrokken, weet zij. Dit is niet iets wat je in deze rustige buurt verwacht, aldus de Rijswijkse. Alhoewel, het is niet de eerste keer dat dit hier gebeurt. In 2010 werden in dezelfde straat een vrouw en haar kind omgebracht in haar woning. „Daar in die hoekwoning”, wijst ze. „Of ik me hierdoor onveilig voel? Nee, dit kan overal gebeuren. Ook in Wassenaar.”

Karina Veiga werd vermoord omdat ze niet wilde trouwen, denkt haar familie

De 36-jarige Karina Veiga die dinsdag om het leven kwam, werd mogelijk vermoord omdat ze niet met haar vriend, de vader van haar derde kind, wilde trouwen. Dat is wat de familie van de Rijswijkse denkt. Een nieuw slachtoffer van femicide.

Jorina Haspels 16-06-23, 04:02 Laatste update: 28-06-23, 16:38

In één ruk is Bruno Cardoso, de neef van Karina, uit Lissabon naar Nederland gekomen. Één stop maakte hij. Dat was om in Parijs zijn neef en naamgenoot Bruno op te halen. Nu, donderdagmiddag, heeft hij al 72 uur niet meer geslapen, maar hij kan niet anders. Hij móét uit eerste hand horen van alle omwonenden uit de flat wie wat heeft gehoord toen dinsdag zijn nicht stierf.

Haar levenloze lichaam werd aan het einde van de middag gevonden. Al houdt de politie alle scenario's nog open, alles wijst erop dat haar partner na zijn daad zichzelf voor de trein heeft geworpen. De peuter die ze samen hadden, was in de woning en hilde urenlang.

Sneller het Nederlanderschap

Over de reden zijn de beide neven heel duidelijk. Die kennen ze. Het was een onderwerp tussen Karina en haar partner, en iets wat sowieso in de Kaapverdische gemeenschap speelde. Karina en haar familie zijn van de Afrikaanse eilandengroep afkomstig. Een deel woont er nog, de rest heeft zich over Europa verspreid. „Hij wilde haar dwingen met haar te trouwen”, zegt Bruno. „Op deze manier zou hij sneller het Nederlanderschap verkrijgen. Zij wilde dat niet. Hun relatie was nog niet in dat stadium.”

Of dat ook dinsdagmiddag aan de hand was, zal vermoedelijk door hun beider dood een raadsel blijven. Voor burens valt daarmee wel een puzzelstukje op zijn plek. „Hij sprak weinig en verdween als je hem zag meteen schichtig het huis in, alsof hij hier illegaal was.”

Bedenkingen over de man had de familie genoeg. Op Kaapverdië zijn beide moeders burens van elkaar. „Er was iets, een onderbuikgevoel dat het niet goed zat. Mijn tante, Karina's moeder, zei er ook wel eens wat over. En toen ze onlangs een maand op bezoek was, bleef hij ook uit de buurt.”

Gedood omdat ze vrouw is

Cardoso wil graag dat er over zijn nicht wordt geschreven. Want Karina is een nieuw slachtoffer van femicide (het doden van een vrouw, omdat ze vrouw is, red) , zegt hij. En voor dat verschrikkelijke onderwerp, daar is Bruno duidelijk in, moet veel aandacht zijn én blijven.

Maar hij en de rest van haar familie zullen toch vooral hun Karina missen. „Karina was een prachtige vrouw, kijk maar”, zegt Bruno, terwijl hij in de portiek waar zijn nicht woonde foto's van haar laat zien. En hij omschrijft haar zoals andere burens dat ook deden: een heel lieve moeder, met veel verantwoordelijkheidsgevoel voor haar kinderen. Een vrolijk en blij mens. De burens vertellen dat ze ook wel pit had, niet over zich heen leek te laten lopen. Geregeld waren er ruzies, ook met de eerdere partners van Karina.

Ongelijke strijd

De ruzie die ze dinsdag kreeg, werd een ongelijke strijd. Het liefst van minuut tot minuut wil Cardoso die fatale middag reconstrueren. Daarom had

hij zo'n beetje alles uit zijn handen laten vallen om zo snel mogelijk naar Nederland te komen. „Mijn tante in Parijs heeft dinsdag om twaalf uur nog met haar gesproken. Alles leek toen normaal”, zegt Bruno.

De burens helpen hem en vertellen wat zij weten. Over de ruzie die een van hen, net na 12:00 uur, hoorde. En ook dat het om 13:00 uur plotseling stil werd. En dat het weer een half uur duurde voordat de baby het op een huilen zette. Maar ook waarom toen niet de politie gebeld werd. Er was twijfel of de ruziegeluiden wel uit de flat van Karina kwamen. Er kwam bij dat daar vaker ruzie was. En ook dat de peuter heel vaak hilde. En dat Karina's partner wel eens zijn koptelefoon op had, in slaap viel en niets meer hoorde.

Voor de twee neven is het waardevolle informatie die hen helpt om te begrijpen wat er is gebeurd. „Had ze maar familie hier gehad. Ik denk dat hij zich dan wel twee keer zou hebben bedacht om dit te doen.”

Appendix D: AD, Mechteld Renema

Gruwelijke details van moord op Mechteld Renema komen aan bod in de rechtbank, dochter: 'Ik had al lang iets verwacht'

De rapporten van deskundigen over de 38-jarige J.M. wijzen in de richting van tbs met dwangverpleging, zei één van de rechters donderdagmiddag. En dat is precies wat de Souburger, die zijn vriendin Mechteld Renema op 18 april 2023 op brute wijze om het leven bracht, niet wil. „Ik heb geen agressieproblemen.”

Barry van der Hooft 22-08-24, 19:00 Laatste update: 22-08-24, 19:53

In de rechtbank in Middelburg vond donderdag de eerste inhoudelijke zitting plaats. De zaak werd niet volledig behandeld, omdat de verdediging nog een psychiater wil horen die M. heeft behandeld in het Pieter Baan Centrum (PBC). De verdachte en zijn advocaat Moritz Schönfeld hebben twijfels bij de conclusies die zij heeft getrokken. Dat was eerder tijdens enkele tussentijdse zittingen ook al duidelijk gemaakt. Wat sprong er verder nog uit tijdens de eerste inhoudelijke behandeling?

Gruwelijke details van de fatale avond

De 53-jarige Mechteld Renema werd op 18 april 2023 om het leven gebracht door J.M. Een dag later werd het levenloze lichaam van de Scalda-docente gevonden in haar woning in de Middelburgse wijk Dauwendaele. Donderdag moest de Souburger voor het eerst in de rechtbank vragen beantwoorden over die fatale avond. Zijn relatie met Renema was een explosieve, want M. was eerder al veroordeeld voor het mishandelen van haar én van haar zoon.

Die dinsdagavond had hij gedoucht, de hond uitgelaten en in een café nog een paar biertjes en een shot whisky genuttigd. Weer thuis bij Renema zaten ze samen op het bed - opnieuw met drank erbij - en ontstond een verhitte discussie die overging in een ruzie. De vrouw zou hebben verteld dat ze

meerdere keren was vreemdgegaan. Er werd gescholden, geschreeuwd, geduwd en getrokken. Daarna ging het helemaal mis.

„In een opwelling heb ik haar geslagen en vijf, zes keer gestoken”, vertelde M. Dat deed hij met een oestermesje, dat volgens hem altijd op de slaapkamer van Mechteld Renema lag. Tijdens de sectie werden echter 32 steekwonden geconstateerd. „De stoppen sloegen door. Ik was moe, had een zware dag in de steigerbouw achter de rug en ze zei pijnlijke dingen over mijn moeder. Daardoor werd ik zo boos. Ik heb haar vijf of zes vuistslagen gegeven, gestoken en drie of vier keer tegen haar hoofd geschopt. Het duurde maar een paar seconden.”

**Ik heb haar vijf of zes vuistslagen gegeven,
gestoken en drie of vier keer tegen haar hoofd
geschopt. Het duurde maar een paar seconden**

J.M., die vorig jaar al bekende Mechteld Renema te hebben gedood

Mechteld Renema was volgens de verdachte een zware alcoholist. „Ze had die dag drie, vier liter wijn op.” De vrouw werd de volgende ochtend gevonden door de politie. Ze lag in een grote plas bloed, tussen het bed en de muur. In de slaapkamer, op de trap, de overloop en beneden in de gang waren rode voetafdrukken te zien. In een andere slaapkamer werden onder een bed witte schoenen van M. gevonden, ook met bloedsporen erop. M.

bleek zijn schoenen te hebben gewisseld en had daarna een taxi gebeld. „Ik ben meteen vertrokken.”

Wel of geen persoonlijkheidsstoornis?

Het Openbaar Ministerie (OM) maakte in een eerder stadium al duidelijk dat het ervan uitgaat dat Mechteld Renema in een opwelling om het leven is gebracht door M. Daardoor zou geen sprake zijn van moord, maar van doodslag. Daar staat een maximumstraf van 25 jaar op. Daarnaast kan er ook tbs met dwangverpleging worden opgelegd. De Souburger werd zowel in de gevangenis in Middelburg als in het Pieter Baan Centrum onderzocht.

De deskundigen konden het echter niet eens worden over de vraag of M. wel of geen persoonlijkheidsstoornis heeft. Zelf heeft hij geen hoge pet op van het PBC. „Ik was blij dat ik er weer weg was”, zei M. Aan meerdere onderzoeken wilde hij niet meewerken. Uit zijn woorden werd duidelijk dat hij zich misleid voelde door de deskundigen. „Ik ben het niet eens met tbs met dwangverpleging”, zei M. „Ik heb geen dwang nodig. Ik ga een forse gevangenisstraf krijgen en wil aan mezelf werken. Ik zou een studie criminologie willen volgen. Waar komt het allemaal vandaan? Waar gaat het heen? Ik vind dat interessant en wil er meer over weten.”

‘Ik had al lang iets verwacht’

De dochter van Mechteld Renema maakte donderdag gebruik van haar spreekrecht. Ze vertelde dat de mededeling dat er een dode vrouw in Mechtelds huis was gevonden - de identiteit was op dat moment nog niet bekend - een ‘rare boodschap’ was. „En toch was het geen complete

schok”, las ze voor. „Ik had al lang iets verwacht. Niet dat ze dood zou zijn, maar wel dat het verkeerd zou gaan.”

Daarmee doelde ze op de moeizame relatie van haar moeder met M. en op eerdere incidenten. „Ik weet nog dat ik dacht: dit is het moment, ik moet naar de politie.” Na het voorlezen van de schriftelijke slachtofferverklaring kreeg M. de kans te reageren. „Het is pijnlijk”, zei hij. „Ik voel ook verdriet en gemis. Ik heb er bijna geen woorden voor.”

Hoe hadden de nabestaanden, die op de publieke tribune zaten, deze zitting ervaren? „Als emotioneel en moeilijk”, zei woordvoerder Niels Dekker van Namens de Familie. Dat M. vervolgd wordt voor doodslag, dat gaat er bij de nabestaanden moeilijk in. Zij zien de daad als femicide, een synoniem voor vrouwenmoord. Dekker: „De kinderen van Mechteld hadden voor haar overlijden al veel rode vlaggen gezien. Het moest een keer misgaan. Daarom voelt het voor hen ook als moord.”

De drie kinderen en ex-man van Renema willen samen een schadevergoeding van zo’n 100.000 euro.

Hoe gaat het nu verder?

Een datum voor de volgende inhoudelijke zitting kan worden ingepland zodra duidelijk is wanneer de psychiater van het PBC wordt gehoord. Bij de volgende zitting zal onder meer verder worden ingegaan op de persoonlijke omstandigheden van M., die niet alleen in Nederland maar ook in Suriname

en Frans-Guyana met justitie in aanraking kwam. Het OM zal de strafeis bekendmaken en M.'s advocaat Schönfeld krijgt de ruimte voor zijn pleidooi.

M. vertelde nog hoe dit drama voorkomen had kunnen worden. „Het was een familie met veel problematiek. Ik had weg moeten gaan, weg van al die rotzooi. Dan hadden we hier nu niet gezeten.”

Rechtbank volgt eis OM: Souburger die Mechteld Renema om het leven bracht, krijgt 12 jaar cel en tbs

met video De man die Mechteld Renema op brute wijze om het leven bracht, moet twaalf jaar de gevangenis in. De rechtbank legde de 38-jarige J. M. woensdag bovendien een tbs-maatregel op. Daarmee is de kans dat de Souburger ooit nog op vrije voeten komt, bijzonder klein.

Barry van der Hooft 06-11-24, 12:44 Laatste update: 06-11-24, 17:47

Mits de man geen hoger beroep aantekent, vormde de uitspraak het sluitstuk van een bewogen rechtszaak die ruim anderhalf jaar duurde. Mechteld Renema (53), gescheiden en moeder van drie kinderen, werd op 18 april 2023 door haar vriend om het leven gebracht in haar woning in Middelburg. De volgende dag werd het levenloze lichaam van de Scalda-docente gevonden door de politie, die was ingeschakeld omdat Renema niet op haar werk was verschenen.

Tijdens de verschillende zittingen in de rechtbank in Middelburg werd duidelijk wat zich op de avond van 18 april 2023 had afgespeeld. M. en Renema hadden een explosieve relatie. Zo was hij eerder al veroordeeld voor het mishandelen van haar zoon. Onder invloed van drank ontstond op de avond van 18 april 2023 een verhitte discussie, die overging in ruzie. Renema zou hebben verteld dat ze meerdere keren was vreemdgegaan.

Er werd gescholden, geschreeuwd, geduwd en getrokken, waarna M. de vrouw in een opwelling zou hebben geslagen en gestoken. Dat deed hij met

een oestermesje, dat volgens hem altijd op de slaapkamer van Renema lag. Tijdens de sectie werden 32 steekwonden geconstateerd. „De stoppen sloegen door”, vertelde M. eerder. „Ik was moe en ze zei pijnlijke dingen over mijn moeder. Daardoor werd ik zo boos. Ik heb haar vijf of zes vuistslagen gegeven, gestoken en drie of vier keer tegen haar hoofd geschopt. Het duurde maar een paar seconden.”

De stoppen sloegen door. Ik was moe en ze zei pijnlijke dingen over mijn moeder

J. M. tijdens één van de zittingen

Renema, die volgens M. zwaar alcoholiste was, werd de volgende dag gevonden in haar slaapkamer, in een grote plas bloed. Op meerdere plekken in haar huis waren rode voetstappen te zien. In een andere slaapkamer werden onder een bed witte schoenen van M. gevonden, die ook bloedsporen bevatten. M. bleek zijn schoenen te hebben gewisseld, had een taxi gebeld en was vertrokken. Nadat hij zich enkele dagen schuil had gehouden, meldde hij zich op 24 april 2023 op het politiebureau.

De Souburger werd aangehouden, bekende al snel en werd later zowel in de gevangenis in Middelburg als in het Pieter Baan Centrum (PBC) door deskundigen onderzocht. Uiteindelijk werd de conclusie getrokken dat M. een persoonlijkheidsstoornis heeft. Hij werd als narcistisch omschreven en zou onder meer niet in staat zijn slechte dingen van zichzelf te zien. Ook zou

hij zijn boosheid vaak niet onder controle hebben en de neiging hebben om zaken al snel te bagatelliseren.

De man maakte zelf duidelijk geen agressieproblemen te hebben. Zijn geestelijke en mentale conditie zijn in orde, vertelde M. „Ik heb heel veel meegemaakt, ik heb echt wel empathie”, aldus M. „En ik heb ook een hart. Ik weet wat er gebeurd is, heb spijt en voel mee met de nabestaanden.”

Vorm van femicide

De nabestaanden van Mechteld Renema zagen de daad als een vorm van femicide, een synoniem voor vrouwenmoord. Het OM ging in deze zaak echter uit van doodslag en niet van moord. De officier van justitie vertelde twee weken geleden dat ze M. ‘een opeenstapeling van verkeerde beslissingen en handelingen zwaar aanrekende’. „Hij blijft ook herhalen geen problemen met agressie te hebben. En hij neemt geen enkele verantwoordelijkheid.”

Sinds 1 juli 2023 is de maximumstraf voor doodslag 25 jaar. Ten tijde van het overlijden van Mechteld Renema was dat nog 15 jaar. Het OM moest daar dus van uitgaan en kwam uit op 12 jaar, plus tbs. „De veiligheid van de maatschappij kan onvoldoende worden gegarandeerd”, zei de voorzitter van de rechtbank tijdens de uitspraak. De tbs-maatregel met dwangverpleging is ongemaximeerd. De kans dat de Souburger ooit terugkeert in de maatschappij, lijkt daardoor nihil. De drie kinderen en ex-man van Mechteld Renema kunnen samen een schadevergoeding van ruim 80.000 euro tegemoet zien.

Appendix E: AD, Rinalda Chompff

Familiedrama in Houten: ze leken zo verliefd, maar plots was zij dood en werd Bert aangehouden

REPORTAGE Buren zagen het stel vaak hand in hand op straat. Altijd samen op pad, zij in de rolstoel en hij erachter. Maar donderdagavond treffen agenten de vrouw (67) doodgestoken aan. Haar man (65) wordt aangehouden. De schok over wat er zich in de sociale huurwoning heeft afgespeeld, is groot in de buurt. Vrijwel iedereen kent 'Bertus' en zijn vrouw. „Deze mensen hadden allang samen ergens opgevangen moeten worden.”

Rachel van Kommer, Ard Schouten 24-11-23, 15:58 Laatste update:
24-11-23, 16:47

Het is vrijdagochtend in het buurtje vlak bij het oude dorp in Houten rustig op straat. De gure, koude wind doet de rood-witte tent voor de woning aan de Vikingenpoort klapperen. Donderdagavond liepen tot laat forensische rechercheurs in witte pakken de slaapkamer op de eerste verdieping van het huis in en uit. Nu is de parkeerplaats van de woning, pal tegenover een basisschool met spelende kinderen, met linten afgesloten. Agenten houden de wacht.

Altijd een praatje

Buren hoorden [donderdagavond ineens de sirenes langs hun huis razen](#). Op een heuveltje in de buurt landde een traumahelikopter. „Ineens stond de straat vol met agenten”, vertelt een achterbuurvrouw. „Ik dacht eerst aan een overval op de Albert Heijn, maar heb even om het hoekje de straat ingekeken en toen zag ik al die mensen voor het huis van Bert.”

Bert is haar achterbuurman, vertelt ze. Een man van in de zestig die hier net zo lang woont als zij. „36 jaar, sinds de oplevering van deze huizen. Hij is

een van de nog weinig oorspronkelijke bewoners.” Echt kennen doet ze Bert desondanks niet. „Als ik in mijn voortuin bezig was, kwam hij altijd langs voor een praatje. Tja, hoe zeg je dat netjes: hij was niet zoals wij.”

De vrouw vertelt, net als andere bewoners in het wijkje, dat het stel beiden mentale problemen had. „Ik weet niet of je het zwakbegaafd moet noemen of anders, maar hij was ‘niet helemaal daar’. En zijn vrouw ook niet. Hij woonde er eerst lange tijd alleen en toen ineens had hij een vriendin. Deze vrouw.”

Haar naam - deze krant kent haar identiteit - is niet alom bekend in de wijk. Buurtgenoten omschrijven het stel als ‘opvallende verschijningen’. Ze zijn al jaren bekende gezichten in de wijk. „Hele dagen liepen ze samen op straat. Hij in zijn legerbroek met om zijn gordel meerdere heuptasjes. Zij in de rolstoel, hij erachter”, vertelt een andere buurvrouw in de deuropening. „Ze liepen vaak hand in hand, als een jong verliefd stel. Hij was altijd met haar op pad. Maar ze konden ook flink ruzie maken. Dan hoorde ik ze op straat of in hun achtertuin tegen elkaar schreeuwen. Dan riep hij óf zij: ‘Ik ga van je scheiden!’ Maar daarna zag je ze weer verliefd over straat gaan.”

Een andere buurvrouw, die de man ook al even lang kent als hij er woont, noemt het te vergelijken met ‘ruziemakende kinderen’. „Er zat geen kwaadaardigheid in. Ze konden wel bekvechten. Maar iedereen gaat weleens te keer. Het waren heel aardige mensen. Ze hadden altijd interesse: ‘Ha buurvrouw, gaat het goed? Ik heb u al een tijd niet gezien!’ Ondanks dat ze apart waren, hadden we nooit overlast van ze.”

Gezondheid achteruit

De vrouw zag er toen ze bij de man introk mager en altijd verzorgd uit, vertellen bureu. Maar de laatste jaren ging haar gezondheid hard achteruit; ze werd zwaarder, sprak weinig en was slecht ter been. Bureu zeggen dat ze haar de afgelopen maanden niet hebben gezien. „Ik heb haar eerder een paar maanden niet gezien. Toen vertelde Bert dat ze een paar maanden opgenomen was. Ze liep ook weleens met een pop over straat. Maar de laatste maanden heb ik haar niet meer gezien.”

De politie Utrecht spreekt [donderdagavond rond 20.00 uur](#) in eerste berichten over ‘een lijkvinding’. „We hebben in een woning aan de Vikingenpoort een dood persoon aangetroffen”, aldus de politie. „We hebben in de woning één verdachte aangehouden voor betrokkenheid bij deze lijkvinding.” Een bijzondere woordkeuze, vinden veel mensen. „Het zet je toch aan het denken: zou ze daar al langer hebben gelegen?” vraagt een buurvrouw zich af.

Het is ongetwijfeld één van de scenario's die wordt onderzocht. Bij familiedrama's komt het vaker voor dat de één de ander wat aandoet en dan poogt zichzelf iets aan te doen.

De man werd direct door agenten in huis aangehouden en is zelf zwaargewond in een ambulance afgevoerd. Vrijdagmiddag laat de politie weten dat het gaat ‘om een steekincident vermoedelijk in de relationele sfeer’.

Opgevangen

Wat zich ook donderdagavond in de slaapkamer heeft afgespeeld, alle burens zijn het met elkaar eens: „Deze mensen hadden allang samen ergens opgevangen moeten worden. Ergens waar ze een warm nest hadden en waar er voor hen gezorgd werd”, zegt een buurman. „Er zat veel hulpverlening op, weet ik, maar de vraag is of dit in een verstandige setting gebeurde. Dat zeg ik op gevoel, op basis van wat ik zag, ik ben natuurlijk geen raketgeleerde op dat gebied.”

Een andere wijkbewoner is het volkomen met hem eens. „Dat ze daar zo lang alleen hebben kunnen wonen, is treurig. Het onkruid stond soms wel een meter hoog in de voortuin. Soms kwam er iemand van de kerk om de boel te snoeien, en ook het huis was verwaarloosd. Vaak zagen zij er zelf ook uit zo uit. Dat is niet beledigend bedoeld, maar je zag de ruwe kant van het leven aan hen af.” Een andere buurvrouw: „De tuin zag er niet uit. Het huis zag er niet juist. Er staan fietsen, magnetrons en koelkasten in huis.”

Terwijl rechercheurs nog druk bezig zijn in de woning, zucht een buurvrouw: „Dieptriest dat het zo eindigt. Ze waren al twintig jaar getrouwd, geloof ik. Het raakt me diep. Het zijn lieve mensen die echt geen sterveling kwaad deden.”

Als Bert (66) de 112-meldkamer belt, zegt hij: ‘Ik heb mijn vrouw vermoord’, nu ontkent hij

„Ik heb mijn vrouw doodgestoken.” Vorig jaar op 23 november om 19.13 uur kreeg de 112-meldkamer dit telefoontje. Lambertus V. (66) uit Houten zei daarna: „Ik ga mezelf ook doodsteken”. Toen agenten zich naar de woning haastten, troffen ze hem met zijn vrouw Rinalda (67) op bed aan. Zij was overleden, hij had een mes in zijn hand. „Maar ik heb haar niet vermoord.”

Rachel van Kommer 22-11-24, 17:49 Laatste update: 22-11-24, 18:48

Bert, zoals hij wordt genoemd, en Rinalda leerden elkaar kennen toen ze vanwege schizofrenie waren opgenomen in een GGZ-instelling. Ze werden verliefd en Rinalda trok bij Bert in in zijn woning aan de Vikingenpoort in Houten. Ze leidden een geïsoleerd leven, hadden geen vrienden, geen contact met familie en wilden ondanks hun mentale en fysieke gezondheid weinig hulp.

[Buren zagen het stel](#) vaak kibbelend of juist enorm verliefd over straat lopen. Ze hadden een intense, bijzondere relatie en waren volledig op elkaar aangewezen. „Ze was alles voor mij. Ik kan niet zonder mijn vrouw”, vertelde Bert, mompelend vanuit zijn rolstoel, vrijdag in de Utrechtse rechtbank.

Koffie met lekkers

Haar gezondheid ging de laatste jaren hard achteruit. Bert deed de boodschappen, kookte, waste en kleepte zijn vrouw aan. Het stel leefde vooral boven in de slaapkamer. Ze genoten van tv-kijken, het roken van

sigaren en koffie met lekkers. Zo ook de avond van 22 november. Daarna kregen ze een meningsverschil, aldus Bert. Rinalda zou chagrijnig zijn geweest, omdat hij niets lekkers voor bij de koffie had gehaald. „We hadden nooit ruzie, alleen meningsverschillen”, zei hij tegen de rechter. Maar burens belden enkele maanden voor Rinalda’s dood de politie, omdat ze haar hoorden schreeuwen. In 2022 belde ze zelf 112. Op de achtergrond schreeuwde Bert toen dat hij een mes en een revolver had en haar dood ging maken.

Die avond ging hij, naar eigen zeggen, na hun meningsverschil beneden op de bank slapen. Toen hij de volgende ochtend vroeg boven kwam, vond hij haar dood in de slaapkamer. Volgens de pacemaker van Rinalda stopte haar hart om 05.50 uur met kloppen. Pas 13,5 uur later belde V. 112. „Ik trok toen het mes uit haar borst en stak mezelf in mijn buik. Het was de bedoeling dat ik zelf ook dood zou gaan, maar de politie was er te snel. Ik heb 112 gebeld, niet om mezelf te redden, maar zodat we hier niet zouden liggen stinken, zodat ze ons zouden vinden.”

Toegesnelde agenten troffen hen samen op bed aan. Bert had het vleesmes in zijn hand. „Ik heb haar niet vermoord. Ze heeft zichzelf gedood”, zegt hij nu.

Het was de bedoeling dat ik zelf ook dood zou gaan, maar de politie was er te snel

Lambertus V.

Tegen de 112-centrale en de politie bekende hij die avond echter wél haar te hebben vermoord. Na zijn herstel ontkende hij. Later bekende hij weer tegen de reclassering en vrijdag in de rechtbank ontkende hij weer. „Ik heb bekend omdat ik anders alleen achterblijf. Ik wilde de schuld op me nemen.” Ook heeft hij het in de gevangenis ‘wel naar zijn zin’.

Uit onderzoek op haar lichaam blijkt dat Rinalda zeven keer is gestoken. De steek in haar hart was fataal. Ze had ook snijwonden op haar handen en armen. Dat zou volgens onderzoekers kunnen komen doordat ze zichzelf heeft verdedigd. Het is volgens hen echter niet geheel uitgesloten dat ze zichzelf om het leven heeft gebracht, al achten zij het minder aannemelijk.

In tranen

„Ze dacht veilig te zijn in haar bed, in haar huis, met haar partner. Het weerzien met Rinalda is ons ontnomen. Wij doen een appel op Bert om zijn verantwoordelijkheid te nemen. Daar heeft ze recht op”, aldus de broers en zus van Rinalda. Toen V.’s advocaten tijdens hun pleidooi hun relatie omschreven, barstte Bert in tranen uit. „We hadden het zo mooi samen.”

Uit psychologisch onderzoek blijkt dat Bert verminderd toerekeningsvatbaar is. Zijn advocaten eisen dan ook vrijspraak. Volgens het Openbaar Ministerie bestaat er geen twijfel en heeft Bert zijn vrouw gedood. Het OM eist acht jaar cel. De uitspraak volgt op 6 december.

Appendix F: AD, Rubia Egers

Met 36 messteken bracht bekende Surinaamse zanger Jur (44) Rubia (52) om: 'Het doet pijn dat ze dood is'

RECHTSZAAK 36 messteken en 17 messneden werden Rubia Egers (52) fataal. Wat dreef haar acht jaar jongere partner Jur G. (44)? De rechters zetten op dag een van het proces tegen de bekende Surinaamse volkszanger alles op alles om er achter te komen wat er zich af heeft gespeeld in de flatwoning aan de Utrechtse Mexicodreef.

Ard Schouten 10-07-24, 16:38 **Laatste update:** 11-07-24, 14:48

Het is even voor 06.00 uur op 24 januari 2023 als artsen op de Eerste Hulp van een Utrechts ziekenhuis een keihard maar onvermijdelijk besluit nemen. In de drie uren daarvoor hebben ze tevergeefs geprobeerd het leven van de Utrechtse zorgmedewerkster- en moeder van twee zonen - te redden.

Het is de vreselijke slotsom van een horroravond in Overvecht. Als Rubia die maandagavond laat thuiskomt van haar werk, belt ze met een oom en tante in Suriname. Jur ligt dan al te slapen. Hij is ladderzat, maar neemt wel vaker een hele rits shotjes en glazen rum om zijn slapeloosheid te lijf te gaan. Als hij even wakker is, praat hij ook even bij met 'Suriname'.

Gestommel en gegil

Daarna keert de rust terug in de hoekflat op één hoog. Rond 02.00 uur hoort één van Rubia's zonen gestommel en gegil. Jur vlucht - met een rare blik in zijn ogen, gekleed in een korte broek en een winterjas en op blote voeten - de slaapkamer uit naar buiten. Het mes steekt hij in zijn zak. Met een sjaal poogt de zoon alle wonden van zijn moeder te dichten, maar het zijn er simpelweg teveel. Zij zegt nog; 'hij denkt dat ik vreemd ga'."

Bij de politie herhaalt Jur, die dan zegt dat hij al maandenlang een 'snoeprelatie buiten de deur' heeft, dat hij jaloers is. Maar dat hij Rubia nooit heeft kunnen betrappen. Ook blijft hij herhalen dat hij mist in zijn hoofd heeft. Ja, hij was de enige persoon in de slaapkamer, maar

‘dit was niet beraamd’. „Ik zou willen dat ik wist wat er met me is gebeurd, [dit heeft ze niet verdiend](#).”

T-shirts met foto van slachtoffer

Hij herhaalt het woensdag in de Utrechtse rechtbank. Achter hem zitten veel nabestaanden. Gehuld in witte shirts met daarop een foto en de tekst ‘Justice for Rubia’. Ze hebben hoor- en zichtbaar moeite met wat Jur - hij ratelt aan één stuk door- verklaart. Bovenal zijn ze boos omdat hij hun geliefde Rubia op beestachtige wijze uit het leven heeft gerukt, en onduidelijk blijft over zijn rol daarin.

Want in de achterliggende maanden hebben ze [alle mogelijke scenario's voorbij horen komen uit zijn mond](#). Zijn eerste raadsman stuurde aan op noodweer (‘Rubia zou mij aan hebben gevallen. Maar ik wilde niet liegen zoals hij voorstelde, dus heb hem de laan uitgestuurd’). En daarna zei hij in trance te zijn geraakt door winti -invloeden (Jur komt uit een gemeenschap die gelooft in de invloed van geesten, red.) en dacht hij aan een negatieve uitwerking van een slaappil die Rubia hem gegeven zou hebben in combinatie met alcoholgebruik.

Relatieproblemen

Waar hij eerder aangaf dat er [geen relatieproblemen zouden zijn geweest](#), kan hij er niet langer omheen als de rechtbankvoorzitter talloze appjes voorleest. Van hem aan Rubia - waar ze uithangt? - en van haar aan hem waarin ze zegt dat ze ‘zo niet verder kan’. Er niet mee kan dealen dat hij haar wantrouwt, ‘als hoer neerzet’ en haar ‘kapotmaakt’.

Bewust gecreëerde ruzies, zegt Jur plots in de rechtbank. „In de Surinaamse cultuur houden vrouwen van dominante, controlerende mannen. Door jaloers te zijn geef je juist een teken dat je van haar houdt.” Zijn relatie

met Rubia was deels gebaseerd op liefde. ‘Zij benaderde mij in 2019 als fan na een concert in Paramaribo via Facebook, later ben ik naar Nederland gegaan.’ Maar ook financieel gewin speelde een rol. Zij schoof hem immers regelmatig geld toe. Omdat hij zijn Surinaams zangcarrière als leadzanger van de band Para Pas’ Krioro had opgegeven en in Nederland ondermaats werk moest doen. „Het doet pijn dat ze dood is.”

Donderdag volgen de slachtofferverklaringen, de strafeis en het pleidooi van Jur G's verdediging.

‘Rubia’s glimlach kon een hele ruimte verlichten’: OM eist twaalf jaar cel voor femicide in Utrecht

De Surinaamse volkszanger Jurgen ‘Jur’ G. (45) moet wat het Openbaar Ministerie betreft twaalf jaar de cel in voor het ombrengen van zijn levenspartner Rubia Egers (52). Voor de openbaar aanklager is de dood van de Utrechtse een typisch geval van femicide (vrouwenmoord). Met ziekelijke jaloezie als motief.

Ard Schouten 11-07-24, 12:25 Laatste update: 11-07-24, 13:40

Hij moet niet denken dat alles met een simpel sorry op te lossen is. Als een van de zoons van Rubia Egers het woord neemt, prikken de tranen in de Utrechtse rechtszaal. Hij zegt zich niet door woede te willen laten leiden, maar dat hij boos is blijkt uit zijn hele lichaamshouding.

Zijn stem klinkt steeds harder als hij zich rechtstreeks tot de man richt die op 24 januari 2023 besloot dat zijn moeder dood moest. Omdat hij dacht dat zij vreemdging, iets wat overigens nooit bewezen is en stellig wordt ontkend.

„Je hebt een belangrijke pilaar in ons gezin afgenomen. Nooit meer krijg ik een appje ‘hoe laat kom je thuis?’ of ‘kun je nog even langs de winkel gaan?’. Elke keer als de schuifdeur opengaat, hoop ik dat mijn moeder binnenkomt.”

Ook verhaalt hij over de nacht waarin zijn broer, hun inwonende nichtje en hij in hun Overvechtse flat de doodsstrijd van hun moeder zagen, nadat ze met 36 messteken en 17 messneden was toegetakeld. Bloedend zei ze: „Hij denkt dat ik vreemd ga.” „Ik zag de angst in haar ogen. Ik heb flashbacks en nachtmerries sindsdien.”

Levens gebroken

Het nichtje en zijn broer sluiten zich daarbij aan. „Een ongelooflijk warme en liefdevolle persoon is er dankzij jou niet meer. Haar glimlach kon een hele ruimte verlichten. Je hebt levens gebroken. Mijn moeder en ons toekomstige momenten ontnomen. Vanaf haar dood is alles incompleet.”

Hij gebruikte zijn geloof winti als een pilaar om zich achter te verschuilen. Maar het is zijn grofheid van handelen geweest die tot de dood van Rubia Egers heeft geleid

- Openbaar aanklager

Zeven nabestaanden vragen bij elkaar dik 350.000 euro aan shock-, materiële- en affectieschade, maar ze zeggen er stuk voor stuk bij dat geen enkel bedrag opweegt tegen het gemis van hun zo geliefde Rubia. Jur G. hoort het zichtbaar geraakt aan. Hij neemt zijn hoofd in zijn handen, schopt in de grond en tikt hard op op tafel. „Vreselijk, vreselijk, en het is allemaal mijn schuld.”

Over de schuldvraag bestaat geen twijfel. Jur G. zelf vindt – omdat hij geen plan beraamde – dat hij sowieso geen straf verdient. De openbaar aanklager deelt de mening dat het doodsteken van Rubia Egers gebeurde in een opwelling, maar zegt dat een jarenlange gevangenisstraf de enige rechtmatige straf is. „[Het toegepaste geweld was fors en gruwelijk](#). En opzettelijk. Eén motief springt er uit: ziekelijke jaloezie. Gecombineerd met

controledrang – verdachte luisterde zijn partner zelfs af – en overmatig alcoholgebruik. Hij was dagelijks ladderzat.”

Schuinsmarcheerder

Het Openbaar Ministerie benadrukt dat Jur G. ook in eerdere relaties agressief en dwingend was. En dat in gesprekken bij het Pieter Baan Centrum ‘vreemdgaan volgens de onderzoekers een dominant gespreksonderwerp was’. Saillant detail is dat de Surinaamse volkszanger op dag 1 van het proces openlijk sprak over zijn ‘snoeprelatie’ naast die met Rubia, en ook zei in eerdere relaties een schuinsmarcheerder te zijn geweest.

„Rubia is uit grote woede over vermeend vreemdgaan doodgestoken”, zegt de openbaar aanklager. „Dankzij een cocktail van jaloezie, stress en alcohol. Elke acht dagen wordt er in Nederland een vrouw gedood door haar (ex-)partner. Met mannen als dader die uit controledrang en jaloezie ver over de schreef gaan.”

Deze zaak is daar volgens het Openbaar Ministerie een exemplarisch voorbeeld van. „Met een verdachte die de schuld telkens buiten zichzelf zoekt. Hij zoop zich klem. Hij liep niet weg toen de relatie niet meer beviel. Hij koos geen hulp. Hij is niet open over het moment dat Rubia werd gedood. Hij gebruikte zijn geloof – winti – als een pilaar om zich achter te verschuilen. Maar het is zijn grofheid van handelen geweest die tot de dood van Rubia Egers heeft geleid. Welke impact dat heeft, hebben we gehoord in de indringende slachtofferverklaringen.”

De uitspraak is over twee weken.

Appendix G: AD/Gelderlander, Sela Trip

De moeder van Sela weet meteen dat het foute boel is als haar dochter thuiskomt met Oscar: 'No bro, I kill you'

Reconstructie Bij Oscar de R. (32) slaan op 12 maart 2023 de stoppen door als hij zijn ex-vriendin Sela (21) in haar huis in Nijmegen ziet kussen met iemand anders. Met 67 schaar- en messteken vermoordt hij haar, voor het toezien van hun baby. Hoe kon het zover komen?

Marieke Smid 17-11-23, 07:00 Laatste update: 17-11-23, 10:52

De moeder van Sela weet het meteen als haar dochter thuiskomt met haar nieuwe vriend Oscar: dit is foute boel. Deze jongen gaat niet goed voor haar zijn. Oscar is manipulatief. Sela mag bijvoorbeeld niet in een bikini zwemmen, want dan is ze te bloot.

Maar er iets van zeggen, dat durft haar moeder niet. Ze is bang dat Sela boos op haar wordt en hoopt dat haar dochter zélf zal ontdekken hoe Oscar werkelijk is.

Mishandeling en vernieling

Wat volgt is een relatie van tweeënhalve jaar met veel obstakels. Oscar blijkt al snel bezitterig, zeker als de twee een kindje krijgen. Het stel woont eerst in Heerlen en verhuist later naar Nijmegen. Vanaf 31 augustus 2022 wonen ze daar aan de Graafseweg.

Maar al een maand later beëindigt Sela de relatie en wordt Oscar woedend. Hij trekt Sela aan haar haren, slaat haar en vernielt de woning. Sela doet

daarvan in oktober aangifte. Ze vertelt de politie dan ook dat Oscar haar niet met rust laat en een sekstape van haar openbaar dreigt te maken.

Aangifte wordt ingetrokken

Na een tijdje gebeurt er echter iets bijzonders: Sela trekt de aangifte in en de twee komen weer bij elkaar, gaan zelfs weer samenwonen. Waarom? Dat is onduidelijk.

Goed gaat het alleen niet. Op 22 februari 2023 trommelt Sela haar moeder en broer op om naar haar huis te komen. Haar dochtertje brengt ze weg. Allemaal voorzorgsmaatregelen, want ze wil het uitmaken met Oscar. En nu echt.

Oscar weigert dat eerst te accepteren en wil zijn sleutel niet afgeven. Pas als Sela dreigt 112 te bellen, geeft hij toe en vertrekt. Hij gaat naar een vriend, waar hij in de woonkamer gaat slapen.

‘I kill you’

Contact blijft er wel sporadisch. Oscar wil graag hun dochtertje blijven zien en zijn spullen ophalen. Tegelijkertijd vindt hij het moeilijk dat ze niet meer samen zijn. „Ik vond het vreselijk wat ze me heeft aangedaan”, zegt hij. „Dat ik mijn huis niet meer in mocht.”

Volgens hem zijn er ‘afspraken’ gemaakt. Sela mag geen andere mannen meenemen naar huis en niet aan zijn dochter laten zien, blijkt uit WhatsApp-gesprekken. ‘Je snapt dat ik het vies vind als er iets in mijn eigen

bed gebeurt. Dat zou me koe koe maken’, appt Oscar Sela op 10 maart. Sela antwoordt: ‘Ooit test ik met ander sperma.’

Oscar: ‘No bro, I kill you.’

Ik heb mijn vriendin vermoord. Kom snel. Heel snel

Oscar de R.

Nieuwe date verstoppt in de meterkast

Een dag later, op 11 maart, gaat Oscar langs bij Sela. Volgens hem had ze geld nodig en kwam hij dat brengen. Maar dan is er een man in huis. Een man met wie Sela pas elf dagen aan het daten is.

Sela weet hoe boos Oscar kan worden en verstoppt haar date uit voorzorg in de meterkast, vlak voordat Oscar komt. Daar zit hij bijna een half uur, terwijl Oscar met Sela praat. „Als ik een kusje krijg, krijg je extra geld”, zegt hij bijvoorbeeld tegen haar.

De twee mannen zien elkaar niet, maar Oscar vermoedt onraad. ’s Nachts appt hij Sela: ‘Je bent met iemand daar, hè? Stuur een foto van je kop.’ Sela is er klaar mee. Ze blokkeert hem en zijn appjes komen niet meer aan. Ook niet op zondag 12 maart.

Date bedreigen met schaar

En dan gaat het fout. 'Heb je me geblokt? 10 minuten, dan kom ik die kant op', waarschuwt Oscar via sms 's middags. Hij stapt in de auto en racet naar haar huis.

Hij loopt naar de woning via de achtertuin, en dan ziet hij hem. De date. Op de bank. Terwijl hij met Sela kust. En haar dochter op de grond zit te spelen.

Oscar twijfelt geen moment en pakt een baksteen. Hij slaat de achterdeur in, pakt een schaar uit de keukenla en rent de woonkamer in. Sela gilt en schreeuwt.

„Je moet hier weggaan, ik ken je niet. Opdonderden!”, buldert Oscar tegen de man. Met een schaar wordt de date naar buiten gedwongen. Op de terugweg naar de woonkamer grist Oscar een mes mee uit de keuken.

Zes minuten later belt hij 112

Wat er dan precies gebeurt, is onduidelijk. Oscar weigert details te delen. Feit is alleen dat hij zes minuten later 112 belt. „Ik heb mijn vriendin vermoord. Kom snel. Heel snel.”

De politie snelt naar de woning en vindt Sela met 67 schaar- en messteken in een grote plas bloed in de woonkamer. Buiten treffen ze Oscar aan, die zo kan worden aangehouden. Hij heeft het kindje op de arm. De baby van nog geen jaar oud zat tijdens de moord op slechts 1 à 2 meter afstand van haar moeder, die keer op keer werd gestoken.

Verkrachting en kinderporno

Het is voor Oscar niet de eerste keer dat hij de fout in gaat. Zo werd hij in 2016 veroordeeld voor ontvoering, verkrachting en mishandeling. In 2017 kreeg hij straf voor smaadschrift en het verspreiden van kinderporno, in 2018 voor een poging tot zware mishandeling.

Uit eerder onderzoek van een psycholoog blijkt ook dat hij narcistisch en antisociaal is, en trekken van borderline heeft. Bij nieuw, recent onderzoek wordt dat bevestigd, en wordt nog toegevoegd dat hij een persoonlijkheidsstoornis heeft.

Het Openbaar Ministerie [eiste donderdagmiddag in Arnhem twaalf jaar cel en tbs met dwangverpleging](#) voor Oscar de R.. Over twee weken volgt de uitspraak.

Man die ex-vriendin Sela (21) met 67 steken vermoordde opnieuw veroordeeld

Het was een van de meest gruwelijke moorden die de afgelopen jaren is gepleegd in de regio. Jonge moeder Sela werd in het bijzijn van haar baby op afgrijselijke wijze gedood in haar nieuwe huis aan de Graafseweg in Nijmegen. Krijgt Oscar de R. in het hoger beroep dezelfde straf?

Rob van der Velden 24-07-24, 14:12 Laatste update: 25-07-24, 10:35

Dát de 32-jarige man zijn Nijmeegse ex-vriendin vermoordde staat vast, oordeelde het gerechtshof dinsdag.

Het slachtoffer had in februari 2023 de relatie met de verdachte beëindigd, maar hij kon dat niet verkroppen. Hij probeerde het slachtoffer te blijven zien en haar gedrag te controleren. Zo stuurde hij berichten om na te gaan waar en met wie zij was, probeerde hij met haar af te spreken en wilde hij niet dat het slachtoffer een relatie met een ander zou krijgen.

Omdat zij op 12 maart 2023 niet meer reageerde op zijn berichten, ging de verdachte naar haar woning. Hij zag door een raam dat zijn ex-vriendin op de bank zat met een andere man, waarna hij een steen door de ruit van de deur gooide en de woning binnenging.

Hij joeg met een schaar de man de woning uit, waarna hij op buitensporig

gewelddadige wijze 67 keer met een mes en een schaar op het slachtoffer instak, [waar hun 1-jarige dochtertje bij was](#).

Mes en schaar uit keuken

Net als de rechtbank is ook het hof van oordeel dat sprake is van doodslag en niet van moord. Voor het bewijs van moord moet er sprake zijn geweest van een vooropgezet plan. Het hof heeft geen bewijs gevonden waaruit voorbedachte raad zonder meer blijkt.

Er zijn aan de andere kant wel aanwijzingen dat er geen sprake was van voorbedachte raad. Zo ging Oscar de R. zonder een wapen naar de woning van zijn ex en vond de geweldsexplosie in zeer korte tijd plaats.

Daarbij gebruikte de man een mes en een schaar die hij ter plekke uit de keuken van het slachtoffer had gepakt. Kort na de steekpartij trof de politie hem bij de woning van het slachtoffer volledig in paniek en trillend aan.

Deskundigen stellen persoonlijkheidsstoornissen vast

Deskundigen hebben bij verdachte verschillende persoonlijkheidsstoornissen vastgesteld. Zo vertoonde hij narcistische, borderline en antisociale trekken en was hij slecht in staat frustraties en emoties te begrenzen en zijn impulsen te bedwingen. Het hof heeft verdachte daarom verminderd toerekeningsvatbaar verklaard en daarmee rekening gehouden bij de strafoplegging.

Voor ogen van dochtertje overleden

Dat het hof niettemin een gevangenisstraf van twaalf jaar oplegt, heeft te maken met de bijzonder ernstige vorm van de doodslag. Het slachtoffer is voor de ogen van haar dochtertje een gruwelijke dood gestorven.

En dat alleen maar omdat de verdachte zich niet bij het einde van de relatie neer kon leggen en niet accepteerde dat zijn ex-vriendin een relatie met een ander zou beginnen.

Straf en schadevergoeding: de uitspraak

De man krijgt dus in hoger beroep dezelfde straf cel opgelegd die de rechtbank hem vorig jaar al oplegde: twaalf jaar cel en tbs met dwangverpleging.

De verdachte moet ook nog forse schadevergoedingen betalen. Aan zijn in een pleeggezin opgenomen dochtertje een bedrag van 70.095 euro en aan de moeder van het slachtoffer 17.500 euro.

Appendix H: Gelderlander, Sanne Hertgers

Agent (50) die zijn vrouw (31) ombracht lag in scheiding, geen dienstwapen gebruikt: 'Al langer relatieproblemen'

update / met video De dode man (50) die zondagavond in een woning in Winterswijk is aangetroffen, is een politieagent. Hij zou zichzelf en ook zijn vrouw (31) die in de woning werd gevonden, van het leven hebben beroofd. Dat gebeurde volgens de politie niet met een dienstwapen. De twee lagen in een scheiding. De in Doetinchem wonende politieman arriveerde zondag overdag al in Winterswijk, waar de vrouw in een flat verbleef.

Wout Dusseldorp, Henk van Gelder, Henny Haggeman 08-10-23, 20:00
Laatste update: 10-10-23, 13:19

Dat laatste bevestigen verschillende goed ingevoerde bronnen aan De Gelderlander. De lichamen werden zondag rond 18.00 uur in de woning aan de Wheme in Winterswijk aangetroffen.

Gezien op camerabeelden

Ook maandag kan de politie nog geen inhoudelijke mededelingen doen. Van het grootschalige onderzoek, waar agenten in de nacht van zondag op maandag mee bezig waren, is in Winterswijk weinig meer te zien. Het enige dat resteert is een verzegeling op de voordeur van de flatwoning.

Volgens goed ingelichte bronnen van De Gelderlander is de man die in de woning is aangetroffen een politieman die in de Achterhoek werkzaam was. Meerdere burens zeggen dat ze de moeder van de omgebrachte vrouw in de straat hebben gezien, hevig geëmotioneerd. „Ze riep: mijn dochter, mijn

dochter. Het ging door merg en been.” Andere bronnen bevestigen dat de vader haar levenloze dochter aantrof.

De politieagent en de vrouw woonden tot voor kort samen in Doetinchem. Volgens bronnen hadden de twee relatieproblemen, ze zouden in scheiding liggen. Zij woonde sinds kort in Winterswijk, de man zou nog wel regelmatig bij haar over de vloer komen.

In de buurt wordt gezegd dat, sinds de vrouw er woont, er vaker geschreeuw is gehoord vanuit de woning. Een buurman die beelden van zijn bewakingscamera heeft teruggekeken, laat weten dat de man die zondag rond 11.00 uur in de ochtend bij de woning aankwam.

Onderzoek

Hij zou zijn auto ‘asociaal geparkeerd hebben’, verklaart een getuige. De vrouw liep op dat moment richting de Markt. Hij hield haar tegen, waarna de twee terugkeerden in de woning. Daarna zijn beiden niet meer gezien.

De politie heeft bevestigd dat het een man (50) en een vrouw (31) betreft en dat ze uit Doetinchem komen. Verdere mededelingen worden nog niet gedaan. „Verschillende specialisten onderzoeken de zaak en kijken naar verschillende scenario’s. Bij dit incident is er geen sprake van het gebruik van een dienstwapen”, laat de politie via een kort persverklaring weten (zie het bericht hieronder).

Melding buurtbewoner

Ruim zeven uur nadat de twee op camerabeelden te zien zijn, worden de lichamen gevonden. Daarna volgde een groot onderzoek. De politie kwam met diverse eenheden waaronder forensisch onderzoek ter plaatse. De woordvoerder van politie liet ter plekke weten dat de doodsoorzaak nog onduidelijk is. Daarvoor werden verschillende specialisten ingevlogen.

Ik ben geschrokken van de verschrikkelijke gebeurtenissen in Winterswijk gisteravond.”

Burgemeester Joris Bengevoord van Winterswijk

Het appartementencomplex waarin de woning zich bevindt, werd zondagavond in zijn geheel afgezet met rood-witte linten. In de buurt gingen al snel verschillende verhalen rond over wat zich in de woning zou hebben afgespeeld. Vooralsnog kan de politie geen van die verhalen bevestigen. Ook is nog niet bekendgemaakt of er sprake is van een misdrijf.

De hele nacht was het een komen en gaan van politiemensen. Mannen en vrouwen in witte pakken liepen de woning in en uit. Om toeschouwers het zicht op het appartement te ontnemen, werden er grote zichtschermen geplaatst. Een opvallend detail is dat een auto, waar politielinten omheen hingen, met een auto-ambulance voor de woning werd neergezet. Mogelijk gaat het daarbij om de auto van de agent.

Gaat wel even duren

Een flink aantal omwonenden en geïnteresseerden sloegen het gebeuren vanaf een afstandje gade. Ondertussen werd er druk gespeculeerd over wat er gebeurd was. De meeste mensen bleven maar kort staan. De schok over wat er gebeurd was direct groot. „Dit gaat nog wel even duren”, liet een van hen zich ontvallen als hij de locatie verlaat.

Burgemeester Joris Bengevoord heeft zojuist maandagochtend een eerste bericht achtergelaten op zijn Facebook-pagina. Hij schrijft: „Ik ben geschrokken van de verschrikkelijke gebeurtenissen in Winterswijk gisteravond. Mijn gedachten zijn bij alle nabestaanden en betrokkenen.”

Agent Frank (50) kon zich niet neerleggen bij de breuk met Sanne (31): 'We zijn aangeslagen, kapot van verdriet'

Politiebrigadier Frank (50) uit Doetinchem maakt zondag een einde aan zijn leven, nadat hij eerst zijn vrouw Sanne (31) heeft omgebracht. Familie, vrienden en collega's blijven in totale verbijstering achter. Hoe heeft het zo uit de hand kunnen lopen? Een reconstructie.

Henny Haggeman, Henk van Gelder 10-10-23, 07:00 Laatste update: 10-10-23, 12:36

Ze zijn bijna tien jaar gelukkig getrouwd. Frank is een stoer ogende politieman. Een grote vent, getatoeëerde armen. Kaal hoofd met daaronder een stoppelbaard. Sanne, lang blond haar, is uitgesproken en recht door zee. Ze is ooit opgeleid als beveiligers.

Ze delen een passie voor motoren. Frank is de trotse bezitter van een Harley-Davidson. Ze schelen twintig jaar, maar hun leeftijdsverschil is tussen hun tweeën nooit een issue geweest, aldus een oud-collega van Frank.

Sanne verhuist naar Winterswijk

Maar hun huwelijk dreigt te stranden. Een maand geleden verhuisde Sanne – die twee broers heeft – naar Winterswijk, de plaats waar haar vader woont. Hij is eigenaar van een transportbedrijf.

In het kleine appartement van nog geen 50 vierkante meter aan de Wheme vindt Sanne een nieuwe plek voor zichzelf. Frank blijft met hun drie hondjes alleen achter in hun woning aan de rand van het centrum van Doetinchem.

Op haar eigen stekje bezint Sanne zich op een nieuwe toekomst. Onduidelijk is of dat met of zonder Frank is. Nu ze is gestopt met haar beautysalon, die ze zo'n negen jaar drijft in het huisje in de achtertuin, zoekt ze ander werk. Iets 'robuusts', want met het vak van schoonheidsverzorgster is ze eigenlijk wel klaar.

Ze wordt door Frank tegengehouden

Frank lijkt zich moeilijk bij hun breuk neer te kunnen leggen. De agent komt nog geregeld op bezoek. Volgens een buurman is op camerabeelden te zien hoe Frank zondagochtend rond 11.00 uur zijn Volvo 'asociaal' parkeert. Op de beelden zou te zien zijn hoe Sanne richting de Markt loopt, maar door Frank wordt tegengehouden. Ze hadden overduidelijk ruzie, zegt de buurman. Hij ziet op de beelden hoe Sanne op aandringen van Frank terugloopt naar de woning. Daarna zijn beiden niet meer gezien.

Als vader Wim die zondagmiddag maar geen contact met zijn dochter krijgt, gaat hij om 18.00 uur langs haar appartement. Hij doet een afgrijselijke ontdekking. In de flat treft hij [de levenloze lichamen](#) aan van Sanne en Frank.

Niet veel later arriveert ook de politie. Franks eigen collega's in het blauw.

Er waren geen voortekenen dat het zo mis zou kunnen gaan. Dan was er wel vooraf ingegrepen, denk ik

Oud-collega van Frank

Volgens de oud-collega is het zeer waarschijnlijk dat Sanne door Frank is omgebracht. De politie zegt maandagmiddag in een korte persverklaring nog ‘verschillende scenario’s’ te onderzoeken. Wel wordt alvast meegedeeld dat de politieman niet zijn dienstwapen heeft gebruikt.

Waarom dit is gebeurd, is voor iedereen onbegrijpelijk. „Er waren geen voortekenen dat het zo mis zou kunnen gaan”, zegt de oud-collega. „Dan was er wel ingegrepen.” Natuurlijk, beaamt hij, was Frank erg verdrietig over de relatieproblemen. Deze wanhopige daad valt totaal niet met hem te rijmen. „Hij was juist een zachtmoedige, lieve kerel. En ondanks zijn stoere uiterlijk eerder kleinzerig en zachtaardig.”

‘Frank was wel wat gewend’

Frank werkte dertig jaar als politieagent in de Achterhoek. Altijd op straat, politiezorg zoals dat officieel heet. Vooral in Doetinchem, maar ook was hij werkzaam in Zelhem en Bronckhorst.

Hij draaide vaak mee in de noodhulp, zegt de oud-collega. „Hij was wel wat gewend, en verstond zijn vak. Ooit stonden we met getrokken pistolen tegenover doorgesnoven junks. In die hectiek bleef juist hij de rust zelve. Ook mede daardoor snap ik hier helemaal niets van.”

‘Het verdriet is immens’

Een tijdlang is Frank gedetacheerd bij de Politieacademie in Apeldoorn. Als rijinstructeur leert hij aspirant-agenten de fijne kneepjes van het vak; hoe je

in surveillanceauto's met gillende sirenes op 112-meldingen rijdt. Zondag is hij zelf de veroorzaker van een noodhulpmelding.

Voor de betrokken families is dit leed niet te bevatten, zegt de oud-collega. „Het verdriet is immens. Dit had niemand zien aankomen.” Familieleden van Sanne laten op Facebook weten bij elkaar steun te zoeken: ‘We zijn aangeslagen, kapot van verdriet en we zijn er voor elkaar.’

Appendix I: Stentor, Sylvia Steunenberg

Ex-vriend Jeremy (51) opgepakt voor dood Sylvia uit Apeldoorn

update De politie verdenkt ex-vriend Jeremy van E. (51) van betrokkenheid bij de dood van Sylvia Steunenberg uit Apeldoorn. Dat bevestigen bronnen aan *de Stentor*. De man uit Uithoorn is vanochtend opgepakt in Rhenen. Het lichaam van Steunenberg werd donderdag gevonden in een bos bij Wenum-Wiesel, net buiten Apeldoorn.

Ewoud ten Kleij 28-03-23, 10:05 **Laatste update:** 28-03-23, 18:56

De politie verdenkt Van E. van 'betrokkenheid bij moord c.q. doodslag op de vrouw'. Na de vondst van het lichaam deelde de politie vrijdag een foto van de vrouw om haar identiteit te achterhalen. Het bleek om de 45-jarige Sylvia Steunenberg uit Apeldoorn te gaan. Het delen van zo'n foto is [hoogst uitzonderlijk](#), stellen deskundigen.

Woningen onderzocht

De vrouw is vermoedelijk op een andere plek om het leven gebracht. De politie doet hier onderzoek naar. Jeremy van E., die afgelopen week nog meermaals bij de woning van Steunenberg aan de Lange Grafte in Apeldoorn is gezien, is dinsdagochtend rond half acht aangehouden in een woning in het Utrechtse Rhenen. Ook het huis van Van E. in Uithoorn is deze ochtend doorzocht.

Van E. eerder: 'Verscheurd'

Van E. liet dit weekeinde aan *de Stentor* weten ['verscheurd' te zijn van verdriet](#) en niet te weten hoe hij dit verlies moet dragen. Hij verklaarde niet te weten wat er is gebeurd. Van E. kreeg Sylvia naar eigen zeggen al een paar dagen niet te pakken en noemde haar 'een gesloten persoon'.

Bekenden van Jeremy typeren hem wisselend. 'Een womanizer', 'een klaploper', 'een lieve wijze man', 'een motormuis'. Van E. heeft al jaren een bedrijf in motoren en onderdelen, de

laatste jaren in Voorst. De relatie tussen hem en Sylvia zou een jaar of tien hebben geduurd. De man liet de afgelopen jaren meerdere mensen weten een crimineel verleden te hebben.

De Noord-Hollander wordt de komende dagen verhoord en voorgeleid bij de onderzoeksrechter. Die bepaalt of de man langer in de cel blijft. Een 25-hoofdig researchteam is onder de naam Uruguay met de zaak bezig.

De politie wil niet reageren op de identiteit van de aangehouden verdachte en laat het bij een 51-jarige man uit Uithoorn. Volgens woordvoerder Sigrid Passchier van de politie heeft uitgebreid 'tactisch en forensisch onderzoek' ertoe geleid dat de man als verdachte in beeld is gekomen. „Ze kennen elkaar”, wil Passchier slechts kwijt over de relatie tussen de man en de omgekomen Sylvia.

Jeremy (52) doodde zijn ex Sylvia (45) in Apeldoorn en liet haar lichaam achter in de berm: tien jaar cel en tbs

Hij bracht haar zelf om het leven, maar speelde nog dagenlang toneel door tegen de familie van Sylvia Steunenberg én tegen de politie te doen alsof hij zich zorgen maakte om zijn ex-vriendin. Jeremy van E. (52) is veroordeeld tot tien jaar cel en tbs voor doodslag.

Ewoud ten Kleij 19-02-24, 13:33 Laatste update: 19-02-24, 13:42

Ze waren twaalf jaar samen, maar de relatie tussen Van E. en Steunenberg was in 2022 al verbroken. Toch kwamen ze niet van elkaar af. Van E., die een huurwoning had in Uithoorn, verbleef tot aan de dag van Sylvia's dood in haar woning in Apeldoorn. Hij huurde een loods in de buurt en misbruikte haar woning om te slapen en te douchen, blijkt uit chatgesprekken tussen Van E. en andere vriendinnen.

Op woensdag 22 maart 2023 gaat het fout. Van E. brengt Sylvia Steunenberg (45) om het leven door haar te wurgen. De man verklaart zelf dat zijn ex hém aanviel en dat ze, terwijl hij zich verdedigde, zijn hand heeft gebruikt om zichzelf te wurgen. Van E. hield dat twee weken geleden in de rechtbank hardnekkig vol. De rechtbank wijst die lezing van de hand.

Lichaam in de berm

Na haar dood rijdt Van E. met het lichaam van Steunenberg in zijn bestelbusje naar zijn loods op het voormalige mobilisatiecomplex bij Wilp. Daar voert hij nog WhatsApp-gesprekken met zijn nieuwe vriendin en een vrouw met wie hij aan het daten is, waarin hij doet voorkomen dat hij Sylvia heeft geholpen en haar de volgende dag weer ziet.

Uren later rijdt Van E. terug naar Apeldoorn. Het lichaam ligt nog steeds in zijn bus. Volgens zijn eigen verklaring wil hij Sylvia terugbrengen naar haar

woning, maar raakt hij in paniek en rijdt hij door. Hoe dan ook, de bus stopt aan de Wieselseweg in Wenum-Wiesel. Daar, in de berm die grenst aan de paleistuin van Het Loo, laat hij het lichaam van Steunenberg achter.

De volgende ochtend wordt ze gevonden. De politie doet urenlang onderzoek, maar weet niet te achterhalen wie de vrouw is. Daarom wordt een zeer ongebruikelijk middel ingezet: de politie deelt foto's van het ontzielde lichaam. Naaste familieleden krijgen die onder ogen en identificeren de vrouw als Sylvia Steunenberg. De familieleden hebben tot op de dag van vandaag veel last van het zien van de schokkende foto's.

Jammeren

Haar ex Jeremy van E. wordt door familie direct genoemd als potentiële dader. Zelf houdt hij zich van de domme. Hij mailt Sylvia's zus of zij weet waar ze is. Hij gaat zelfs op eigen houtje naar het politiebureau, twee dagen nadat hij haar heeft omgebracht. 'Ik maak me zorgen', zegt hij. Als rechercheurs hem het 'nieuws' van haar dood brengen, jammert hij minutenlang.

Dat hij even later in gesprek met de recherche zomaar vertelt dat Sylvia 'vaak op sokken wandelde' en dat ze hem vaak vroeg 'haar hals aan te raken', doet bij de agenten alle alarmbellen afgaan. De vrouw droeg geen schoenen toen ze werd gevonden en is door verwurging om het leven gebracht. Maar dat is nog helemaal niet naar buiten gebracht. Het is de rechercheurs helder: Jeremy van E. weet meer.

Lees ook

Hij laat haar lichaam achter in de berm, maar appt daarna nog met Sylvia:
'Die leugens doen zoveel pijn'

'Lieve Sylvia, wat is er aan de hand. Je reageert totaal niet, ik begin me nu zorgen om je te maken. Waar ben je. Wil je gewoon even rust?' Jeremy van E. stuurt het berichtje naar de telefoon van Sylvia Steunenbergh (45). Ruim 30 uur eerder liet hij haar lichaam achter in een berm achter Paleis Het Loo.

Een paar dagen later wordt hij opgepakt. Maandenlang ontkent Van E. alle betrokkenheid. Pas in juli doorbreekt hij zijn stilzwijgen en begint hij honderduit te verklaren. Dan komt de man, die het dossier inmiddels heeft gelezen, met de lezing dat Steunenbergh hem aanviel met onder andere een bijl en dat hij zich verdedigde.

Dat ze 'blijkbaar per ongeluk om het leven is gekomen'. Dat hij haar naar het ziekenhuis wilde brengen. Dat de batterij van zijn telefoon leeg was en hij dus geen 112 kon bellen. Op zitting bleek dat dit niet het geval was. De rechtbank ziet onvoldoende bewijs voor een vooropgezet plan, dus veroordeelt Van E. niet voor moord. Wel is doodslag bewezen.

'Op berekenende wijze'

Het wordt Van E. aangerekend dat hij 'op berekenende wijze zijn betrokkenheid bij de dood probeerde te verhullen' en dat hij op respectloze wijze met haar lichaam omging. De schade die de man heeft veroorzaakt bij de familie van Sylvia ziet de rechtbank als strafverzwarend.

Omdat Van E. volgens de rechtbank enigszins verminderd toerekeningsvatbaar was – uit onderzoek bleek een chronische stoornis met narcistische en antisociale kenmerken – en omdat moord niet is bewezen, valt de straf zes jaar lager uit dan geëist. Wel wil de rechtbank dat Van E. wordt behandeld in een tbs-kliniek. ‘Het opleggen van die maatregel is volgens de rechtbank in het belang van de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen.’

Het Openbaar Ministerie eiste twee weken geleden 16 jaar celstraf en een verplichte tbs-behandeling. Volgens de aanklager heeft Van E. zijn ex vermoord. Nabestaanden van Sylvia Steunenbergh gaven op de zitting geëmotioneerd hun verklaring. „Een narcist, een agressieveling, een vrouwenhater. Er zijn veel meer vrouwen die bang voor hem zijn. Voor mijn zus komt dit te laat, maar voor andere vrouwen hopelijk niet”, sprak een van Sylvia’s zussen.

Jeremy van E. moet de ouders, zussen en zwager van Sylvia een schadevergoeding betalen van in totaal ruim 108.000 euro.

Appendix J: Telegraaf, Esmeralda de Vries

Esmeralda (33) moest verbreken relatie met de dood bekopen: 'Hij ging meteen in de aanval'

Door Marieke van Essen

11 mei 2023 in Binnenland

Den Haag - Een onverklaarbare geweldsuitbarsting. Daarvan was volgens het Openbaar Ministerie sprake toen de 31-jarige Juanito V. begin februari zijn Delftse ex-vriendin Esmeralda de Vries (33) voor de ogen van haar moeder en stiefvader dodelijk neerstak. Dat bleek tijdens de eerste rechtszitting donderdag. De Haagse rechter bepaalde dat de Belg, die wordt verdacht van doodslag en tweemaal poging doodslag, ter observatie moet worden opgenomen in het Pieter Baan Centrum.

De gruwelijke steekpartij voor de ouderlijke woning aan de Frederik van Eedenlaan vond op zondag 5 februari plaats en bracht in het hele land een schokgolf teweeg. V. reed die bewuste ochtend met zijn auto van Delft naar zijn woonplaats in België, toen hij van zijn vriendin een sms'je kreeg dat ze de relatie wilde verbreken. De Belg reed daarop terug naar Delft, waar hij volgens de officier van justitie 'meteen in de aanval ging'.

Met een mes stak hij zijn ex in het hoofd, lichaam en been. Uit beelden zou blijken dat de agressieve V. even wegliep en daarna opnieuw op het slachtoffer instak. Haar moeder en stiefvader, die te hulp schoten, werden 'op dezelfde levensbedreigende wijze' in hun hoofd, nek, lichaam en hals gestoken. Beiden overleefden het. Na de aanval vluchtte V. en bekende hij op Facebook zijn vriendin te hebben doodgestoken.

'Spijt'

In een eerste verhoor beweerde de verdachte dat hij naar Esmeralda was gegaan om zichzelf iets aan te doen, voor haar ogen. Maar daarvan is niets gebleken, aldus de officier. V., die met een trillend been in het verdachtenbankje zat, bekende snikkend dat hij 'duizend keer spijt' heeft. „Elke ochtend als ik opsta, weet ik dat ze er niet meer is. Zij is het eerste waaraan ik

denk. Als ik eet, denk ik aan haar. Als ik ga slapen, denk ik aan haar”, aldus de verdachte, die eerder in de gevangenis stopte met eten en drinken.

Tijdens de pro-formazitting stond de rechtbank voor de vraag of V. voor onderzoek naar het Pieter Baan Centrum zou moeten. Zijn advocaat verzette zich hiertegen. Volgens haar ontbreekt de noodzaak, omdat haar cliënt ‘aan alles wil meewerken’. Ook zou hij de steun nodig hebben van zijn familie en zou hij om die reden recent ook zijn overgeplaatst naar het dichterbij gelegen Vught.

Afgeluisterd

De officier van justitie betwijfelt echter of Juanito V. zal gaan meewerken, omdat hij in een afgeluisterd telefoongesprek tegen zijn broer zou hebben gezegd: ‘Ik herinner me alles nog, maar ik ga het gewoon op onbekwaam spelen’. Omdat de verdachte mogelijk niet alles kan of wil vertellen, is er volgens haar diepgravend onderzoek nodig.

De rechter ging hierin mee en meende dat V. gezien de ernst van de feiten moet worden geobserveerd in het Pieter Baan Centrum. De volgende zitting is op 3 augustus.

Justitie eist 23 jaar cel voor man die ex doodstak voor de ogen van dochtertje

Door Saskia Belleman

18 jan. 2024 in Binnenland

DEN HAAG - Met 26 messteken maakte de Vlaming Juanito V. (32) op 5 februari vorig jaar een eind aan het leven van zijn 33-jarige ex-vriendin Esmeralda uit Delft. Ze had die ochtend hun relatie uitgemaakt en dat kon hij niet verkroppen. Voor de ogen van haar 6-jarig dochtertje stak hij toe. Eerst zijn ex, daarna haar moeder en vader die haar te hulp schoten. „Mama, je gaat toch niet dood?“, riep het kind doodsbang uit.

Juanito V. voelde zich gekrenkt, beledigd en in zijn eer aangetast. Zijn ex-vriendin moest dat met haar leven bekopen, en haar ouders bijna ook, zei de officier van justitie die donderdag in de rechtbank van Den Haag een gevangenisstraf van 23 jaar en tbs met dwangverpleging tegen Juanito V. eiste, voor moord op Esmeralda de Vries en twee pogingen doodslag op haar ouders, die probeerden haar te beschermen.

Oorlogssituatie

„Het leek wel een oorlogssituatie”, zei een hulpverlener achteraf over de drie levensgevaarlijk gewonde slachtoffers in de voortuin van de woning aan de Frederik van Eedenlaan in Delft. Esmeralda’s ouders overleefden het geweld ternauwernood. Esmeralda niet. Zij blies ter plekke haar laatste adem uit.

Juanito V. reed op dat moment alweer richting Antwerpen. Op de terugweg plaatste hij een post op Facebook: „Drie neergestoken, waaronder de persoon van wie ik hield. Ik kon niet verkroppen dat ze me verliet. Ik ben niet gek. Het werd me teveel. Sorry iedereen.” En hij belde 112. „Ik heb iets mega-doms gedaan.”

In de rechtbank bleek een snotterende en snikkende Juanito V. zich vrijwel niks meer te kunnen herinneren van de gebeurtenissen. „Ik wilde niemand pijn doen”, zei hij. Maar vooral vaak klonk „Ik weet het niet” vanuit de verdachtenbank.

‘Gaan voor onbekwaam’

Of hij zich daadwerkelijk niets herinnert is de vraag. In de gevangenis zei Juanito V. tegen zijn familie: „Ik herinner me alles nog, hè? Ik ga het gewoon spelen, dat ik me niks herinner.” En tegen zijn broer zei hij dat hij zou „gaan voor onbekwaam.” Ofwel volledig ontoerekeningsvatbaar. En ook dat Esmeralda er eigenlijk makkelijk vanaf was gekomen. De gesprekken werden afgeluisterd.

Wat de officier betreft is er sprake van moord. Juanito V. handelde volgens haar niet in een opwelling, maar weloverwogen. Zo schreef hij al in januari aan zijn moeder: „Ik moet me soms

inhouden om haar gene kogel door de bol te jagen”, en beklagde hij zich erover dat Esmeralda „met mijn voeten speelt.” Vlaams voor aan het lijntje houden.

Esmeralda vertelde haar ouders dat ze het eigenlijk al op zaterdagavond 4 februari had willen uitmaken, maar dat er een bedreigende situatie ontstond. Juanito V. zat met een mes op schoot op de bank en dreigde zichzelf te doden voor de ogen van zijn vriendin en haar dochtertje.

De volgende ochtend stuurde ze hem een sms: „Je hoeft niet meer naar ons te komen, het is klaar. Ik heb gisteravond geprobeerd om het fatsoenlijk te doen, maar je gaf me geen keus.” Dat deed de stoppen bij hem doorslaan.

‘Geen domme dingen doen’

Tijdens zijn rit van België naar Delft, probeerden een goede vriend én een vriendin hem tegen te houden. „Draai om! Geen domme dingen doen”, schreef de vriend. De vriendin tegen wie hij zei dat hij „ze kapot ging maken” probeerde het hem het hem uit het hoofd te praten. Vergeefs. Volgens advocate Sammy Laurier was er geen sprake van een weloverwogen besluit om Esmeralda te doden. Dat zou blijken uit het feit dat hij niet zijn best deed om er ongezien mee weg te komen. Ze vroeg vrijspraak voor moord. Uitspraak 8 februari.

Appendix K: Telegraaf, Jessica

Dode vrouw en zwaargewonde man aangetroffen in Rijswijk

26 nov. 2023 in Binnenland

RIJSWIJK - In een woning aan de Lange Dreef in Rijswijk heeft de politie rond 01.00 uur in de nacht van zaterdag op zondag een overleden vrouw aangetroffen. Vlakbij de woning is ook een zwaargewonde man aangetroffen. Hij ligt zondagmorgen nog in het ziekenhuis, zegt een woordvoerder van de politie.

Volgens burgemeester Huri Sahin „lijkt er sprake te zijn van een familiedrama.” De politie zei eerder al uit te gaan van een incident in de relationele sfeer en meldde dat de man buiten de woning gewond is geraakt. Het is niet bekend of hij is aangehouden.

„Vannacht heeft in onze stad een afschuwelijke gebeurtenis plaatsgevonden”, schrijft

burgemeester Huri Sahin op sociale media. „Intens verdrietig en tragisch. Mijn gedachten gaan uit naar de kinderen, de familie en nabestaanden. Ook denk ik aan de buurtbewoners die geraakt zullen zijn door deze tragische gebeurtenis.”

De politie trof de vrouw en de man aan na een melding. Hoe de vrouw om het leven is gekomen en de man gewond is geraakt, wordt nog onderzocht. Ook over hun identiteit is nog niks bekendgemaakt.

Verdachte van doden vrouw Rijswijk overleden

30 nov. 2023 in Binnenland

RIJSWIJK - De man die wordt verdacht van het doodschieten van een 45-jarige vrouw in Rijswijk afgelopen weekend, is overleden. De vermoedelijke schutter, die samenwoonde met het slachtoffer, werd zelf buiten de woning aan de Lange Dreef zwaargewond aangetroffen. Hij bezweek woensdagavond, meldt het Openbaar Ministerie.

De politie vond in de nacht van zaterdag op zondag rond 01.00 uur de vrouw en de man (49) na een melding. Het slachtoffer is in haar woning nog gereanimeerd, maar hulp mocht niet meer baten.

Het OM meldt dat de politie het onderzoek, nu de verdachte is overleden, zal afronden.

Appendix L: Telegraaf, Linda de Jong

'Vrouw dood in kofferbak voor huis in Bovenkarspel'

Door Cees Beemster

13 apr. 2023 in Binnenland

BOVENKARSPHEL - De politie heeft woensdagavond in Bovenkarspel een overleden persoon aangetroffen langs de Bourgondiëweg in Bovenkarspel. Volgens getuigen gaat het om de vrouw die hier woonde. Ze zou dood in de kofferbak van de personenauto op haar eigen pad zijn aangetroffen.

De man (53) die de politie in deze zaak heeft aangehouden, is volgens buurtbewoners haar partner. De politie zegt dat de overleden persoon 'onder verdachte omstandigheden' is aangetroffen. Een misdrijf wordt volgens de politie niet uitgesloten.

De 53-jarige man 'uit Stede Broec' is aangehouden op verdenking van mogelijke betrokkenheid bij het overlijden. Hij zit vast op het politiebureau voor verhoor. Hij zit in beperkingen, wat betekent dat hij alleen met zijn advocaat mag communiceren. Daarom verstrekt de politie nu geen verdere inhoudelijke informatie over de zaak.

Kermis

De vrouw was sinds afgelopen maandag, toen het nog kermis in Bovenkarspel was, vermist. Buurtbewoners zagen woensdag aan het eind van de middag plotseling politie bij de woning verschijnen. Ook cirkelde enige tijd een politieheliikopter boven de wijk en verschenen er rechercheurs van de forensische opsporing die, gehuld in witte pakken, het huis binnentrokken en urenlang onderzoek in en rond de woning verrichtten.

De politie bevestigde donderdagmiddag dat de actie plaatsvond omdat de vrouw vermist was. Zij werd woensdagavond aangetroffen. 'De omstandigheden waren van dien aard dat nader onderzoek noodzakelijk is', laat de politie in een persverklaring weten. Rechercheurs onderzochten behalve het huis ook de caravan én de witte personenauto die op het pad op het erf geparkeerd stonden.

Onderzoekstent

Buurtbewoners zagen hoe 's nachts een onderzoekstent over deze auto werd geplaatst. En zagen hoe een bergingsbedrijf deze auto 's morgens vroeg meenam. Ook verscheen 's morgens in alle vroegte een lijkwagen bij het huis. Donderdagochtend bleven alle ramen van de woning potdicht. De steeg langs het huis was met linten door de politie afgezet zodat niemand bij de toegangspoort aan de zijkant van het erf kon komen. Zowel aan de voor- als aan de achterkant van het huis hielden agenten mensen tegen die de steeg in wilden lopen.

Dat de dode persoon dood in de kofferbak van de auto is gevonden, zoals een betrouwbare bron aan het Noordhollands Dagblad heeft verklaard, bevestigt de politie niet. Ook niet dat het om de vrouw des huizes gaat, zoals buurtbewoners vertellen. „Wij mogen strafrechtelijk inhoudelijk niets meer vertellen omdat de man in beperkingen zit”, aldus politiewoordvoerder Mascha Koning. Dat het om een vrouw in een kofferbak ging, wordt door de politie ook niet ontkend.

'Heel gewoon gezin'

„Het is een drama. Het houdt me bezig”, zegt intussen een buurvrouw. „Je zal maar het bericht krijgen dat je dochter vermoord is. Het is toch wat dat zo iets hier gebeurt. Dat verwacht je niet. Je zou dit van deze mensen ook niet zeggen. Dit was een heel gewoon gezin. Het stel woonde hier sinds hun trouwen al dik twintig jaar. Afgelopen zondag liepen ze nog samen hand in hand.” De man in kwestie staat in de buurt goed bekend. „Een harde werker. Een echte Bovenkarspeler”, vertelt een andere buurtbewoner. „Het schijnt dat hij samen met zijn jongste van twee zoons, die nog thuis woont, is opgepakt”, zegt een andere bewoner. Maar ook dit laatste bevestigt de politie nu niet.

De politie zegt uitgebreid onderzoek te doen naar het overlijden en de identiteit van de persoon. 'Een forensisch onderzoeksteam stelt bijvoorbeeld sporen veilig in de woning en de auto en probeert aan de hand hiervan te analyseren hoe het slachtoffer om het leven is gekomen. Daarnaast wordt aan buurtbewoners gevraagd of zij iets hebben gezien of gehoord, of misschien bruikbare camerabeelden hebben', aldus de politie. Getuigen worden gevraagd zich te melden via 0900-8844 of anoniem via 0800-7000.

OM eist 13 jaar cel voor doden en verbranden echtgenote: 'Had mam laten gaan'

Door Robert Vinkenborg

Aangepast: 11 sep. 2024 10 sep. 2024 in Binnenland

Alkmaar - Het Openbaar Ministerie (OM) eiste dinsdag een celstraf van 13 jaar tegen de 54-jarige Emiel H. uit Bovenkarspel. Hij wordt verdacht van het doden, en het later verbranden van haar lichaam, van zijn echtgenote Linda de Jong (49). Volgens het OM heeft H. zijn vrouw om het leven gebracht uit angst dat ze hem zou verlaten voor een andere man. H. ontkent doodslag en suggereerde dat verwondingen aan haar lichaam ook veroorzaakt zouden kunnen zijn door SM-seks waar zijn vrouw belangstelling voor zou hebben gekregen.

Hij probeerde de misdaad te verdoezelen door haar lichaam in brand te steken. Een poging haar lichaam in de tuin te verbranden lukte niet goed. Een paar dagen later vond de politie het verminkte lichaam van de vrouw in de kofferbak van H.'s auto na een vergeefse poging het lichaam elders te verbranden en weg te werken.

Vingers in zijn oren

Volgens het OM staat vast dat de vrouw in april vorig jaar bij een ruzie door geweld om het leven is gebracht: „Dat tonen forensische onderzoeken aan. Hij kon niet verwerken dat zij, ondanks zijn smeken, hem wilde verlaten”, aldus een van de officieren van justitie. Tijdens het voorlezen van de aanklacht hield H. zijn vingers in zijn oren, ook nadat de rechter hem had gemaand dat niet te doen: „Het is ook in uw belang te horen wat u wordt verweten.” H. trok zich er niks van aan, maar zei later wel dat hij de strafeis niet had gehoord. Het OM acht doodslag bewezen, alsmede de opzet om zijn misdrijf te verhullen door te pogen haar lichaam weg te werken.

Emiel H. ontkende stellig dat hij zijn vrouw heeft gewurgd. Volgens hem was er sprake van een ongeluk nadat ze samen waren gevallen tijdens een woordenwisseling, nadat Linda hem met de fiets wilde verlaten. Het echtpaar kampte al jaren met relatieproblemen sinds zijn vrouw een verhouding zou hebben gekregen met een getrouwde man.

Volgens H. en zijn verdediging wilde het slachtoffer ruimte om haar biseksualiteit te ontdekken. Ze kreeg die ruimte en het echtpaar bezocht, volgens de verdediging, samen parenclubs. Daar ontmoette Linda ook een man met wie ze een seksuele relatie kreeg. Dat zou H. goed hebben gevonden tot hij een brief vond waaruit zou blijken dat ze verliefd was geworden op haar minnaar, zo verklaarde H. Steeds vaker gaf Linda aan dat ze weg wilde bij H. H. liet kort voor haar dood weten niet voor de gevolgen in te staan als ze zou vertrekken. Ook dreigde hij herhaaldelijk zelfmoord te plegen als ze weg zou gaan.

Appen met minnaar

In het paasweekend in april vorig jaar ontdekte H., na een avondje in de kroeg, dat zijn echtgenote weer aan het appen was met haar minnaar. Daar ontstond de volgende dag ruzie over. Volgens H. zijn ze samen bij een strubbeling gevallen. De vrouw zou op haar buik en gezicht terecht zou gekomen, waarna H. bovenop haar terechtkwam. Tijdens het overlijden van de vrouw, lag een van hun zoons boven te slapen.

H. vertelde zijn kinderen, familie en kennissen dat zijn vrouw er vandoor was naar haar minnaar. Hij bracht, nadat hij haar lichaam zou hebben verpakt in zeil, zijn schoonmoeder nog een bloemetje ter gelegenheid van Pasen en nam zijn zoons mee naar de kermis. Tussendoor probeerde hij volgens het OM het lichaam van hun moeder in de tuin te verbranden: „Hij neemt geen verantwoordelijkheid voor zijn daden en probeerde een ander de schuld in de schoenen te schuiven”, aldus het OM.

„Het is afschuwelijk wat je mam hebt aangedaan”, aldus een van de zonen bij de rechtbank: „Hoe heb je dat kunnen doen? Je zou haar nooit iets aandoen. Je hebt alles kapotgemaakt, het zal nooit meer hetzelfde zijn. In de toekomst zonder ouders krijg ik kinderen. Ik heb een vader, maar die herken ik niet meer. Hij is niet meer de vader die ik vroeger kende. Had mam laten gaan, dan was alles beter geweest.”

Beide zonen hebben aangegeven geen enkel contact meer te willen met hun vader. Aan het einde van de lange zittingsdag zei H: „Ik ga hier met een goed gevoel weg.” De rechtbank doet op 24 september uitspraak in deze zaak.

Appendix M: Telegraaf, Rinalda Chompff

**Bertus V. (66) ontkent moord op doodgestoken vrouw Rinalda:
'Ik wilde eigenlijk de schuld krijgen'**

Door Saskia Belleman

22 nov. 2024 in Binnenland

UTRECHT - Hij had zijn vrouw doodgestoken, zei de 66-jarige Bertus V. uit Houten een jaar geleden tegen de centralist van 112. En hij was ook bezig om zichzelf van het leven te beroven. Het was geen grootspraak, ontdekten de agenten die 's avonds om een uur of 7 poolshoogte gingen nemen.

Bertus V. lag op het bed met een mes in zijn hand, bloedend uit meerdere wonden. Zijn vrouw Rinalda (67) lag naast hem. Dood. Zeven messteken, waarvan er een het hart doorboorde, werden haar fataal. Uit snijwonden op haar armen en hand bleek dat ze moet hebben gevochten om haar aanvallers af te weren, maar dat was vergeefs. Aan de hand van haar pacemaker kon worden vastgesteld dat ze bijna veertien uur eerder, om een uur of zes 's morgens, was overleden. Tegen haar man Bertus V. werd vrijdag in de rechtbank van Utrecht een gevangenisstraf van acht jaar geëist wegens doodslag.

GGZ-instelling

Wat zich precies in de woning heeft afgespeeld bleef onduidelijk. Ondanks zijn uitspraken tegenover de centralist van 112, ontkende Bertus V. in de rechtbank dat hij zijn vrouw heeft gedood. „Want dan zou ik alleen achterblijven.”

Hij had het alleen maar gezegd zodat hij in hechtenis zou worden genomen, want alleen wonen is voor de lichamelijk gehandicapte psychiatrisch patiënt Bertus V. geen optie. Sinds de dag waarop Rinalda, die hij in een GGZ-instelling had leren kennen, haar laatste adem uitblies zit Bert V. achter de tralies. En daar heeft hij het eigenlijk prima naar zijn zin, zei hij tegen de rechtbank.

Bertus V. hield vol dat hij zijn vrouw in de ochtend van 23 november 2023 dood in bed aantrof. Ze lag overdwars, met haar hoofd en voeten over de rand. Bertus V. lag naast haar. Tegen de rechtbank zei hij dat Rinalda het zelf had gedaan en dat het serieus de bedoeling was om zelf ook uit het leven te stappen, maar dat de politie te snel kwam. Waarom hij 112 dan belde? Bertus V.: „Anders lagen we in ons bed te stinken.”

Het mes waarmee Rinalda werd gedood, gebruikte Bertus V. ook om zichzelf te steken. „Ik wilde eigenlijk de schuld krijgen. Want ik kan niet zonder mijn vrouw leven. We vulden elkaar aan, het was een hele goeie relatie.”

'Alleen meningsverschillen'

Ruzie hadden ze nooit, zei Bertus V. „Alleen meningsverschillen.” Bij de politie kwamen wel af en toe meldingen binnen over ruzies. En één keer belde Rinalda 112 omdat haar man ernstig in de war was. Op de achtergrond hoorde de centralist Bertus V. schreeuwen dat hij een revolver en een dolk had, en zijn vrouw zou doodsteken.

Veel contact met anderen hadden niet, het stel leidde een geïsoleerd bestaan. Ze schuifelden geregeld hand in hand over straat en oogden als tortelduifjes. Beiden leden aan schizofrenie en hadden veel lichamelijke gezondheidsklachten, maar ze hielpen elkaar zo goed en kwaad als het ging. Hun relatie was symbiotisch, zei ook de officier van justitie.

Alternatieve scenario's

De verdediging opperde allerlei alternatieve scenario's. Een indringer, een dominante Rinalda die haar man dwong haar, en daarna zichzelf te steken. Bij Bertus V. ontbreekt een motief, hij was gek op zijn vrouw, aldus de advocaten. „Als hij het al gedaan heeft, dan was het een daad uit liefde.”

Bertus V. hoorde het huilend aan. „We hadden het zo leuk samen. Ik vind dat ik toch minder straf moet krijgen. Mijn vrouw wou gewoon dood. En ik ook.” Uitspraak 6 december.

Appendix N: Telegraaf, Rubia Egers

Rubia (52) overleden na steekpartij in flatwoning: "Doe open", schreeuwde een vrouwenstem'

Door Gerda Frankenhuis en John Maes

24 jan. 2023 in Binnenland

Utrecht - Een ruzie met haar partner is de 52-jarige Rubia Egers uit Utrecht in de nacht van dinsdag op woensdag fataal geworden. De vrouw werd zwaargewond naar het ziekenhuis gebracht, waar ze later aan haar verwondingen overleed.

Volgens de politie is de vrouw neergestoken. Haar partner, de in Suriname geboren 43-jarige Jurgen G., is door de politie kort na het incident aangehouden. Wat er zich precies in de flat heeft afgespeeld, is onduidelijk.

Buurtbewoners reageren geschokt: „Ze hebben m'n buurvrouw vermoord”, zegt een bewoonster van de Mexicodreef in Utrecht, nog in nachtjapon. „Dat is Overvecht.”

'Doe open'

De pon slaat ze nog maar een keer stevig om haar middel, tegen de januarikoude. Rond een uur of twee 's nachts werd ze wakker, toen een vrouwenstem hard 'Doe open' schreeuwde. „Toen heb ik mijn kind maar de fles gegeven.”

Dat haar buurvrouw steekwonden had opgelopen die haar later fataal zouden worden, hoort ze pas later op straat. Een uit Amsterdam opgeroepen traumaheli kon het verschil niet meer maken. Rubia was niet meer te redden.

Zonen

De 52-jarige Rubia had volgens bronnen twee zonen uit een eerdere relatie, en was niet getrouwd met haar nieuwe partner. De twee zouden niet bekend staan bij hulpverleningsinstanties.

Volgens politiewoordvoerder Wim Hoonhout is de steekpartij met dodelijke afloop in

Overvecht de eerste moord die dit jaar in Utrecht is gepleegd. De politie twitterde eerder over een 'tragisch incident in de relationele sfeer'.

'Rustige flat'

Terwijl de forensische recherche sporenonderzoek doet en agenten afzetlint spannen, laat een bewoner zijn Amerikaanse pitbull uit. Hij sliep door de ruzie en de sirenes heen, en kijkt verbouwereerd. „Het is eigenlijk een heel rustige flat hier. Mensen zeggen elkaar gedag.”

Op Facebook valt een reactie te lezen van een vermoedelijke nicht, de Utrechtse Christel.
'Deze lafaard heeft mijn tante vermoord. Mijn lieve tante Rubia. Dit had u niet verdiend!'
Volgens zijn Facebookprofiel zou verdachte Jurgen G. ook in Overvecht wonen.

Jurgen G. stak Rubia dood: 'Ik heb een hekel aan mannen die vrouwen iets aandoen'

Door Saskia Belleman

10 jul. 2024 in Binnenland

UTRECHT - Hij heeft een hekel aan mannen die hun vrouw iets aandoen. Toch is dat precies wat de 45-jarige Jurgen G. in de nacht van 23 op 24 januari 2023 deed. Hij stak zijn 52-jarige vriendin Rubia Egers dood met 53 steek en snijbewegingen van het mes dat hij dagelijks gebruikte om pindakaas op zijn brood te smeren.

Hij voelde zich in zijn eer aangetast omdat zijn vrouw was vreemdgegaan, zei Jurgen G. meteen na zijn aanhouding tegen politiemensen. „Jullie zijn mannen, dus jullie weten hoe het voelt om te worden bedrogen. Ik gun geen enkele man wat mij is overkomen.” Woensdag zat hij in de verdachtenbank in de rechtbank van Utrecht, en ontkende hij dat hij dat tegen de politie heeft gezegd. Hij was dronken. En in trance. In die toestand zegt hij wel vaker dingen die niet kloppen. „Als het zo zou zijn dat Rubia vreemdging, wat kan ik eraan doen?”

Relatietherapie

Ondanks zijn ontkenning heeft het er toch alle schijn van dat Jurgen G. zijn vriendin daarvan verdacht. In chatgesprekken tussen de twee in de maanden voor haar dood, schrijft Rubia dat ze het zat was om door hem als hoer te worden neergezet. „Jur, je vertrouwt me niet, zo kan ik niet verder gaan.” Ze stelde relatietherapie voor.

Tegen zijn broer zei hij dat hij een zuigzoen op de borst van Rubia had gezien, en in een telefoongesprek met een tante van Rubia zei hij: „Ik hou van haar en ik laat haar voor geen andere man achter.”

Jaloers

Haar nichtje hoorde van Rubia dat Jurgen G. haar telefoon had afgepakt omdat hij haar ervan verdacht vreemd te gaan. „Hij was heel jaloers.” Jurgen G.: „Ik heb haar nooit betraapt.”

Ondertussen hield hij er zelf wel een, zoals hij het noemde, „snoeprelatie” op na met een andere vrouw. „In relaties was ik geen 'koekje'. In de zin van trouw.”

Ontluisterend beeld

Met Rubia kreeg hij in 2019 een relatie terwijl hij nog samen was met de moeder van zijn twee kinderen. In de rechtbank benadrukte Jurgen G. desondanks hoe eerlijk hij is. Het woord viel tientallen malen. Tegelijkertijd schetste hij een ontluisterend beeld van zichzelf.

Zei hij aanvankelijk nog dat zijn controlerende gedrag jegens Rubia vooral was bedoeld om haar te tonen hoeveel hij van haar hield, gaandeweg de zitting kwam er een ander verhaal.

Geld

Hij lokte ruzies met zijn vriendin bewust uit, omdat ze hem altijd geld gaf als ze het weer bijlegden.

„Ik had dat geld nodig om leuke dingen te kunnen doen. Om geld aan mijn kinderen te kunnen geven”, zegt Jurgen G. Steeds als ze een ruzie hadden bijgelegd, verzoon hij weer een nieuwe aanleiding voor een conflict. Nu zegt hij dat dat „helemaal fout” was. „Het was een soort verslaving geworden.”

Slaapmutsje

Wat zich die nacht precies afspeelde in hun slaapkamer kan hij zich niet herinneren, zegt Jurgen G. Hij had zijn vaste slaapmutsje ingenomen: een forse hoeveelheid rum. De agenten die waren gealarmeerd door de zonen en het nichtje van Rubia, troffen Jurgen G. op straat aan, gekleed in een korte broek, een winterjas, op blote voeten en met het mes in zijn broekzak. Hij bleek een alcoholpromillage van 2,5 in zijn bloed te hebben. „Stomdronken dus”, constateerde de officier van justitie.

In het ziekenhuis vochten artsen urenlang voor het leven van Rubia. Vergeefs. Rond een uur of 6 's morgens overleed ze. Voelt Jurgen G. zich verantwoordelijk voor haar dood?

Verminderd toerekeningsvatbaar

„Honderd procent”, zei hij. „Ik kan het op niemand anders schuiven.” Wat het met hem doet? Jurgen G.: „Pijn. Ik zou mijn partner dat never nooit aandoen. Dat heeft ze niet verdiend.” Maar hij kon niet ontkennen dat hij het wel heeft gedaan.

Gedragsdeskundigen van het Pieter Baan Centrum vinden Jurgen G. verminderd toerekeningsvatbaar. Ze constateerden narcistische trekken bij Jurgen G., maar geen persoonlijkheidsstoornis. Wel een drankprobleem, een lage intelligentie en een aanpassingsstoornis. Jurgen G. woonde voor het eerst samen met een vrouw in haar huis, had moeite met werken voor een baas en het wegvallen van het sociale netwerk dat hij in Suriname wel had.

Morgen hoort Jurgen G. welke straf de officier van justitie voor hem in gedachten heeft. Zelf hoopt hij op vrijspraak. „Omdat ik het niet gepland had.”

Appendix O: Telegraaf, Sela Trip

OM eist 12 jaar cel en tbs voor doodsteken jonge moeder

16 nov. 2023 in BINNENLAND

ARNHEM - Het Openbaar Ministerie heeft een celstraf van twaalf jaar en tbs met dwangverpleging geëist tegen de 32-jarige Oscar de R. voor het doodsteken van zijn ex-vriendin op 12 maart dit jaar in Nijmegen. Het 21-jarige slachtoffer Sela Trip kwam die zondagmiddag om het leven in haar woning aan de Graafseweg.

Het slachtoffer had 67 steekletsels. Dit bleek donderdag in de rechtbank in Arnhem, waar De R. terechtstaat voor doodslag. Ze had negen steekwonden ter hoogte van haar haar hals en romp, waardoor ze ernstig bloedverlies leed en direct overleed. "Hij heeft haar compleet afgeslacht", zei de officier van justitie.

De moord gebeurde in het bijzijn van een jong meisje van nog geen jaar oud, de dochter van De R. en het slachtoffer. Het meisje moest volgens de officier van justitie toezien hoe haar vader de woning binnendrong door een kapotgegooide ruit en vervolgens haar moeder doodstak. De R. belde na de steekpartij zelf het alarmnummer 112. "Ik heb mijn vriendin vermoord, kom snel, kom heel snel", zei hij tegen de alarmcentrale. Bij aankomst van de hulpdiensten lag het slachtoffer in een grote plas bloed en droeg de verdachte zijn dochtertje op zijn arm.

De verdachte kon het volgens de aanklager niet verkroppen dat het slachtoffer Sela Trip in februari dit jaar hun relatie na 2,5 jaar had verbroken en hem uit het huis had gezet. Ze had pas een nieuwe vriend en zat met hem op de bank toen De R. de woning binnenstormde en in de keuken een mes pakte. "Ze is in haar eigen woning gedood uit bezitterigheid en jaloezie", zei de officier, die sprak van femicide, vrouwenmoord.

Het slachtoffer is in de visie van het OM verminderd toerekeningsvatbaar. Hij kampt met meerdere persoonlijkheidsstoornissen. De verdachte heeft tijdens de strafzaak de steekpartij bekend, maar hij kon en wilde niets vertellen over de gebeurtenissen.

De rechtbank doet donderdag 30 november uitspraak.

Appendix P: Telegraaf, Sylvia Steunenber

Man uit Uithoorn opgepakt in verband met dode vrouw Apeldoorn

28 mrt. 2023 in Binnenland

RHENEN - Een 51-jarige man uit het Noord-Hollandse Uithoorn is dinsdagochtend opgepakt in een woning in Rhenen (Utrecht), vanwege zijn mogelijke betrokkenheid bij de moord of doodslag op een vrouw uit Apeldoorn.

Uit onderzoek is volgens de politie gebleken dat de twee elkaar kenden. De politie wil graag mensen spreken die meer kunnen vertellen over hoe de relatie tussen de man en de vrouw eruitzag. Volgens De Stentor zou de verdachte de ex-vriend van de omgebrachte vrouw zijn, maar dat wil de politie niet bevestigen.

De 45-jarige vrouw werd donderdag dood gevonden in de berm van een weg in

Wenum-Wiesel, een dorp bij Apeldoorn. Wat de relatie is tussen de man en de vrouw is nog niet bekend.

De politie heeft de woning in Rhenen doorzocht. Dat gebeurde eerder ook in de woning van de vrouw in Apeldoorn.

Aanvankelijk wist de politie niet wie de dode vrouw was. Daarom werd vrijdag een foto van haar verspreid. Daarop is te zien dat de vrouw veel rode en blauwe plekken in haar gezicht had. Ook had zij volgens de politie mogelijk een cosmetische ingreep ondergaan. Het tonen van de foto leidde nog dezelfde dag tot identificatie van de Apeldoornse.

Eis 16 jaar cel en tbs met dwangverpleging voor Jeremy van E.: 'Ik huil nog elke dag'

Saskia Belleman

05 feb. 2024 in Binnenland

ZUTPHEN - Hij kwam woorden tekort om uit te drukken wat hij voelt na de dood van zijn ex-vriendin Sylvia Steunenberg. Spijt, schuld, schaamte, verdriet. „Ik huil nog elke dag.” Ontkennen dat hij verantwoordelijk is voor haar dood kon Jeremy van E. niet echt. Hoewel? Zijn hand lag op haar keel, maar eigenlijk heeft Sylvia zichzelf gewurgd, aldus Van E.

Maandag hoorde de 52-jarige 'bewustzijnscoach' Jeremy van E. in de rechtbank van Zutphen een straf van zestien jaar cel en tbs met dwangverpleging tegen zich eisen voor moord op zijn 45-jarige ex-vriendin Sylvia Steunenberg. Zijn verweer ontlokte de officier van justitie een sarcastische opmerking: „Uw hand was een willoos lapje vlees?”

Het gehavende lichaam van de 45-jarige Sylvia Steunenberg werd op 23 maart gevonden in de berm van de Wienselseweg, vlakbij het paleispark van Het Loo in Apeldoorn. Ze was natgeregend, had geen schoenen aan en haar bovenkleding was opgestroopt. Haar familie kwam er pas achter dat ze dood was toen de politie een foto van haar publiceerde om erachter te komen wie ze was.

Zevende verhoor

Jeremy van E. was de laatste die Sylvia in leven had gezien, maar deed het aanvankelijk voorkomen dat hij van niks wist. Pas tijdens zijn zevende verhoor kwam hij met een opmerkelijk verhaal, aldus de officier. Hij vertelde dat Sylvia niet kon verkroppen dat hij een einde maakte aan hun relatie, en hem achtereenvolgens aanviel met een ijzeren beugel, een keukenmes, een schep en een bijl.

Tijdens hun worsteling kwamen ze beiden ten val. Zijn hand belandde op haar keel en in een poging om overeind te komen moet hij te hard hebben gedrukt, zei Van E. Maar ook beweerde hij dat Sylvia zelf hard op de hand sloeg die op haar keel lag, en dus eigenlijk zichzelf verstikte.

In paniek zou hij haar vervolgens in zijn bus hebben geladen en haar lichaam hebben achtergelaten in de berm langs de Wienselseweg, vlakbij het Paleispark van Het Loo in Apeldoorn.

Zand in de ogen

Met appjes aan de inmiddels overleden Sylvia („goeiemorgen meissie...”), aan haar familieleden en zijn eigen vriendinnen, probeerde hij volgens de officier daarna iedereen zand in de ogen te strooien door een groot toneelstuk op te voeren. Toen de politie hem twee dagen later vertelde dat zijn ex-vriendin dood was – wat hij allang wist - jammerde Van E. minutenlang: „Nee, nee, nee oh nee, nee nee.” De tenenkrommende opname werd in de zittingszaal afgespeeld.

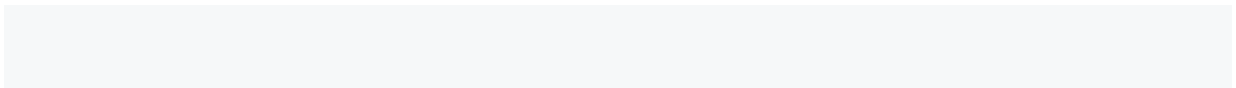
„Als er Oscars te vergeven zijn voor acteertalent in het strafrecht, dan komt Jeremy van E. zeker in aanmerking”, vond de officier.

Jeremy van E. was in de ogen van de officier „een parasiet die Sylvia leegzoog en dumpte toen er niks meer uitkwam.” Volgens hem én volgens de nabestaanden was het juist Sylvia die de moeizame relatie met Jeremy van E. beëindigde, en was hij het die dat niet wilde accepteren.

Mishandeling eerdere partners

„Vanaf het moment dat ik Jeremy voor het eerst zag wist ik dat hij niet deugde”, zei de moeder van Sylvia. En dat was nog voordat ze wist dat hij vier keer was veroordeeld voor mishandeling van eerdere partners én een keer voor verkrachting. Het was de familie een raadsel wat hun sterke en onafhankelijke Sylvia zag in de man die leefde van een Wajong-uitkering. Ze gaven hem een kans, om Sylvia een plezier te doen, maar de vlag ging uit toen ze vertelde dat de relatie voorbij was.

Volgens advocate Mariska Bischof valt niet te ontkennen dat Jeremy van E. verantwoordelijk is voor de dood van Sylvia, maar een vooropgezet plan – dus moord - is volgens haar niet bewezen. Uitspraak 19 februari.

rijksuniversiteit
 groningen